

LIGJI PËR PROCEDURËN KONTESTIMORE

("Gazeta Zyrtare e RS", nr. 72/2011, 49/2013 - vendimi GJK, 74/2013 –vendimi GJK dhe 55/2014)

Pjesa e parë DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Kreu I DISPOZITAT THEMELORE

Neni 1

Ky ligj rregullon rregullat e procedurës për sigurimin e mbrojtjes ligjore sipas të cilave veprohet dhe vendoset në proceset gjyqësore për zgjidhjen e kontesteveme rastin e shkeljeve të të drejtave personale dhe kontesteve në marrëdhëniet familjare, të punës, ekonomike, të drejtat pronësore dhe marrëdhëniet tjera civile, me përjashtim të rasteve për të cilat me anë të ligjit të veçantë ushtrohet lloj tjetër i procedurave.

Neni 2

Palët kanë të drejtë për mbrojtje juridike, të barabartë dhe mbrojtje juridike të të drejtave të tyre.

Gjykata nuk mund të refuzojë që të vendos për kërkesën për të cilën ajo është kompetente.

Neni 3

Në procedurë civile gjykata vendos brenda kufijve të kërkesave të paraqitura në procedurë.

Palët janë të lira të posedojnë kërkesat e paraqitura gjatë procedurës. Palët mund të heqin dorë nga kërkesa e tyre, ta njohin kërkesën e palës kundërshtare dhe të barazohen.

Gjykata nuk do të lejojë posedimin e palëve të cilat janë në kundërshtim me dispozitat e detyrueshme, rendin publik, rregullat e moralit dhe zakonet e mira.

Neni 4

Gjykata vendos për ankim kërkesën sipas rregullës në bazë të shqyrtimit verbal, të drejtpërdrejtë dhe publik, përveç rasteve kur ky ligj parashikon ndryshe.

Gjykata mund të përjashtojë publikun vetëm në rastet e përcaktuara me ligj.

Neni 5

Gjykata do ti sigurojë secilës palë mundësinë për t'u deklaruar mbi kërkesat, propozimet dhe thëniet e palës kundërshtare.

Gjykata është e autorizuar që të vendosë për kërkesën për të cilën palës kundërshtare nuk iu është dhënë mundësia për t'u deklaruar, vetëm nëse ashtu është përcaktuar me ligj.

Gjykata nuk mund ta bazojë vendimin e vet në faktet për të cilët palëve nuk iu është dhënë mundësia që të deklarohen, përveç kur parashikohet ndryshe me ligj.

Neni 6

Në procedurën civile në përdorim zyrtar është gjuha serbe dhe shkrimi cirilik. Gjuhët tjera dhe shkrimet zyrtarisht përdoren në përputhje me ligjin.

Në gjykatat në territoret e banuara me pakica etnike, në përdorimin zyrtar janë gjuhët dhe shkrimet e tyre, në pajtim me Kushtetutën dhe ligjin.

Palët dhe pjesëmarrësit e tjerë në procedurë kanë të drejtë të përdorin gjuhën dhe shkrimin e tyre, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Neni 7

Palët janë të obliguara të paraqesin të gjitha faktet në të cilët bazojnë kërkesat e tyre dhe të propozojnë fakte me të cilët vërtetohen ato fakte.

Gjykata do të konsiderojë dhe do të përcaktojë vetëm faktet që janë të paraqitura nga palët dhe do paraqes vetëm provat e propozuara nga palët, përveç nëse ligji parashikon ndryshe.

Gjykata është e autorizuar t'i vendos edhe faktet të cilët palët nuk i kanë paraqitur dhe të paraqes dëshmitë të cilët palët nuk i kanë propozuar, nëse nga rezultatet e diskutimit dhe dëshmimit del që palët disponojnë me kërkesa të cilat nuk mund ti disponojnë (neni 3, paragrafi 3).

Neni 8

Gjykata vendos sipas bindjes së saj, në bazë të vlerësimit të ndërgjegjshëm dhe të kujdesshëm të çdo dëshmie veçmas, të të gjitha dëshmive si tërësi dhe në bazë të rezultateve të tërë procesit, të cilat fakte do ti merr si të dëshmuara.

Neni 9

Palët janë të obliguara që në mënyrë të ndërgjegjshme të i shfrytëzojnë të drejtat të cilat iu kanë besuar me këtë ligj.

Gjykata është e obliguar të parandaloj dhe dënoj çdo abuzim të të drejtave të cilat i kanë palët në proces.

Neni 10

Pala ka të drejtë që gjykata të vendos për kërkesat e saj dhe propozimet në afat të arsyeshëm.

Gjykata është e detyruar ta kryej procesin pa vonesë, në përputhje me kornizën kohore të paracaktuar më parë përtë ndërmarr masat civile (në tekstin e mëtejme: korniza kohore) dhe me harxhime sa më të pakta.

Mosveprimi i gjykatësit brenda kornizës kohore është bazë për masa disiplinore, në përputhje me dispozitat e Ligjit mbi Gjykatësit.

Neni 11

Gjykata do t'i referoj palët në ndërmjetësim ose në sesion informativ për ndërmjetësim, në pajtim me ligjin, respektivisht do t'i njoftoj palët për mundësinë e zgjidhjes miqësore të mosmarrëveshjes me anë të ndërmjetësimit apo në mënyrë tjetër të rënë dakord.

Neni 12

Nëse vendimi varet nga zgjidhja paraprake e çështjes nëse ekziston ndonjë e drejtë ose marrëdhënie juridike, kurse për këtë çështje ende nuk ka vendosur gjykata ose autoriteti tjetër kompetent (pyetje e mëparshme), gjykata mund të zgjidhë vetë çështjen nëse me rregullore të veçantë nuk parashihet ndryshe.

Vendimi i gjykatës mbi çështjen paraprake ka efekt juridik vetëm në kontest në të cilin është zgjidhur çështja.

Neni13

Në procedurën civile, gjykata në rast të veprës penale dhe përgjegjësisë penale të kryerësit është e lidhur me gjykimin përfundimtar të gjykatës penale me të të cilit akuzuari shpallet fajtor.

Neni14

Palët ndërmarrin veprime kontestimore në formë të shkruar jashtë seancave, kurse gojarisht në seancë, nëse për vepra të caktuara nuk është përcaktuar forma sipas të cilës duhet të ndermirren.

Kreu II JURISDIKSIONI DHE PËRBËRJA E GJYKATËS

1. Dispozitat e përbashkëta

Neni 15

Gjykata vlerëson sipas detyrës zyrtare, menjëherë pas marrjes së padisë, nëse është kompetente dhe në çfarë përbërje është kompetente, në bazë të deklaratave në padi dhe në bazë të fakteve të njohura për gjykatën.

Në qoftë se gjatë procedurës ndryshojnë rrethanat në të cilat është bazuar juridiksioni i gjykatës, ose nëse prokurori redukton kërkesën e padisë, gjykata e cila ka qenë kompetente në momentin e paraqitjes së padisë mbetet kompetente edhe më tej edhe në qoftë se për shkak të këtyre ndryshimeve do të ishte kompetente një gjykatë tjetër e të njëjtit lloj.

Neni 16

Gjykata gjatë tërë procedurës sipas detyrës zyrtare kujdeset nëse zgjidhja e kontestit bie apo jo nën juridiksionin e gjykatës.

Gjykata do të shpallë veten jokompetente, shfuqizojë veprimet e kryera në procedurë dhe të refuzojë padinë, nëse gjatë procedurës vërteton që për zgjidhjen e kontestit nuk është kompetente gjykata por ndonjë organ tjetër.

Gjykata sipas detyrës zyrtare do të shpallet jokompetente, shfuqizoj veprimet e kryera në procedurë dhe do të refuzojë padinë nëse gjatë procedurës vërteton se për zgjidhjen e kontestit nuk është kompetente gjykata e Republikës së Serbisë (në tekstin e mëtejshëm: gjykata vendore), përveç nëse kompetenca e gjykatës varet nga pëlqimi i të paditurit, kurse i padituri ka dhënë pëlqimin e tij.

Neni 17

Gjykata gjatë tërë procedurës sipas detyrës zyrtare kujdeset për kompetencën e saj aktuale.

Gjykata e lartë e shkallës së parë nuk mund të shpallet me të vërtet jokompetente përshkak të detyrës zyrtare e as për shkak të kundërshtimit të të paditurit pas angazhimit të të paditurit në diskutim në çështje ligjore nën juridiksionin e gjykatës më të ulët të shkallës së parë të të njëjtit lloj.

Nëse padia nuk i dorëzohet të të paditurit për përgjigje, i padituri mund të ankohet për jokompetencën më së voni para fillimit të seancës përgatitore, kurse nëse ajo nuk mbahet, atëherë para hapjes së seancës kryesore.

Kundër vendimit të gjykatës më të lartë të shkallës së parë me anë të të cilit është shpallur me të vërtet kompetente, si dhe kundër aktvendimit me të cilin ajo gjykatë është shpallur me të vërtet kompetente dhe lëndën ia ka dorëzuar gjykatës më të ulët të shkallës së parë të llojit të njëjtë, nuk lejohet ankesa.

Neni 18

Gjykata me anë të vendimit për të pezulluar procedurën civile, në qoftë se deri te marrja e vendimit mbi çështjen kryesore vërteton që procedura duhet të kryhet sipas rregullave të procedurës jashtë kontestimore.

Procesi do të vazhdojë, me hyrjen e vendimit në fuqi, para gjykatës kompetente sipas rregullave të procedurës jashtë kontestimore.

Neni 19

Gjykata sipas detyrës zyrtare do të shpallet jokompetente nëse ekziston juridiksion ekskluziv territorial i ndonjë gjykate tjetër, më së largu në afat kohor prej tetë ditëve pas marrjes së përgjigjes ndaj padisë.

Nëse padia nuk i dorëzohet të të paditurit për përgjigje, gjykata sipas detyrës zyrtare do të shpallet jo kompetente për nga territori në afat kohor prej tetë ditëve nga dita e marrjes së padisë.

Gjykata mund me kundërshtimin e kompetencës territoriale nga ana e të paditurit të shpallet jo kompetente në afat kohor prej tetë ditëve nga dita e pranimit të përgjigjes ndaj padisë.

Nëse padia nuk dorëzohet për përgjigje, i padituri mund të paraqes ankesë për jo kompetencën territoriale më së largu në seancën përgatitore, respektivisht në seancën e parë për seancën kryesore, kurse nëse seanca përgatitore nuk mbahet, para hyrjes në shqyrtim, gjykata duhet të vendos në afat kohor prej tetë ditëve nga dita e paraqitjes së ankesës.

Neni 20

Me hyrjen e vendimit në fuqi me të cilin është shpallur jokompetente (art. 17 dhe 19), gjykata do të ia dorëzoj lëndën gjykatës kompetente.

Gjykata, në rastin e juridiksionit të zgjedhjeve për të kërkuar nga prokurori për të deklaruar brenda tri ditëve para se ai transferon çështjen gjykatës kompetente. Në rast se prokurori nuk i përgjigjet brenda një kohe të caktuar, gjykata do të caktojë çështjen në gjykatë me kompetencës së përgjithshme territoriale.

Gjykata të cilës i është referuar si kompetente do të vazhdojë procedurën sikur të ishte filluar tek ajo.

Neni 21

Në qoftë se gjykata të cilës i është dërguar lënda konsideron se është kompetente, gjykata që ia ka dërguar lëndën, ose ndonjë gjykatë tjetër, atëherë ajo do t'ia dërgoj lëndën, brenda afatit prej tetë ditësh nga dita e marrjes së lëndës, përveç nëse konstaton se ajo i është dërguar për shkak të gabimit të dukshëm, kurse është dashur t'i dërgohet ndonjë gjykate tjetër, në të cilin rast lëndën do t'ia dërgoj gjykatës tjetër dhe për këtë gjë do ta njoftojë gjykatën që ia ka dërguar lëndën.

Në qoftë për ankesën kundër aktvendimit të gjykatës së shkallës së parë, me të cilin ajo është deklaruar territorialisht jo kompetente, vendimin e ka marrë gjykata e shkallës së dytë, atëherë ky vendim, në pikëpamje të kompetencës e obligon edhe gjykatën të cilës i është dërguar lënda, në qoftë se gjykata e shkallës së dytë, që e ka marrë vendimin është kompetente për të zgjidhur konfliktin lidhur me kompetencën midis këtyre dy gjykatave.

Vendimi i gjykatës së shkallës së dytë mbi jokompetencën lëndore të gjykatës së shkallës së parë e obligon çdo gjykatë të cilës i dërgohet më vonë lënda e njëjtë, në qoftë se gjykata e shkallës së dytë është kompetente për zgjidhjen e konfliktit lidhur me kompetencën midis këtyre dy gjykatave.

Neni 22

Konfliktin lidhur me kompetencën midis gjykatave të llojit të njëjtë e zgjidhë gjykata e lartë.

Konflikti e kompetencës midis llojeve të ndryshme të gjykatave zgjidhet nga Gjykata e Lartë e Kasacionit.

Neni 23

Mbi konfliktin lidhur me kompetencën mund të vendoset edhe kur palët nuk janë deklaruar me përpara lidhur me kompetencën.

Përderisa të mos zgjidhet konflikti lidhur me kompetencën, gjykata të cilës i është dërguar lënda, ka për detyrë t'i kryejë ato veprime procedurale për të cilat ekziston rreziku i shtyrjes.

Kundër aktvendimit me të cilin vendoset mbi konfliktin lidhur me kompetencën nuk lejohet ankesa.

Neni 24

Gjykata kryen veprimet procedurale në territorin e vet.

Nëse ekziston rreziku nga shtyrja, gjykata do të ndërmerr veprime të caktuara edhe territorin e gjykatës fqinje dhe për atë do të njoftoj gjykatën në territorin e së cilës veprimi është ndërmarrë.

Neni 25

Në pikëpamje të kompetencës së gjykatave vendore për gjykimin e të huajve që gëzojnë imunitet në Republikën e Serbisë për gjykimin e shteteve të huaja dhe të organizatave ndërkombëtare, vlejné rregullat e së drejtës ndërkombëtare.

Gjykata në rast dyshimi për ekzistencën dhe shtrirjen e imunitetit, mund të kërkojë sqarim nga ministria përgjegjëse për çështjet gjyqësore.

2. Kompetenca e gjykatave për kontestet me element ndërkombëtar

Neni 26

Gjykata vendore është kompetente për gjykim, nëse kompetenca e saj në kontestin me element ndërkombëtar është caktuar shprehimisht me anë të ligjit apo me anë të kontratës ndërkombëtare.

Në qoftë se në ligj apo në kontratën ndërkombëtare nuk ka dispozita decisive për kompetencën e gjykatës vendore për llojin e caktuar të kontesteve, gjykata vendore është kompetente të gjykojë në llojin e tillë të kontesteve edhe kur kompetenca e saj rezulton nga dispozitat e këtij ligji mbi kompetencën territoriale të gjykatës vendore.

3. Kompetenca lëndore

Neni 27

Në procedurë kontestimore gjykatat gjykojnë brenda kufijve të kompetencës së vet lëndore të caktuar me ligj.

Neni 28

Nëse për determinim e kompetencës lëndore, të drejtave të shpalljes së revizionit dhe në rastet tjera të përcaktuara në këtë ligj vlerës së zbatueshme e lëndës së kontestit, si vlerë e lëndës së kontestit merret vetëm vlera e kërkesës kryesore.

Kamatat, penaltitetet e kontraktuara dhe kërkesat tjera aneksore, si dhe shpenzimet procedurale nuk merren parasysh në qoftë se nuk përbejnë kërkesën kryesore.

Neni 29

Në qoftë se kërkesa ka të bëjë me dhëniet e ardhshme që përsëriten, vlera e objektit të kontestit llogaritet sipas shumës totale të tyre, por më së shumti deri në shumën që i përgjigjet shumës totale të dhënieve për një kohë më së shumti prej pesë vjetësh.

Neni 30

Në qoftë se një padi e ngritur kundër një të padituri përfshin disa kërkesa që mbështeten në të njëjtën bazë faktike dhe juridike, atëherë vlera e objektit të kontestit caktohet sipas shumës së përgjithshme të vlerës të të gjitha kërkesave.

Në qoftë se kërkesat në padi rezultojnë nga baza të ndryshme, apo në qoftë se janë ngritur kundër disa të paditurve, kompetenca caktohet sipas vlerës së secilës kërkesë veç e veç.

Neni 31

Në qoftë se me kërkesë-padinë kërkohet përcaktimi i të drejtave të pronësisë apo dhënia e të drejtave tjera lëndore për patundshmëri, vlera e lëndës kontestimore përcaktohet sipas vlerës së tregu të patundshmërisë dhe pjesë të saj.

Nëse kontesti është duke u udhëhequr në lidhje me ekzistimin e qiradhënies, vlera llogaritet sipas qirasë njëvjeçare, përveç nëse bëhet fjalë për marrëdhënien e mbyllur në afat kohor më të shkurtër.

Neni 32

Në qoftë se me padinë kërkohet vetëm dhënia e sigurisë për ndonjë kërkesë apo për vendosjen e së drejtës së pengut, vlera e objektit të kontestit caktohet sipas shumës së kërkesës që duhet siguruar.

Pavarësisht nga paragrafi 1 i këtij neni, nëse objekti i garancisë ka vlerë më të ultë se kërkesa të cilën duhet siguruar, si vlerë e lëndës së kontestit do të merret vlera e objektit të garancisë.

Neni 33

Në qoftë se kërkesëpadia nuk ka të bëjë me të holla, por paditësi në padinë e tij thekson se pranon që në vend të përmbushjes së kërkesëpadisë të marrë shumën e caktuar të të hollave, atëherë si vlerë e objektit të kontestit do të merret kjo shumë.

Në raste të tjera, kur kërkesëpadia nuk ka të bëjë me të holla, vendimtare do të jetë vlera e objektit të kontestit të cilën e ka treguar paditësi në padinë e tij.

Në qoftë se në rastin nga paragrafi 2 të këtij neni paditësi vlerën e objektit të kontestit e ka caktuar tepër të lartë apo shumë më të vogël, atëherë gjykata, më së voni në seancën përgatitore, e nëse kjo nuk është mbajtur, atëherë në seancën për shqyrtimin kryesor, por para se të filloj shqyrtimi i çështjes kryesore, shpejtë dhe në mënyrë të përshtatshme do ta verifikojë saktësinë e vlerës së treguar dhe përcaktoj vlerën e objektit të kontestit.

4. Përbërja e gjykatës

Neni 34

Në procedurën kontestimore gjykon këshilli apo gjykatësi individual.

Kryetari i këshillit mund t'i ndërmarrë vetëm ato veprime në procedurë dhe t'i miratojë vetëm ato vendime për ndërmarrjen e të cilave përkatësisht miratimi autorizohet me këtë ligj.

Gjykatësi individual ka autorizim të kryetarit të këshillit, respektivisht këshillit, përshkruar me këtë ligj, në çështjet gjyqësore në të cilat gjykon.

Neni 35

Në shkallën e parë kontestet i gjykon këshilli, përveç nëse me ligj është përcaktuar të gjykoj gjykatësi individual.

Nëse gjykon në shkallën e parë, këshilli përbëhet nga një gjykatës si kryetar i këshillit dhe dy gjykatës porotë.

Nëse këshilli i cili gjykon në shkallën e parë, përbëhet nga një gjykatës kryetar të këshillit dhe dy gjykatës porotë.

Gjykatësi individual gjykon në:

- kontestet pronësore,

- kontestet banesore,
- kontestet për shkak të pengimin e posedimit,
- kontestet në lidhje me të drejtën e autorit dhe të drejtave të përfaqësuara,
- kontestet për publikimin e informacioneve dhe përgjigjeve në informacione,
- kontestet që kanë të bëjnë me mbrojtjen ose përdorimin e zbulimeve, dizajneve industriale, mostrave, markave tregtare, treguesve gjeografikë, topografisë së qarqeve të integruara (topografia e prodhimeve gjysmëpërçues) dhe të drejtat e mbarështuesve të bimëve.
- kontestet për shkak të diskriminimit,
- kontestet për shkak të shkeljes së të drejtave personale,
- kontestet lidhur me emërimin dhe shkarkimin e organeve të personave juridik,
- kontestet lidhur me kontratat kolektive,
- kontestet lidhur me konsumatorët,
- kontestet lidhur me grevë.

Gjykatësi individual e zbaton procedurën dhe merr vendim në lëndët për ndihmë juridike.

Gjykatësit të cilët gjykojnë në shkallën e parë dhe dytë në procedurën kontestimore në lidhje me marrëdhëniet familjare duhet të jenë persona të cilët kanë arritur njohuri të veçanta nga fusha e të drejtave të fëmijëve.

Programi dhe mënyra e arritjes së njohurive të veçanta nga paragrafi 5 i këtij neni me anë të marrëveshjes e përcakton Ministri kompetent për punët gjyqësore dhe ministri kompetent për punët e mbrojtjes së familjes.

Neni 36

(i fshirë)

Neni 37

Nëse gjykon në shkallën e dytë në mbledhjen e këshillit ose seancë, gjyqi vendos në këshill të përbërë nga tre gjykatës nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Gjykata e Lartë e Kasacionit vendos mbi këshillin e përbërë prej tre gjykatësve.

Gjyqi zgjidh kontestin e kompetencës (neni 22) dhe vendos mbi të gjitha rastet tjera në këshill të përbërë nga tre gjyqtar.

5. Kompetenca territoriale

a) Kompetenca e përgjithshme territoriale

Neni 38

Padia i paraqitet gjykatës së kompetencës së përgjithshme territoriale, nëse nuk është rregulluar ndryshe me ligj.

Neni 39

Për procedimin e çështjes juridike është e kompetencës së përgjithshme territoriale gjykata në territorin e të cilës i padituri e ka vendbanimin.

Në qoftë se i padituri nuk ka vendbanim në Republikën e Serbisë, e kompetencës së përgjithshme territoriale është gjykata në territorin e të cilës i padituri e ka vendqëndrimin.

Në qoftë se i padituri, përpos vendbanimit e ka edhe vendqëndrimin në ndonjë vend tjetër, kurse sipas rrethanave të rastit konkret mund të supozohet se këtu do të qëndrojë për një kohë të gjatë, e kompetencës së përgjithshme territoriale është edhe gjykata e vendqëndrimit të palës së paditur.

Neni 40

Për gjykimin në kontestet kundër Republikës së Serbisë, krahinëve autonome, njësisë së vetëqeverisjes lokale dhe organeve të saj, e kompetencës së përgjithshme territoriale është gjykata në territorin e të cilës ndodhet selia e kuvendit të saj.

Për gjykimin në kontestet kundër personave juridik, e kompetencës së përgjithshme territoriale është gjykata në territorin e të cilës ndodhet selia e tyre, sipas Agjencisë për Regjistrat e Biznesit.

Neni 41

Për gjykimin në kontestet kundër qytetarit të Republikës së Serbisë që banon vazhdimisht në botën e jashtme, ku është referuar në shërbimin apo punë nga ana e organit shtetëror apo personit juridik, e kompetencës së përgjithshme territoriale është gjykata e vendbanimit të tij të fundit.

b) Kompetenca e veçantë territoriale

Neni 42

Nëse me padi janë paditur disa persona (neni 215, paragrafi 1, pika 1), kurse për ata nuk ekziston kompetenca territoriale e të njëjtës gjykatë, kompetente është gjykata që është kompetente për një nga të paditurit.

Neni 43

Për gjykimin në kontestet për asistencën ligjore nëse paditësi është personi që kërkon asistencë, përveç gjyqit me kompetencë të përgjithshme vendore, kompetent është edhe gjyqi në rajonin e të cilit paditësi ka vendbanim përkatësisht vendqëndrim.

Nëse në kontestet për asistencën ligjore me element ndërkombëtar është kompetent gjyqi vendor, pasi që paditësi ka vendbanim në Republikën e Serbisë, kompetent vendor është gjyqi në rajonin e të cilit paditësi e ka vendbanimin.

Nëse kompetenca e gjyqit vendor në kontestet për asistencën ligjore ekziston pasi i padituri ka pronë në Republikën e Serbisë nga e cila mund të arkëtohet asistenca, kompetent vendor është gjyqi në rajonin e të cilit gjendet ajo pronë.

Neni 44

Për gjykim në kontestet lidhur me përgjegjësinë jokontraktuale për demin, përveç gjykatës së kompetencës së përgjithshme territoriale, është kompetente edhe gjykata në territorin e së cilës është kryer veprimi dëmtues apo gjykata në territorin e së cilës ka lindur pasoja e dëmtimit.

Në qoftë se dëmi është shkaktuar për shkak të vdekjes apo të lëndimit të rëndë trupor, përpos gjykatës nga paragrafi 1 i këtij neni, kompetente është edhe gjykata në territorin e së cilës paditësi e ka vendbanimin, respektivisht vendqëndrimin e vet.

Dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni do të aplikohen edhe në kontestet sipas padive civile kundër shoqërive të sigurimit për shpërblimin e dëmit personave të tretë në bazë të dispozitave mbi përgjegjësinë direkte të tyre, kurse dispozita e paragrafit 1 të këtij neni edhe në kontestet lidhur me kërkesat e regresit në bazë të shpërblimit të dëmit kundër debitorëve të regresit.

Neni 45

Për gjykimin në kontestet për mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve, përveç gjykatës me kompetencë të përgjithshme territoriale, kompetente është edhe gjykata në të cilin territor konsumatori ka vendbanimin, respektivisht vendqëndrimin.

Neni 46

Në rast të kontesteve për shkak të shkeljes së të drejtave personale, përpos gjykatës së kompetencës së përgjithshme territoriale është kompetente edhe gjykata në territorin e së cilës është bërë akti dëmshëm ose gjykata në territorin e së cilës paditësi e ka vendbanimin, respektivisht vendqëndrimin.

Neni 47

Për gjykim në kontestet për mbrojtjen e së drejtës në bazë të garancisë shkresore kundër prodhuesit që e ka dhënë garancinë është kompetente, përpos gjykatës së kompetencës së përgjithshme territoriale për të paditurin, edhe gjykata me kompetencë të përgjithshme territoriale për shitësin, i cili gjatë shitjes së sendit ia ka dorëzuar blerësit garancinë shkresore të prodhuesit.

Neni 48

Për gjykim në kontestet për konstatimin e ekzistimit apo të mosekzistimit të martesës, për anulimin e martesës apo zgjidhjen e saj, kompetente është, përveç gjykatës së

kompetencës së përgjithshme territoriale, edhe gjykata në territorin e së cilës bashkëshortët kanë pasur vendbanimin e fundit të përbashkët.

Nëse për kontestet martesore është kompetente gjykata vendore për shkak se bashkëshortët kanë pasur vendbanim të përbashkët në Republikën e Serbisë, respektivisht për shkak se paditësi ka vendbanim në Republikën e Serbisë, territorialisht kompetente është gjykata në territorin e të cilës bashkëshortët kanë pasur vendbanimin e fundit të përbashkët, respektivisht gjykata në territorin e së cilës paditësi ka vendbanim.

Neni 49

Nëse në kontestet lidhur me raportet pronëso-ro-juridike të bashkëshortëve është kompetente gjykata vendore për shkak që prona e bashkëshortëve ndodhet në Republikën e Serbisë ose për shkak që paditësi në momentin e paraqitjes së padisë ka vendbanim apo vendqëndrim në Republikën e Serbisë, kompetente sipas territorit është gjykata në territorin e së cilës paditësi ka vendbanim apo vendqëndrim në momentin e paraqitjes së padisë.

Neni 50

Në procedurën për të vërtetuar ose mohuar atësinë apo amësinë fëmija mund të ngre padi para gjykatës me kompetencë territoriale të përgjithshme apo pran gjykatës në territorin e së cilës ka vendbanim, respektivisht vendqëndrim.

Po që se në kontestet për vërtetimin ose mohimin e amësisë apo atësisë është kompetente gjykata vendore për shkak se paditësi e ka vendbanimin në Republikën e Serbisë, gjykata në territorin e të cilës paditësi e ka vendbanimin ka kompetencë territoriale.

Neni 51

Për gjykim në kontestet lidhur me pronësinë dhe të drejtat sendore të tjera mbi sendet e paluajtshme, në kontestet për shkak të pengim posedimit mbi sendin e paluajtshëm, si dhe në kontestet nga raportet e qiradhënies së paluajtshmërisë, ekskluzivisht është kompetente gjykata në territorin e të cilës ndodhet paluajtshmëria.

Po që se paluajtshmëria shtrihet në territorin e disa gjykatave, për procedim të çështjes është kompetente çdonjëra nga ato.

Në kontestet për shkak të pengim posedimit mbi sendin e luajtshëm, përveç gjykatës me kompetencë të përgjithshme territoriale, kompetente është edhe gjykata në territorin se së cilës ka ndodhur pengim posedimi.

Neni 52

Në qoftë se për procedimin e çështjes në kontestin lidhur me të drejtën e pronësisë apo të drejtave sendore të tjera mbi mjetin e fluturimit dhe anije, si dhe në kontestet nga raporti i qiradhënies së mjetit të fluturimit dhe anijes, është kompetente gjykata vendore, atëherë ekskluzivisht kompetente në pikëpamje territoriale është gjykata në territorin e së cilës

mbahet regjistri në të cilin është regjistruar mjeti i fluturimit, respektivisht ku është regjistruar anija.

Në qoftë se për kontestin për shkak të pengim posedimit në mjetin e fluturimit nga paragrafi 1. i këtij neni është kompetente gjykata vendore, përveç gjykatës në territorin e së cilës mbahet regjistri në të cilin është regjistruar mjeti i fluturimit, respektivisht anija, është kompetente edhe gjykata në territorin e së cilës është bërë pengimi.

Neni 53

Padia me kërkesa pasurore-juridike kundër personit për të cilin në Republikën e Serbisë nuk ka gjykatë të kompetencës territoriale mund t'i paraqitet secilës gjykatë në territorin e së cilës ndodhet pasuria e tij apo sendi që kërkohet me padi.

Po që se ekziston kompetenca e gjykatës vendore nga shkak se detyrimi është krijuar gjatë kohës së qëndrimit të të paditurit në Republikën e Serbisë, atëherë e kompetencës territoriale është gjykata në territorin e së cilës është krijuar detyrimi lidhur me të cilin ka lindur detyrimi.

Në kontestet kundër personave për të cilët në Republikën e Serbisë nuk ekziston gjykatë e kompetencës territoriale, për detyrimet të cilat duhet përmbushur në Republikën e Serbia, padia mund t'i paraqitet gjykatës në territorin e së cilës duhet përmbushur detyrimin e tille.

Neni 54

Për gjykimin e çështjes në kontestet kundër personit juridik, njësia e të cilit ndodhet jashtë selisë së tij, në qoftë se kontesti rezulton nga marrëdhënia juridike e kësaj njësie të personit juridik, përpos gjykatës së kompetencës së përgjithshme territoriale është kompetente edhe gjykata në territorin e së cilës ndodhet ajo njësi e personit juridik.

Neni 55

Për kontestet kundër personit juridik që ka vendbanimin respektivisht selinë jashtë vendit tonë, në pikëpamje të detyrimeve që janë krijuar në Republikën e Serbisë, apo që duhet të përmbushen në Republikën e Serbisë, padia mund t'i paraqitet gjykatës në territorin e së cilës ndodhet përfaqësia e përhershme e tij për apo qendra e organit të cilit i është besuar kryerja e punëve të tija.

Neni 56

Në kontest kundër Republikës së Serbisë nga marrëdhëniet me njësitë ushtarake është kompetente vetëm gjykata në territorin e së cilës gjendet selia e komandës ushtarake, respektivisht institucioni ushtarak.

Neni 57

Derisa procedura trashëgimore nuk ka mbaruar në mënyrë të plotfuqishme, për gjykimin e kontesteve nga marrëdhëniet juridike të trashëgimisë, si dhe në kontestet për kërkesat e kreditorëve ndaj trashëgimlënësit, përveç gjykatës me kompetencë vendore të

përgjithshme, kompetent vendor është edhe gjyqi në rajonin e të cilit gjendet gjyqi i cili e zbaton procedurën e trashëgimisë.

Neni 58

Për gjykim në kontestet që ndodhin me rastin dhe gjatë procedurës përmbarese ose administrative përkatësisht me rastin dhe gjatë procedurës falimentuese, ekskluzivisht kompetent vendor është gjykata në rajonin e të cilit ndodhet gjykata e cila e zbaton procedurën përmbarese përkatësisht falimentuese, përkatësisht gjykata në rajonin e të cilit zbatohet përmbarimi administrativ.

Neni 59

Për gjykimin në kontestet e poseduesve të kambialit ose çekut kundër nënshkruesve, kompetent është përveç gjyqit me kompetencë të përgjithshme vendore edhe gjyqi i vendit të pagesës.

Neni 60

Nëse në kontestin e marrëdhënies së punës paditësi është punëtor, për gjykim është kompetent përveç gjyqit i cili është kompetent vendor i përgjithshëm për të paditurin, edhe gjyqi në rajonin e të cilit kryhet ose është kryer puna.

Neni 61

Nëse në shtetin e huaj shtetasi i Republikës së Serbisë mund të paditet në gjyq i cili sipas dispozitave të këtij ligji nuk do të jetë kompetent vendor për gjykim në atë punë juridike civile, kompetenca e njëjtë do të vlejë edhe për gjykimin e shtetasit të atij shteti të huaj para gjykatës vendore.

v) Caktimi i kompetencës vendore dhe gjykatës i lartë

Neni 62

Gjykata kompetente e shkallës së parë, me propozimin e palës ose nga gjykata kompetente, mund të caktojë për lëndën e veçantë të veprojë gjykata tjetër kompetente reale, nëse duket se kështu më lehtë do të zbatohet procedura ose nëse për këtë ekzistojnë arsye të tjera me rëndësi.

Kërkesa e gjykatës kompetente e shkallës së parë nga paragrafi 1. i këtij neni i dorëzohet për tu deklaruar.

Propozimi për delegim nga kompetenca nga paragrafi 1. I këtij neni pas seancës përgatitore, respektivisht pas seancës së parë mund të paraqitet vetëm nëse arsyeja ka dal apo pala e ka kuptuar me vonë.

Propozimin e palës për delegim të kompetencës, gjykata kompetente do të ia dorëzoj palës kundërshtare me urdhër që të deklarohet brenda afatit prej tri ditësh nga dita e dorëzimit.

Gjyqi kompetent i shkallës së parë mund të ndalet me procedurën nëse ka bërë kërkesën për delegimin e kompetencës.

Mbi propozimin e palës për delegim të kompetencës nga paragrafi 1.i këtij neni vendos gjyqi kompetent i shkallës së parë të cilit ankesë nuk i lejohet, në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të propozimit.

Mbi kërkesën e gjyqit kompetent të shkallës së parë nga paragrafi 1. i këtij neni vendos këshilli i gjyqit me të lartë i llojit të caktuar.

Kërkesa, respektivisht propozimi për delegim mund të i bëhet dhe procedurës së shkallës së dytë sipas kushteve nga paragrafi 1. i këtij ligji.

Neni 63

Gjyqi i shkallës së parë apo të dytë do të refuzojë propozimin për përcaktimin e kompetencës së gjykatës tjetër kompetente, nëse pala përsëri bënë të njëjtin propozim, nëse propozimi është i jo justifikuar, nuk i përmban arsyet nga neni 62, paragrafi 1. i këtij ligji, ose nëse propozuesi përcaktimin e kompetencës në një gjykatë tjetër për arsye që kanë të bëjnë përjashtim.

Vendimin e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni do ta miratoj kryetari i këshillit të gjykatës së shkallës së parë dhe kundër këtij vendimi nuk lejohet ankesë.

Neni 64

Nëse për gjykim është kompetent gjyqi vendor, sipas dispozitave të këtij ligji nuk mund të përcaktohet se cila gjykatë ka kompetencë territoriale, Gjykata e Lartë e Kasacionit do të, me propozimin e palës, përcaktoj se cila do të jetë gjykata kompetente me kompetencë territoriale.

g) Marrëveshja për kompetencën territoriale

Neni 65

Nëse me ligj nuk është përcaktuar kompetenca territoriale ekskluzive e gjykatës, palët mund të bien dakord që në shkallën e parë t'i gjykoj gjyqi që nuk është kompetent për nga territori, me kusht që gjykata ka kompetencë lëndore.

Nëse ligji thotë se kompetencë territoriale për gjykim kanë dy apo më shumë gjykata vendore, palët mund të bien dakord që në shkallën e parë t'i gjykoj njëri nga këto ligje apo ndonjë gjykatë tjetër kompetente.

Marrëveshja nga paragrafi 1. dhe 2.i këtij neni do të ketë efekt juridik vetëm në qoftë se ajo është bërë në formë të shkruar dhe në qoftë se ka të bëjë me një kontest të caktuar ose konteste të cilët rrjedhin nga një marrëdhënie e veçantë ligjore.

Dokumentit të marrëveshjes, paditësi duhet t'i bashkëngjis kërkesën, kurse i padituri ankesën e jokompetencës.

Kreu III PËRJASHTIMI

Neni 66

Gjykatësi është i obliguar që të mos gjykoj nëse nëse ekzistojnë arsye që e bien në dyshim paanshmërinë e tij.

Neni 67

Gjykatësi nuk mund ta kryejë detyrën e gjykatësit (përjashtimin) nëse:

1) nëse vetë është palë, përfaqësues ligjor ose avokat i palës, nëse me palën është në marrëdhënie si i autorizuar bashkërisht, bashkobligues ose obligues regresiv, ose nëse për lëndën e njëjtë është dëgjuar si dëshmitar ose ekspert;

2) nëse është aksionar pronarë i më shumë se 3% të aksioneve në kapitalin e përgjithshëm të personit juridik, anëtar i kompanisë apo anëtarë i kooperativës nëse një nga palët është kreditor apo debitor.

3) nëse pala ose përfaqësuesi ligjor ose avokati i palës është familjar i palës sipas gjakut në vijë të drejtë deri në çfarëdo shkalle, e në vijë anësore deri në shkallën e katërt, ose është bashkëshort/e, bashkëshort/e ilegjitim/e ose familjar sipas krushqisë deri në shkallën e dytë, pa dallim nëse martesë është ndërprerë ose jo;

4) nëse është tutor, adoptues, i adoptuar i palës i përfaqësuesit të saj ligjor ose i avokatit ose në mes saj dhe palës, përfaqësuesit të saj ligjor apo avokatit ekziston familje e përbashkët.

5) në mes të gjykatësit dhe palës rrjedh ndonjë kontest tjetër;

6) ka marr pjesë në procedurën e ndërmjetësimit apo në mbylljen e barazimit gjyqtar i cili hidhet poshtë në kontest apo ka marrë vendimin i cili hidhet poshtë apo ka përfaqësuar palën si avokat;

7) është në procedurë të falimentimit si gjyqtar falimentimi apo anëtarë i këshillit i falimentimit ka marrë vendimin për shkak të cilit ka ardhur deri te kontesti.

Gjyqtari mund të përjashtohet nëse ekzistojnë rrethana të cilët shpien në dyshim paanësinë e tij (përjashtimi).

Neni 68

Kur njoftohet se është paraqitur arsye për përjashtim, nga neni 67. pika 1. e këtij ligji, gjyqtari është i obliguar ta ndërpresë çdo punë ndaj lëndës në fjalë, dhe për arsyet e përjashtimit të njoftoj palët dhe kryetarin e gjyqit, i cili vendos për përjashtimin.

Nëse gjyqtari konsideron se ekzistojnë arsye për përjashtimin e tij, pushon procedurën dhe menjëherë njofton palët dhe kryetarin e gjyqit i cili vendos për përjashtimin. Deri në marrjen e vendimit të kryetarit të gjyqit, gjyqtari mund të ndërmarr vetëm ato veprime për të cilët ekziston rreziku nga prolongimi.

Neni 69

Përjashtimin mund ta kërkojnë edhe palët.

Pala ka për detyrë ta parashtroj kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit, respektivisht menjëherë pasi të ketë mësuar se ekziston arsyeja për përjashtim, por jo më vonë se deri në mbarim të shqyrtimit para gjykatës së shkallës së parë, e po që se nuk ka pasur shqyrtim, deri në marrjen e vendimit.

Në kërkesë duhet të paraqitet arsyeja ligjore për të cilën kërkohet përjashtimi, rrethanat nga të cilat del se propozimi është dërguar me kohë dhe faktet në të cilat bazohet ekzistimi i arsyeve për përjashtim.

Kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit, i cili vendos për mjetet juridike, pala mund ta paraqesë deri tek marrja e vendimin mbi mjetin juridik, kurse kërkesën për përjashtim brenda 15 ditëve nga marrja e dosjes në gjykatën e shkallës së lartë. Në qoftë se këshilli ndryshon, afati i fundit për paraqitjen e kërkesave për përjashtim fillon përsëri nga data e dorëzimit të vendimit të gjykatës palës.

Neni 70

Kërkesën e vonuar (Neni 69, par. 2 dhe 4), jo të plotë (neni 69, paragrafi 3) dhe kërkesën e papranueshme për përjashtim, kryetari i këshillit i cili zbaton procedurën e refuzon pa vonesë, edhe kur pala ka paraqitur propozimin për përjashtimin e tij.

Nuk lejohet kërkesa për përjashtim:

- 1) me të cilën kërkohet në përgjithësi përjashtim i të gjithë gjyqtarëve të ndonjë gjyqi apo i të gjithë gjyqtareve të cilët do të mund të marrin pjesë në ndonjë procedurë;
- 2) për të cilin është vendosur;
- 3) në të cilën nuk është justifikuar arsyeja ligjore për të cilën kërkohet përjashtimi;
- 4) nëse pala kërkon përjashtim, respektivisht përjashtim të gjyqtarit i cili nuk vepron në atë lëndë;
- 5) nëse pala kërkon përjashtim, respektivisht përjashtim të kryerit të gjyqit, përveç kur vepron në atë lëndë.

Nëse kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni është dorëzuar në seancë, gjyqtari do ta hedh poshtë dhe do ta vazhdojë seancën, dhe nëse është dorëzuar brenda dorëzimit, më së largu në afat prej tri ditësh nga dita e marrjes së kërkesës.

Kundër vendimit nga paragrafi 1. i këtij neni nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 71

Mbi kërkesën për përjashtim të gjyqtarit vendos kryetari i gjyqit, më së voni në afat prej tri ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës, kurse për kërkesën për përjashtim të kryetarit të gjyqit dhe kryetarit të Gjykatës Suprem të Kasacionit vendoset në afat kohor prej 15 ditësh.

Mbi kërkesën për përjashtim të kryetarit të gjyqit vendos kryetari i gjykatës direkt të lartë.

Mbi kërkesën për përjashtim të kryetarit të Gjykatës Supreme të Kasacionit vendos seanca e përgjithshme.

Para nxjerrjes së aktvendimit mbi përjashtimin do të merret deklarata e gjyqtarit përjashtimi i të cilit kërkohet, kurse sipas nevojës do të bëhen edhe ekzaminime të tjera.

Kundër aktvendimit mbi përjashtimin apo miratim të kërkesës për përjashtim nuk lejohet ankim, kurse kundër aktvendimit me anë të të cilit kërkesa për përjashtim refuzohet nuk lejohet ankim i veçantë.

Neni 72

Kur dorëzohet kërkesa për përjashtimin e tij në seancë, gjyqtari do të përmbaroj seancën e filluar. Deri te marrja e aktvendimit për kërkesën gjyqtari do të ndërmarr vetëm ato veprime për të cilët ekziston rreziku i shtytjes.

Nëse kërkesa për përjashtim aprovohet, gjyqi do të shfuqizoj të gjitha veprimet të cilat i ka ndërmarr gjyqtari i përjashtuar.

Nëse kërkesa për përjashtim aprovohet, gjyqi shfuqizon veprimet të cilat janë ndërmarr pas dorëzimit të kërkesës, përveç nëse palët nuk pajtohet që veprimet e ndërmarra të shfuqizohen.

Në rast të dorëzimit të kërkesës për përjashtim gjatë shqyrtimit para gjyqit të shkallës së dytë, aplikohen dispozitat nga paragrafi 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 73

Dispozitat për përjashtim të gjyqtarëve po ashtu aplikohen edhe për kryetarin e gjyqit dhe gjyqtarët porotë.

Gjyqtari porotë nuk mund të kryej detyrën gjyqtare (përjashtimin) edhe nëse vazhdimisht apo kohë pas kohe punon tek ndërmarrësi apo personi juridik i cili është palë në procedurë.

KREHU IV PALËT DHE PËRFAQËSUESIT E TYRE

Neni 74

Palë në procedurë mund të jetë secili person fizik dhe juridik.

Me dispozita të veçanta përcaktohet kush mund të jetë palë në procedurë përveç personave fizikë dhe juridikë.

Prokurori publik ka të drejtë të marrë pjesë në procedurë kontestimore si palë vetëm në rastet e përshkruara me ligj.

Në raste të veçanta, gjyqi kontestimor mundet me anë të aktvendimit, i cili ka efekt ligjor në kontest të caktuar, ta pranojë cilësinë e palës edhe atyre formave të shoqërimit dhe organizimit të cilat nuk e kanë aftësinë e palës sipas dispozitave nga paragrafët 1. dhe 2.

të këtij neni, nëse vërteton se duke marrë parasysh lëndën e kontestit, në fakt i plotësojnë kushtet për marrjen e cilësisë së palës dhe nëse disponojnë me pronë ndaj të cilës mund të kryhet përmbarimi.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 4. i këtij neni me të cilin pranohet cilësia e palës në procedurë nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 75

Pala e cila është plotësisht e aftë për punë mundet vetë ti kryejë veprimet në procedurë (aftësia kontestimore).

Personi i moshuar të cilit pjesërisht i është kufizuar aftësia e punës, është i aftë për kontest në kufijtë e aftësisë së tij për punë.

I mituri është i aftë për kontest brenda kufijve të aftësisë së tij të pranuar të punës.

Neni 76

Palën e cila nuk ka aftësi kontestimore e përfaqëson përfaqësuesi i saj ligjor.

Neni 77

Përfaqësuesi i personit juridik në kontest është personi i cili është regjistruar në regjistrin përkatës, kurse është përcaktuar me rregullore të veçantë, me aktin e përgjithshëm dhe individual të personit juridik apo me aktvendimin e gjyqit.

Neni 78

Përfaqësuesi ligjor në emër të palës mund t'i ndërmarrë të gjitha veprimet në procedurë, por nëse për paraqitjen ose tërheqjen e padisë, për pranimin përkatësisht mohimin e kërkesës për padi, për lidhjen e barazimit ose për ndërmarrjen e veprimeve të tjera në procedurë, në dispozita të veçanta është përcaktuar se përfaqësuesi duhet doemos të ketë autorizim të veçantë, ai mundet t'i ndërmarrë ato veprime vetëm nëse ka autorizim të atillë.

Dispozitat nga paragrafi 1. i këtij ligji kanë të bëjnë edhe me përfaqësues të personit juridik.

Neni 79

Gjyqi me detyrë zyrtare do të ketë kujdes nëse personi i cili paraqitet si palë mund të jetë palë në procedurë dhe a është i aftë për kontest, nëse palën e paaftë për kontest e përfaqëson përfaqësuesi i saj ligjor dhe nëse përfaqësuesi ligjor ka autorizim të veçantë kur ai është i nevojshëm.

Personi i cili paraqitet si përfaqësues ligjor, obligohet me kërkesën e gjyqit të dëshmojë se është përfaqësues ligjor.

Nëse për ndërmarrjen e veprimeve të caktuara në procedurë duhet autorizim i veçantë, përfaqësuesi ligjor obligohet të dëshmojë se ka autorizim të atillë

Nëse gjyqi vlerëson se përfaqësuesi ligjor i personit me tutorësi nuk tregon kujdes të nevojshëm gjatë përfaqësimit, për këtë do ta njoftojë Qendrën për Punë Sociale. Nëse për shkak të lëshimit të përfaqësuesit do të mund të dëmtohej personi me tutorësi, gjyqi do të pushojë me procedurën dhe do të propozojë të caktohet përfaqësues tjetër ligjor.

Neni 80

Nëse gjyqi konfirmon se personi që paraqitet si palë nuk mund të jetë palë në procedurë, ndërsa ky lëshim mund të mënjanohet, do ta thërrasë paditësin që ti bëjë përmirësimet e nevojshme.

Kur gjyqi konfirmon se pala nuk ka përfaqësues ligjor ose që përfaqësuesi ligjor nuk ka autorizim të veçantë kur ai është i nevojshëm, do të kërkojë që Qendra kompetente për punë sociale ti caktojë tutor personit të paaftë për kontest, ose do të ndërmarrë masa të tjera që janë të nevojshme që të mund pala e paaftë për kontest të përfaqësohet në mënyrë të drejtë.

Gjyqi do t'i caktojë palës afatin për mënjanimin e mangësive nga paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni sipas kushteve në dispozitat e nenit 101 të këtij ligji.

Derisa nuk mënjanohen këto mangësi, në procedurë mund të ndërmerren vetëm ato veprime me prolongimin e të cilave do të mund të ketë pasoja të dëmshme.

Nëse mangësitë e shënuara nuk mund të mënjanohen ose nëse afati i caktuar skadon pa sukses, gjyqi me aktvendim do ti ndërpresë veprimet e zbatuara në procedurë, nëse janë të përfshira me këto mangësi dhe do ta hedh poshtë padinë, nëse mangësitë janë të natyrës së atillë që e pengojnë udhëheqjen e mëtejme të procedurës.

Kundër aktvendimit me të cilin përcaktohen masat për mënjanimin e mangësive nuk lejohet ankesë.

Neni 81

Nëse gjatë procedurës në gjyqin e shkallës së parë shihet se procedura e rregullt për emërimin e përfaqësuesit ligjor të të paditurit do të zgjasë shumë, e për këtë për njërën ose të dyja palët do të mund të ndodhin pasoja të dëmshme, gjyqi do ti caktojë të paditurit përfaqësues të përkohshëm sipas rendit në listë e avokatëve të cilën gjyqit ia dorëzon oda kompetente e avokatëve. Lista publikohet në ueb faqen e internetit dhe tabelën e informacioneve të odës së avokatëve dhe gjyqit. Me rastin e vendosjes së përfaqësuesit të përkohshëm, gjyqi është i obliguar ta respektoj rendin nga lista.

Me kushtin nga paragrafi 1. i këtij neni gjyqi do ti caktojë të paditurit përfaqësues të përkohshëm posaçërisht, nëse:

- 1) i padituri nuk është i aftë për kontest, dhe nuk ka përfaqësues ligjor;
- 2) ekzistojnë interesa të kundërta të të paditurit dhe të përfaqësuesit të tij ligjor;
- 3) të dyja palët kanë përfaqësuesin e njëjtë ligjor;
- 4) vendqëndrimi i të paditurit nuk dihet, ndërsa i padituri nuk ka prokurues; dhe

5) i padituri ose përfaqësuesi i tij ligjor, të cilët nuk kanë prokurues, gjenden jashtë vendit, ndërsa dërgesa nuk ka mund të kryhet.

Gjyqi mund të vendos përfaqësuesin e përkohshëm edhe personit juridik, respektivisht ndërmarrësit sipas kushteve dhe mënyrës së përcaktuar në paragrafin 1. dhe 2. të këtij neni.

Gjyqi vendos me anë të aktvendimit për vendosjen e përfaqësuesit të përkohshëm, i cili pa prolongim ia dërgon qendrës për punë sociale nga vendbanimi apo vendqëndrimi i fundit ti të paditurit, kurse palëve kur kjo është e mundur.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 4 i këtij neni nuk lejohet ankesë.

Neni 82

Përfaqësuesi i përkohshëm në procedurën për të cilën është emëruar i ka të gjitha të drejtat dhe obligimet e përfaqësuesit ligjor.

Këto të drejta dhe obligime përfaqësuesi i përkohshëm i kryen derisa i padituri ose i autorizuari i tij nuk paraqitet në gjyq përkatësisht derisa Qendra për Punë Sociale nuk e njofton gjyqin se ka caktuar tutor.

Neni 83

Nëse përfaqësuesi i përkohshëm, të paditurit i është caktuar nga shkaqet e shënuara në nenin 81 paragrafi 2. pikat 4) dhe 5) të këtij ligji, gjyqi do të paraqesë shpallje në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Serbisë", në tabelën e shpalljeve në gjyq, faqen e internetit të gjyqit e sipas nevojës edhe në mënyrë tjetër të përshtatshme.

Shpallja nga paragrafi 1. i këtij neni duhet të përmbajë: shënimin e gjyqit i cili e ka emëruar përfaqësuesin e përkohshëm, bazën ligjore, emrin e të paditurit të cilit i caktohet përfaqësuesi, lëndën e kontestit, emrin e përfaqësuesit të përkohshëm, profesionin dhe vendqëndrimin e tij, si dhe paralajmërimin se përfaqësuesi do ta përfaqësojë të paditurin derisa i padituri ose prokuruesi i tij nuk paraqitet në gjyq, përkatësisht derisa Qendra për punë sociale nuk e njofton gjyqin se ka emëruar tutor.

Neni 84

Shtetasi i huaj i cili është i paaftë për kontest sipas ligjit të shtetit shtetas i të cilit është vet ai, ndërsa është i aftë për kontest sipas ligjit vendor, mund vetë të ndërmarrë veprime në procedurë. Përfaqësuesi ligjor mund të ndërmarrë veprime në procedurë vetëm derisa shtetasi i huaj nuk deklaron se vetë e ndërmerr udhëheqjen e kontestit.

Kreu V PROKURUESI

Neni85*

Palët mund të ndërmarrin veprime në procedurë personalisht ose përmes prokuruesve.

Prokurues i palës mund të jetë: avokati, familjari nga gjaku në vijë të drejtë, vëllai, motra ose bashkëshorti/ja si dhe përfaqësues i njësisë për ndihmë juridike në kuadër të vetëqeverisjes lokale që është jurist i diplomuar i cili ka kryer provimin e jurisprudencës.

Prokuruesi i të punësuarit në kontest nga marrëdhënia e punës mund të jetë dhe përfaqësuesi i sindikatës anëtarë i të cilit i punësuar është me kusht që të jetë jurist i diplomuar me provimin e jurisprudencës të dhënë.

Prokuruesi i personit juridik mund të jetë avokat, si dhe jurist i diplomuar me provimin e jurisprudencës të dhënë i cili është në marrëdhënie pune në atë person juridik.

Prokuruesi duhet të jetë person biznesor plotësisht i aftë.

Palën duhet ta përfaqësoj avokati në procedurën sipas mjeteve juridike të jashtëzakonshme, përveç se nëse vetë është avokat.

Përfaqësimi i Republikës së Serbisë dhe organeve të saj, njësisë autonome territoriale, dhe vetëqeverisjes lokale rregullohet me rregullat të veçanta.

Gjyqi mund të ftoj palën e cila ka prokurues që pran gjyqit personalisht të shprehet për faktet të cilat duhet ti përcaktoj në kontest.

Pala të cilën e përfaqëson prokuruesi mund gjithmonë të japë deklaratë pran prokuruesi dhe vetë të ndërmarr veprime, nëse me këtë ligj nuk është përshkruar ndryshe.

Palën e cila nuk ka prokurues dhe e cila nga mos dija nuk i shfrytëzon të drejtat të cilat i takojnë sipas këtij ligji, gjyqi e njofton që mund të angazhoj prokurues, në përputhje me këtë ligj.

Neni 86

Veprimet në procedurë që prokuruesi i ndërmerr në kufijtë e prokurës kanë veprim të njëjtë juridik sikur ti ndërmerr vetë pala.

Neni 87

Pala mund ta ndryshojë ose ta revokojë deklaratën e prokuruesit të vet.

Nëse prokuruesi ka pranuar ndonjë fakt në seancën në të cilën pala nuk ka marrë pjesë ose ndonjë fakt e ka pranuar në parashtrësë, ndërsa pala atë e pranim më vonë do ta ndryshojë ose revokojë, gjyqi do ti vlerësojë të dyja deklaratat sipas nenit 230 paragrafi 3. të këtij ligji.

Neni 88

Madhësinë e prokurës e cakton pala.

Pala mund ta autorizojë prokuruesin të ndërmarrë vetëm veprime të caktuara ose ti ndërmarrë të gjitha veprimet në procedurë.

Prokuruesin i cili është avokat mund ta zëvendësoj stazhieri, përveç se në procedurën me mjet juridik.

Neni 89

Nëse pala ia ka dhënë avokatit prokurën për udhëheqjen e kontestit, e më për së afërmi nuk i ka caktuar autorizimet e prokurës, avokati në bazë të prokurës së këtillë autorizohet:

- 1) t'i kryejë të gjitha veprimet në procedurë, e veçanërisht të paraqesë padi, ta tërheqë padinë, ta pranojë kërkesën e padisë ose të tërhiqet nga kërkesa e padisë, të lidhë barazimin, të paraqesë zgjidhje juridike dhe të tërhiqet ose të largohet nga kjo, si dhe të kërkojë masa të përkohshme të sigurisë;
- 2) të paraqesë kërkesë për përmbarim ose siguri dhe të ndërmarrë veprimet e caktuara në procedurë me rastin e kërkesës së këtillë;
- 3) bartë autorizimin tek prokuruesi tjetër apo të autorizoj prokurues tjetër për ndërmarrjen e vetëm disa veprimeve në procedurë;
- 4) nga pala kundërshtare t'i pranojë shpenzimet e shqiptuara;

Nëse pala në prokurë nuk i ka caktuar në mënyrë më të përafërt autorizimet e prokuruesit, prokuruesi i cili nuk është avokat në bazë të kësaj prokure mund ti kryejë të gjitha veprimet në procedurë, por gjithmonë i duhet autorizim i prerë për tërheqjen e padisë, për pranimin ose mohimin e kërkesës së padisë, për lidhjen e barazimit, për mohimin ose tërheqjen nga mjete juridik dhe për bartjen e prokurës te personi tjetër.

Neni 90

Pala e paraqet prokurën me shkrim.

Neni 91

Prokuruesi obligohet gjatë veprimit të parë në procedurë ta paraqesë prokurën.

Gjyqi obligohet gjatë tërë procedurës të ketë kujdes nëse personi i cili paraqitet si prokurues është i autorizuar për përfaqësim. Nëse gjyqi konfirmon se personi i cili paraqitet si prokurues nuk është i autorizuar për përfaqësim, do t'i ndërpresë veprimet kontestimore që i ka ndërmarrë ai person, nëse ato veprime pala nuk i ka lejuar në mënyrë plotësuese.

Neni 92

Pala mundet në çdo kohë ta revokojë prokurën, ndërsa prokuruesi në çdo kohë mund të tërhiqet nga prokura.

Revokimi, përkatësisht tërheqja nga prokura doemos duhet t'i kumtohet gjyqit në të cilin udhëhiqet procedura, me shkrim ose me gojë në procesverbal.

Prokuruesi është i obliguar që për anulimin e autorizimit të njoftoj palën edhe gjyqin.

Revokimi përkatësisht tërheqja nga prokura vlen për palën kundërshtare nga momenti kur i është kumtuar.

Pas tërheqjes së prokurës, prokuruesi obligohet edhe 30 ditë t'i kryejë veprimet për personin i cili ia ka dhënë prokurën, nëse ka nevojë nga ai ta mënjanojë ndonjë dëm që për atë kohë ka mundur ti ndodhë.

Neni 93

Autorizimi ndërpritet me vdekjen e personit fizik, me shpalljen e vdekjes dhe humbjen e aftësisë së punës.

Nëse prokuruesit i cili është person fizik i jepet autorizimi se mundet t'i kryejë të gjitha veprimet në procedurë, ndërsa palës i merret aftësia për punë ose nëse përfaqësuesi i tij ligjor vdes ose i merret aftësia për punë, ose nëse përfaqësuesi ligjor shkarkohet nga detyra, prokuruesi është i autorizuar edhe më tej t'i ndërmarrë veprimet në procedurë cilat nuk durojnë prolongim.

Neni 94

Autorizimi të cilin e ka dhënë personi juridik pushon me pushimin e personit juridik, me hapjen e procesit të falimentimit dhe procesit të likuidimit.

Me hapjen e procesit të falimentimit apo likuidimit në procedurat të cilat rrjedhin me rastin e procedurës së falimentimit, si dhe procedurat të cilat kanë rrjedh para hapjes së procesit të falimentimit, kurse janë vazhduar pas hapjes së procedurave të përmendura, prokuruesit duhet të kenë autorizimin të cilën e ka dhënë menaxheri i falimentimit respektivisht likuidimit.

Kreu VI GJUHA NË PROCEDURË

NENI 95

Palët dhe pjesëmarrësit e tjerë në procedurë kanë të drejtë gjatë pjesëmarrjes në seanca dhe gjatë marrjes së veprimeve procedurale të tjera me gojë në procedurë, në gjyq ta përdorin gjuhën e tyre.

Nëse procedura udhëhiqet në gjuhën të cilën palët, respektivisht pjesëmarrësit tjerë në procedura nuk e kuptojnë, atëherë do t'i sigurohet nëse këtë e kërkojnë, përkthim në gjuhën të cilën e kuptojnë për atë që flitet në seancë, si dhe përkthim me gojë i dokumenteve të cilët në seancë përdoren si dëshmi.

Nëse në gjyq në përdorim zyrtar është gjuha e pakicës kombëtare harxhimet e përdorimit të gjuhës zyrtare të pakicës kombëtare në procedurë nga ana e pjesëmarrësve të procedurës i mbulon organi i cili udhëheq procedurën.

Palët dhe pjesëmarrësit tjerë në procedurë të cilët janë të verbër dhe shurdhmemec kanë të drejtë për përkthyes pa pagesë në procedurë pran gjyqit.

Neni 96

Fletëthirrjet, vendimet dhe shkresat e tjera gjyqësore u dërgohen palëve dhe pjesëmarrësve të tjerë në procedurë në gjuhën serbe.

Nëse në gjyq në përdorim zyrtar është edhe gjuha e minoritetit kombëtar, gjyqi edhe në atë gjuhë paraqet shkresat gjyqësore atyre palëve në procedurë të cilët janë pjesëmarrës të atij minoriteti kombëtar dhe të cilët në procedurë shërbehen me atë gjuhë.

Neni 97

Palët dhe pjesëmarrësit e tjerë në procedurë, paditë, ankesat dhe shkresat e tjera në gjyq i dërgojnë në gjuhën e cila është në përdorim zyrtar në gjyq.

Palët dhe pjesëmarrësit tjerë në procedurë mund të i referojnë gjyqit parashtrësat e veta edhe në gjuhët e pakicave kombëtare të cilët nuk janë në përdorim zyrtarë nëse kjo është në përputhje me ligjin.

Kreu VII PARASHTRESAT

Neni98

Padia, përgjigjja e padisë dhe mjetet juridike dërgohen në formë të shkruar (parashtrësat).

Formën me shkrim e përmbushin edhe parashtrësat e dërguara gjyqit me anë të telegramit apo postë elektronike, në përputhje me ligjin e veçantë.

Parashtrësat duhet doemos të jenë të kuptueshme dhe doemos duhet të përmbajnë gjithçka që është e nevojshme që të mund të veprohet për ato dhe veçanërisht duhet të përmbajnë: shënimet e gjyqit, emrin dhe mbiemrin, emrin e biznesit të kompanisë apo subjektit tjetër, vendbanimin apo vendqëndrimin, përkatësisht selinë palëve, të përfaqësuesve të tyre ligjor dhe prokuruesve nëse i kanë, lëndën e kontestit, përmbajtjen e deklaratës dhe nënshkrimin e parashtruesit.

Nëse deklarata përmban ndonjë kërkesë, pala duhet në parashtrësë ti shënojë faktet në të cilat bazohet kërkesa, si dhe dëshmitë nëse kjo është e nevojshme.

Parashtrësat me shkrim dorëzohen vetëm jashtë seancës edhe atë më së voni 15 ditë para ditës së mbajtjes së seancës.

Neni 99

Parashtrësat dhe shtojcat që duhet të dërgohen te pala kundërshtare i dorëzohen gjyqit në numër ekzemplarësh të mjaftueshëm për gjyqin dhe për palën kundërshtare.

Nëse në palën kundërshtare ka më tepër persona të cilët kanë prokuruesin ose përfaqësuesin e përbashkët ligjor, për të gjithë ata persona parashtrësat dhe bashkëngjitjet mund të dorëzohen në një ekzemplar.

Neni 100

Dokumentet që i shtohen parashtrësës, dorëzohen në origjinal, kopje ose fotokopje.

Dokumentin e paraqitur në origjinal gjyqi do ta mbajë, ndërsa palës kundërshtare do t'i lejojë të njoftohet me përmbajtjen e tij. Nëse mbaron nevoja që dokumenti i tillë të mbahet

në gjyq, ai do ti kthehet parashtruesit me kërkesën e tij, por gjyqi mund të kërkojë nga parashtruesi në shkresa ta bashkëngjisë kopjen ose fotokopjen e dokumentit.

Nëse dokumenti paraqitet në fotokopje, gjyqi me kërkesën e palës kundërshtare do ta thërrasë parashtruesin që t'ia paraqesë gjyqit dokumentin në origjinal, ndërsa palën kundërshtare e lejon të njoftohet me përmbajtjen. Nëse është e nevojshme, gjyqi do ta caktojë afatin në të cilin dokumenti do të dorëzohet në origjinal ose i vërtetur, përkatësisht të shikohet.

Kundër aktvendimeve nga paragrafi 2. dhe 3. të këtij neni nuk lejohet ankesë.

Neni 101

Nëse parashtrësja është e pakuptueshme ose nuk përmban gjithçka (neni 98. paragrafi 3), gjyqi palës e cila nuk ka prokurues të ia kthejë parashtrësën për ta përmirësuar, përveç nëse me ligj është përcaktuar ndryshe.

Nëse gjyqi ia kthen parashtrësën parashtruesit për përmirësim ose plotësim, do ta caktojë afatin prej tetë ditëve për paraqitjen e sërishme të parashtrësës.

Nëse parashtrësja që është e lidhur me afat do të përmirësohet përkatësisht plotësohet dhe dorëzohet në gjyq në afatin e caktuar për plotësim dhe përmirësim, do të konsiderohet se i është dorëzuar gjyqit atë ditë kur së pari herë është dorëzuar.

Do të konsiderohet se parashtrësja është tërhequr nëse nuk i kthehet gjyqit në afatin e caktuar, e nëse kthehet i pa përmirësuar përkatësisht i paplotësuar, do të hidhet poshtë.

Nëse parashtrësja, të cilën në emër të palës e ka dorëzuar prokuruesi, respektivisht avokati publik apo prokurori është e pakuptueshme apo jo e plotë, gjyqi do ta hedh poshtë.

Nëse parashtrësat ose bashkëngjitjet nuk janë dorëzuar në numër të mjaftueshëm të ekzemplarëve, gjyqi do t'i shumëztoj në harxhim të palës e cila e ka dështuar ta përmbush obligimin.

Kreu VIII AFATET DHE SEANCAT

1. Afatet

Neni 102

Nëse afatet nuk janë përcaktuar me ligj, i përcakton gjyqi sipas rrethanave të rastit.

Afatet nga paragrafi 1. i këtij neni i përcakton gjyqi në përputhje me kornizën kohore.

Neni 103

Afatet llogariten me ditë, muaj dhe vite.

Si ditë e parë e afatit të përcaktuar me ditë, merret dita pas ditës së paraqitjes ose shpalljes të aktvendimit apo pas ditës në të cilën ndodh ngjarja nga e cilat sipas ligjit llogaritet fillimi i afatit.

Afati i llogaritur me muaj, përkatësisht me vite mbaron me skadimin e ditës së muajit të fundit përkatësisht vitit i cili me numrin e vet i përgjigjet ditës në të cilën gjyqi e ka përcaktuar apo ditës në të cilën ndodhë ngjarja prej nga sipas ligjit llogaritet fillim i afatit.

Nëse dita e fundit e afatit bie në festën shtetërore ose ditën e diel ose në një ditë tjetër kur nuk punon gjyqi, afati skadon me skadimin e ditës së ardhshme të parë të punës.

Nëse dita e fundit e afatit bie në festën shtetërore ose ditën e diel ose në një ditë tjetër kur nuk punon gjyqi, afati skadon me skadimin e ditës së ardhshme të parë të punës.

Dispozitat nga paragrafi 4. i këtij neni aplikohen edhe për afatin në të cilin sipas rregullave të veçanta duhet të dorëzohet padia, si dhe afati i vjetërsimit të kërkesës apo ndonjë të drejte tjetër.

Neni104

Parashtresa e lidhur me afat, konsiderohet se është dhënë në afat nëse para skadimit të afatit i dorëzohet gjyqit.

Dita e dërgesës së parashtresës dërguar gjyqit me postë me dërgesë të porositur ose përmes telegrafit, llogaritet si ditë e dorëzimit në gjyqin të cilit i është drejtuar.

Nëse parashtresa dërgohet përmes telegrafit, konsiderohet se është dhënë në afat vetëm nëse parashtresë e rregullt në mënyrë plotësuese i dorëzohet gjyqit ose i dërgohet gjyqit me dërgesë të porositur në afat prej tri ditëve nga dita e dorëzimit të telegramit në postë.

Nëse parashtresa dërgohet me postë elektronike, si kohë e dërgesës gjyqit konsiderohet se është koha e cila është shënuar në vërtetim për pranimin e postës elektronike.

Për personat që gjenden në Armatën e Republikës së Serbisë në shërbimin ushtarak dhe personat tjerë që gjenden në shërbim në njësitë ushtarake, dita e dorëzimit të parashtresës në njësisë ushtarake, përkatësisht institucionit ushtarak, konsiderohet si ditë e dorëzimit në gjyq.

Për personat e privuar nga liria, dita e dorëzimit të parashtresës institucionit ndëshkues përmirësues konsiderohet si ditë e dorëzimit në gjyq.

Nëse parashtresa që lidhet me afat është drejtuar ose dorëzuar në gjyqin inkompetent para skadimit të afatit, ndërsa do të arrijë tek gjyqi kompetent pas skadimit të afatit, do të konsiderohet se është dërguar me kohë nëse dërgimi i saj te gjyqi jo kompetent mund t'i vishet paditurisë ose gabimit të qartë të parashtresës.

Dispozitat nga paragrafët 1. deri 7. të këtij neni zbatohen edhe ndaj afatit në të cilin sipas dispozitave të veçanta doemos duhet të paraqitet padi, si dhe ndaj afatit të vjetërsimit të kërkesave ose të ndonjë të drejte tjetër.

2. Seancat

Neni 105

Seancën e cakton gjyqi nëse kjo është e përcaktuar me ligj ose nëse këtë e kërkojnë nevojat e procedurës në përputhje me kornizën kohore. Kundër aktvendimit për caktimin e seancës nuk lejohet ankesë.

Gjyqi në seancë me kohë i thërret palët dhe personat e tjerë, praninë e të cilëve e konsideron të nevojshme. Fletëthirrjes së palëve i shtohet edhe parashtesa që ka dhënë shkak për caktimin e seancës, ndërsa në fletëthirrje do të shënohet vendi, lokali dhe koha e mbajtjes së seancës. Nëse me fletëthirrje nuk paraqitet parashtesa, në fletëthirrje do të shënohen palët, lënda e kontestit, si dhe veprimi që do të kryhet në seancë.

Gjyqi në fletëthirrje për seancë përgatitore apo seancën e parë do të paralajmëroj palët për pasojat ligjore për shkak të mos prezencës në seancë, si dhe për obligimin ta njoftojnë gjyqin mbi ndërrimin e adresës. (neni144).

Përmbajtja e fletëthirrjes është e njëjtë për të gjithë pjesëmarrësit në procedurë, pa marrë parasysh rolin e tyre në procedurë, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Neni 106

Gjyqi mund ti dërgoj palëve dhe pjesëmarrësve tjerë në procedurë ftesë për seancë apo njoftim për anulimin e seancës përmes postës elektronike, përmes telegramit, apo me bartës tjetër të mesazheve elektronike, me kusht që në atë mënyrë thirrjes gjyqi mund të pranoj përgjigje se personi ftesën, respektivisht njoftimin e ka pranuar.

Neni 107

Seanca, sipas rregullit, mbahet në ndërtesën e gjyqit.

Gjyqi mund të vendos që seanca të mbahet jashtë ndërtesës së gjyqit nëse konstaton se kjo është e domosdoshme. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

Neni 108

Gjyqi mund ta prolongojë seancën nëse kjo është e nevojshme për nxjerrjen e dëshmive apo për shkak se gjyqtari është i penguar.

Nëse prolongohet seanca, gjyqi gjithherë do të përcaktoj kornizë të re kohore, e cila mund të jetë më e gjatë se një e treta e kornizës së mëparshme kohore.

Kur prolongohet seanca, gjyqi menjëherë përcakton vendin e ri dhe kohën e mbajtjes së seancës në kuadër të kornizës kohore nga paragrafi 2 i këtij neni.

Kundër aktvendimit mbi prolongimin e seancës nuk lejohet ankesa.

3. Kthimi në gjendjen e mëparshme

Neni 109

Nëse pala nuk mund të marrë pjesë në seancë ose nuk mund ta respektoj afatin për marrjen e ndonjë veprimi në procedurë dhe për këtë e humb të drejtën e marrjes së atij veprimi, gjyqi atë palë me propozimin e saj do ta lejojë në mënyrë plotësuese ta kryejë atë veprim (kthimin në gjendjen e mëparshme), nëse vlerëson se ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për mos prani.

Nëse lejohet kthimi në gjendjen e mëparshme, procedura kthehet në gjendjen që ka qenë para lëshimit dhe shfuqizohen të gjitha vendimet që i ka marrë gjyqi për shkak të lëshimit.

Neni 110

Propozimin për kthim në gjendjen e mëparshme paraqitet në gjyqin të cili duhej të kryhej veprimi i pa kryer.

Propozimi duhet doemos të paraqitet në afat prej tetë ditësh, duke llogaritur nga dita kur ka pushuar nevoja që e ka shkaktuar mos praninë, e nëse pala më vonë ka kuptuar për lëshimin, nga dita kur ka kuptuar për këtë.

Pas skadimit të 60 ditëve nga dita e mos pranisë nuk mund të kërkohet kthimi në gjendjen e mëparshme.

Nëse kthimi në gjendjen e mëparshme propozohet për shkak të lëshimit të afatit, propozuesi obligohet njëkohësisht me paraqitjen e propozimit ta kryejë edhe veprimin e pa kryer.

Neni 111

Nuk lejohet kthimi në gjendjen e mëparshme nëse është lëshuar afati nga neni 110. paragrafi 2. dhe 3. i këtij ligji apo nëse është seanca e lëshuar është caktuar me rastin e propozimit për kthim në gjendjen e mëparshme.

Neni 112

Propozimi për kthim në gjendjen e mëparshme sipas rregullës nuk ndikon në rrjedhën e procedurës, por gjyqi mund të vendos që të pushojë procedura deri në plotfuqishmërinë e aktvendimit të propozimit.

Neni 113

Propozimet e palejuara dhe që nuk janë paraqitur me kohë për kthim në gjendjen e mëparshme, gjyqi i hedh poshtë me aktvendim.

Propozimin për kthim në gjendjen e mëparshme i cili nuk bazohet në fakte në përgjithësi të njohura, kurse pala së bashku me propozimin nuk e ka dorëzuar dhe as propozuar dëshmi të caktuara ose me propozimin nuk ka ndërmarrë veprimin e lëshuar, gjyqi e anulon si të çrregullt.

Për propozimin për kthim në gjendje të mëparshme vendoset, sipas rregullës, pa diskutim.

Nëse gjyqi vlerëson se për shkak të përcaktimit të drejtë të fakteve duhet nxjerr dëshmi atëherë do të caktojë seancë.

Neni 114

Kundër aktvendimit me të cilin miratohet propozimi për kthim në gjendjen e mëparshme nuk lejohet ankesë, përveç nëse është pranuar si propozim jo me kohë, i pa lejuar dhe i çrregullt.

Kreu IX PROÇESVERBALET

Neni 115

Proçesverbali përpilohet për veprimet e marra në seancë.

Proçesverbali përpilohet edhe për deklaratat ose njoftimet më të rëndësishme që palët ose pjesëmarrësit e tjerë i japin jashtë seancës. Për deklaratat ose njoftimet më pak të rëndësishme nuk do të përpilohet procesverbal, por do të përpilohet vetëm shënimi zyrtar në shkresë.

Proçesverbalin e shkruan mbajtësi i proçesverbalit.

Gjyqtari mund të ia besoj mbajtjen e proçesverbalit asistentit të gjyqtarit apo stazhierit të gjyqtarit.

Neni 116

Në proçesverbal shënohet: emri dhe përbërja e gjyqit, vendi ku kryhet veprimi, dita dhe ora kur kryhet veprimi, shënimi i lëndës kontestuese dhe i emrave të palëve të pranishme ose të personave të tretë dhe të përfaqësuesve të tyre ligjor ose prokuruesve.

Proçesverbali duhet të përmbajë të dhëna thelbësore për përmbajtjen e veprimit të marrë. Në procesverbalin për debatin kryesor veçanërisht shënohet: nëse debati ka qenë publik ose opinioni është përjashtuar, përmbajtja e deklaratave të palëve, propozimet e tyre, dëshmitë që i kanë ofruar, dëshmitë që janë nxjerrë me shënimin e përmbajtjes së dëshmive të dëshmitarëve dhe ekspertëve, si dhe vendimet e gjyqit të miratuara në seancë.

Neni 117

Proçesverbali duhet doemos të mbahet në rregull, në të nuk guxon asgjë të shlyhet, të shtohet ose të ndryshohet pasi palët dhe mbajtësi i proçesverbalit ta vërtetojnë me nënshkrimet e tyre.

Neni 118

Proçesverbali përpilohet me tekst të shkruar në bazë të diktatit me zë të gjyqtarit, kurse mundet edhe me anë të shënime stenografike apo përmes incizimit me aparat për incizim optik apo të zërit.

Palët kanë të drejtë ta lexojnë proçesverbalin ose të kërkojnë që tu lexohet, si dhe të paraqesin kundërshtimet e tyre në përmbajtjen e procesverbalit.

Të drejtën nga paragrafi 2. të këtij neni e kanë edhe personat e tjerë deklarata e të cilëve është futur në procesverbal, por vetëm në atë pjesë të procesverbalit që e përmban deklaratën e tyre.

Përmirësimet ose shtesat në aspektin e përmbajtjes së procesverbalit që duhet të bëhen pas kundërshtimeve të palëve ose të personave të tjerë ose me detyrë zyrtare, do të shënohen në fund të procesverbalit. Me kërkesën e këtyre personave do të futen edhe kundërshtimet që nuk janë miratuar.

Neni 119

Gjyqi mund të vendos me aktvendim, sipas detyrës zyrtare apo me propozimin e palëve, që seanca të inçizohet.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 1. i këtij neni nuk lejohet ankesë.

Inçizimi patjetër duhet të përmbajë të dhënat në vijim: emrin dhe përbërjen e gjyqit, vendin, datën dhe kohën e mbajtjes së seancës, lëndën e kontestit dhe emrat e palëve apo personave të tjerë, përfaqësuesve të tyre ligjor apo prokuruesve, si dhe të dhëna mbi identitetin e personave deklarata e të cilëve inçizohet dhe në çfarë roli deklarata jepet. Nëse deklaratat e më shumë personave inçizohen, nga inçizimi qartë duhet të shihet cili person e ka dhënë deklaratën.

Palët kanë të drejtë për kopje të inçizimit nga paragrafi 3. i këtij neni, kurse personat tjerë nëse për atë kanë interesim të justifikuar.

Neni 120

Inçizimi i zërit apo inçizimi optik është pjesë e shkrimit të gjyqit.

Mënyra e inçizimit të seancës, bartjes së inçizimit në procesverbal dhe mënyra e ruajtjes së inçizimit rregullohet me Rregulloren e Punës së Gjyqit.

Neni 121

Inçizimi i zërit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, në afat prej tetë ditësh nga dita e publikimit të inçizimit, bartet në formë të shkruar i cili duhet të përmbajë të gjithë atë që gjendet në inçizimin e zërit. Forma e shkruar e inçizimit të zërit paraqet procesverbalin.

Palët mund të kërkojnë procesverbal nga paragrafi 1. i këtij neni.

Nëse procesverbali nga paragrafi 1. i këtij neni dhe inçizimi i zërit dallojnë në mënyrë të konsiderueshme për nga përmbajtja, pala ka të drejtë të praqes ankesë gjyqit në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të procesverbalit.

Gjyqi sipas ankesës së palës nga paragrafi 3 i këtij neni, në afat prej tri ditësh me anë të aktvendimit do të ndryshoj procesverbalin nga paragrafi 1 i këtij neni apo të refuzoj ankesën. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 122

Proçesverbalin e nënshkruajnë kryetari i këshillit, mbajtësi i proçesverbalit, palët, përkatësisht përfaqësuesit e tyre ligjorë ose prokuruesit, si dhe interpretuesi dhe përkthyesi.

Dëshmitari dhe eksperti e nënshkruajnë dëshminë e vet në proçesverbal nëse dëgjimi i tyre bëhet para gjykatësit të lutur.

Personi analfabet ose personi i cili nuk mund të nënshkruhet do të vë në proçesverbal gjurmën e gishtit, ndërsa mbajtësi i proçesverbalit nën gjurmë do ta shkruajë emrin dhe mbiemrin e tij dhe do të shënoj se me cilin gisht është vë gjurma.

Nëse personi nuk mund të vë gjurmën e gishtit, gjyqtari këtë fakt do të vërtetoj në proçesverbal dhe do ta vulos nën tekstin me nënshkrimin e vet.

Nëse ndonjëra nga palët, prokuruesi ose përfaqësuesi ligjor i saj, dëshmitari, eksperti, largohet para nënshkrimit të proçesverbalit ose nuk do që ta nënshkruajë proçesverbalin, kjo do të shënohet në proçesverbal dhe do të shënohet shkakun për këtë.

Neni 123

Për këshillimin dhe votimin përpilohet proçesverbal i veçantë. Nëse te gjyqi më i lartë në procedurë sipas mjetit juridik është marrë vendimi unanimitisht, nuk do të përpilohet proçesverbal, por shënim për këshillimin dhe votimin.

Proçesverbali për këshillim dhe votim përmban rrjedhën e votimit dhe vendimin e marrë.

Mendimet e ndara i bashkëngjiten proçesverbalit për këshillimin dhe votimin nëse nuk janë futur në proçesverbal.

Proçesverbalin, respektivisht shënimin mbi votimin e nënshkruajnë të gjithë anëtarët e këshillit dhe mbajtësi i proçesverbalit.

Proçesverbali për këshillimin dhe votimin mbyllet në mbështjellës të veçantë. Këtë proçesverbal mund ta shqyrtojë vetëm gjyqi më i lartë nëse vendos për mjetin juridik, dhe në këtë rast proçesverbali përsëri mbyllet në mbështjellës të veçantë dhe në mbështjellës do të shënohet se proçesverbali është shqyrtuar.

Kreu X MIRATIMI I VENDIMEVE

Neni 124

Gjyqi miraton vendime në formë të aktgjykimit ose aktvendimit.

Për kërkesën e padisë gjyqi vendos me aktgjykim, ndërsa në procedurë për pengimin e zotërimit me aktvendim.

Kur nuk vendos me aktgjykim, gjyqi vendos me vendim.

Në procedurën për lëshimin e urdhërpagesës, aktvendimi me të cilin pranohet kërkesa e padisë miratohet në formë të urdhërpagesës.

Vendimi për shpenzimet e aktgjykimit konsiderohet si aktvendim.

Neni 125

Vendimet e këshillit miratohen pas këshillimit me votim.

Në hapësirën në të cilin kryhet këshillimi dhe votimi mund të marrin pjesë vetëm anëtarët e këshillit dhe mbajtësi i proçesverbalit.

Vendimin mbi çështjet më të thjeshta, këshilli mund ta marr edhe në vetë mbledhjen.

Neni 126

Kryetari i këshillit udhëheq me këshillimin dhe votimin dhe voton i fundit.

Për secilin vendim të këshillit nevojitet shumica e votave.

Nëse për çështje të veçanta për të cilat vendoset ndahen votat në më shumë mendime të ndryshme, kështu që asnjëri prej tyre nuk e ka shumicën, çështjet do të ndahen dhe votimi do të përsëritet derisa nuk arrihet shumica.

Neni 127

Para vendosjes për punën kryesore, gjyqi vendos nëse duhet të plotësohet procedura, si dhe për çështje të tjera paraprake.

Nëse gjatë vendosjes për punën kryesore duhet të vendoset për më shumë kërkesa, do të votohet për çdo kërkesë veç e veç.

Kreu XI DËRGIMI I DOKUMENTEVE ME SHKRIM DHE SHQYRTIMI I SHKRESAVE

1. *Mënyra e dërgimit*

Neni 128

Dokumentet me shkrim dërgohen drejtëpërdrejt në gjyq, përmes postës, personave të regjistruar për kryerjen e punëve të dërgimit, përmes personit të punësuar në gjyq, organeve tjera shtetërore, personave me autorizim publik apo personave tjerë të përcaktuar me rregulla të veçanta, në mënyrë të përcaktuar me këtë ligj.

Personi i cili kryen dorëzimin është i obliguar që me kërkesën e personit të cilit iu është bërë dorëzimi të dëshmoj rolin e personit të autorizuar për dorëzim.

Personat të cilat kryerësi i gjen në vendin ku duhet kryej dorëzimin janë të obliguar që me kërkesën e tij të japin të dhëna mbi identitetin e tyre.

Autoriteti kompetent i policisë duhet me kërkesë të gjykatës të ndihmoj në kryerjen e detyrave të dorëzimit.

Neni 129

Dorëzimi mund të kryhet edhe në mënyrë elektronike, në përputhje me rregullat e veçanta.

Dorëzimi në mënyrë elektronike konsiderohet i kryer me kusht që mënyra e tillë e dorëzimit bënë të mundur të siguroj informatë kthyesë që personi ka pranuar dokumentin.

Vërtetimin për pranimin e dokumenteve të dorëzuar në mënyrë elektronike e paraqet shkrimi elektronik i shtypur për ditën edhe kohën kur aparati për bartjen elektronike të të dhënave e ka shënuar që dokumenti iu është dërguar pranuesit, emri i dërguesit dhe pranuesit dhe emri i dokumenteve.

Neni 130

Palët mund drejtpërdrejt dhe me kohë të paraqesin parashtresa dhe dokumente të tjera njëra tjetrës dhe që parashtresat dhe dokumentet tjera, së bashku me dëshminë e dorëzimit, të ia dorëzojnë gjyqit.

Dispozita e paragrafit 1. të këtij neni nuk zbatohet për dokumente për të cilët parashihet dorëzim personal.

Neni 131

Dorëzimi personave fizik i kryhet në adresën e cila është shënuar në padi, respektivisht në adresën e vendbanimit apo vendqëndrimit të shënuar tek organi kompetent për udhëheqjen e evidencës për letërnjoftime.

Dorëzimi organeve shtetërore, organeve të krahinës autonome dhe njësive të vetëqeverisjes lokale kryhet me anë të dërgesës së dokumenteve në hapësirën për pranim të dokumenteve apo shkresore. Si ditë e dorëzimit konsiderohet data e pranimit të dokumenteve.

Dorëzimi personave juridik kryhet me anë të dorëzimit të dokumenteve në hapësirat e personit juridik, personit të punësuar te personi juridik, respektivisht përfaqësuesit të personit juridik në adresën nga regjistri publik, respektivisht në adresën e vendqëndrimit të tij.

Neni 132

Personave ushtarak, personave të punësuar në polici dhe personave të punësuar në komunikacionin tokësor, ujor dhe ajror, dërgimi i thirrjeve mund të bëhet nëpërmjet komandave të tyre, respektivisht nëpërmjet eprorit të drejtpërdrejtë, ndërsa sipas nevojës, në atë mënyrë mund të bëhet edhe dërgimi i dokumenteve tjera.

Neni 133

Kur dërgimi duhet tu bëhet personave ose institucioneve jashtë vendit ose të huajve që gëzojnë të drejtën e imunitetit, dërgimi do të bëhet nëpërmjet rrugës diplomatike, nëse me marrëveshje ndërkombëtare ose me këtë ligj (neni 146) nuk është përcaktuar ndryshe.

Nëse dërgimi i dokumenteve të shkruara duhet ti bëhet shtetasve të Republikës së Serbisë jashtë vendit, dërgimi mund të bëhet nëpërmjet përfaqësuesit konsullor kompetent ose nëpërmjet përfaqësuesit diplomatik të Republikës së Serbisë, i cili i bën punët konsullore në shtetin e huaj apo përmes personit juridik të regjistruar për kryerjen e punëve të dorëzimit.

Dorëzimi personave juridik që kanë seli jashtë vendit kurse përfaqësi në Republikën e Serbisë, mund ti bëhet nëpërmjet përfaqësisë së tyre.

Neni 134

Personave të privuar nga liria, dorëzimi u bëhet nëpërmjet institucionit për ekzekutimin e sanksioneve penale.

Neni 135

Nëse pala ka përfaqësues ligjor, dorëzimi i bëhet përfaqësuesit ligjor, nëse në ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Nëse pala ka më shumë përfaqësues ligjor, respektivisht të autorizuar, është e mjaftueshme që dërgimi t'i bëhet njërit nga ata.

Neni 136

Dorëzimi prokuruesit avokat mund t'i bëhet edhe me dorëzimin e dokumentit me shkrim personit i cili kryen punë në zyrën e avokaturës.

Dorëzimi prokuruesit avokat mund të kryhet edhe me anë të dorëzimit personit më të vjetër të familjes, nëse prokuruesi veprimin e kryen në banesë.

Dorëzimi noterit publik dhe ekzekutuesit mund të kryhet në mënyrën e parashikuar në paragrafin 1. të këtij neni.

Neni 137

Personave juridik edhe avokatëve dorëzimi i dokumenteve mund t'i kryhet në gjyq me anë të ndarjes së veçantë me anë të kërkesës së tyre dhe sipas vendimit të kryetarit të gjyqit.

Dorëzimin nga paragrafi 1. i këtij neni e kryen personi i autorizuar i gjyqit.

Neni 138

Avokati, respektivisht përfaqësuesi i personit juridik që merr përsipër dokumentet e gjykatës nga ndarja e gjykatës është i obliguar që të marr të gjitha dokumentet që janë vendosur në ndarje marrë të gjitha dokumentet që janë vendosur në mur.

Avokati apo përfaqësuesi i personit juridik është i obliguar të marrë me shkrim nga ndarja e gjyqit në periudhë prej tetë ditëve nga dita e renditjes në ndarjen e gjyqit. Nëse dokumentet nuk merren gjatë kësaj periudhe, dorëzimi kryhet duke theksuar dokumentet në tabelën e shpalljeve të gjyqit dhe dorëzimi konsiderohet i kryer me skadimin e afatit prej tetë ditëve nga dita e paraqitjes së dokumenteve në tabelën e shpalljeve të gjykatës.

Avokati mund të autorizojë personin e punësuar në zyrën e tij ligjore për të marrë dokumentet nga ndarja gjyqtare.

Neni 139

Dorëzimi i bëhet personit të cilit dorëzimi duhet ti kryhet çdo ditë në vendin e punës, apo banesë prej 7 deri 22 apo ne gjyq kur personi gjindet atje apo për shka se gjyqi e emëron përshkak të dorëzimit.

Dorëzimi mund të kryhet edhe në kohë tjetër dhe vend tjetër në bazë të vendimit të veçantë të gjyqit të cilën dorëzuesi, me kërkesë, është i obliguar ta tregoj.

Neni 140

Nëse personi të cilit iu dorëzohen dokumentet nuk gjendet në banesë, dorëzimi kryhet me anë të dorëzimit të dokumenteve ndonjë anëtar të rritur të familjes i cili është i obliguar t'i pranoj dokumentet.

Nëse dorëzimi kryhet në vendin e punës, personi të cilit iu dorëzohen dokumentet kurse personi nuk gjendet aty, dorëzimi i kryhet personit në vendin e njëjtë të punës, nëse ai pranon t'i pranoj dokumentet.

Nëse dorëzimi nuk është mund të kryhet sipas paragrafit 1. dhe 2. Të këtij neni, dorëzimi do të bëhet me anët të futjes së dokumenteve në derë të banesës apo hapësirave të personit juridik dhe me këtë konsiderohet se dorëzimi është kryer.

Dorëzimi i dokumenteve personit tjetër nuk lejohet nëse nuk merr pjesë në kontest si kundërshtar i personit të cilit i bëhet dorëzimi.

Neni 141

Padia, urdhërpagesa, aktgjykimi, vendimi kundër të cilit lejohet ankesë e veçantë dhe mjeti juridik i dorëzohen personalisht palës, respektivisht përfaqësuesit të tij ligjor, respektivisht prokuruesit.

Nëse personi të cilit dokumenti i shkruar me doemos duhet t'i dorëzohet personalisht nuk takohet aty ku duhet të bëhet dorëzimi, me kusht që adresa të jetë e saktë, dorëzuesi do të lë njoftim që dokumentet mund të merren në afat prej 30 ditëve nga dita e dorëzimit të provuar. Në atë rast dokumentet paraqiten në tabelën e shpalljeve në gjyq.

Me kalimin e afatit nga paragrafi 2. i këtij neni, konsiderohet që dorëzimi është kryer.

Njoftimi nga paragrafi 2. i këtij neni përmban: emrin dhe mbiemrin e personit të cilit dorëzimi iu është tentuar, roli në procedurë, data dhe koha kur është tentuar dorëzimi, adresën në të cilën është tentuar dorëzimi, shënimin që dokumentet mund të merren ne gjyq në afat prej 30 ditëve, që kopja e dokumenteve mund të paraqitet në tabelën e shpalljeve të gjyqit, si dhe që me kalimin e afatit do të konsiderohet që dorëzimi është kryer.

Nëse dokumentet nga paragrafi 1. i këtij ligji duhet t'i dorëzohen organeve shtetërorë, dorëzimi kryhet sipas dispozitave nga neni 131 i këtij ligji.

2. Refuzimi i pranimit

Neni 142

Kur personi të cilit i është drejtuar dokumenti i shkruar, respektivisht anëtari i moshës madhore të amvisërisë së tij, respektivisht personi i autorizuar ose punëtori i organit shtetëror ose i personit juridik, pa shkak të arsyeshëm do të refuzojë që ta pranojë dokumentin e shkruar, dërguesi do ta lë në banesë ose në lokalet ku personi përkatës punon ose dokumentin me shkrim do ta vë në derë të banesës ose lokalit. Në fletën kthyesë do ta shënojë ditën, orën dhe shkakun për refuzimin e pranimit, si dhe vendin ku është lënë dokumenti i shkruar, dhe me atë konsiderohet se dorëzimi është bërë.

3. Përcaktimi dhe ndërrimi i adresës

Neni 143

Pala është e obliguar ta njoftoj gjyqin për adresën e palësh kundërshtare të cilës duhet t'i dorëzohen dokumentet.

Nëse gjyqi nuk është në mundësi të dorëzoj dokumente në adresën e paraqitur, sipas detyrës zyrtare do të siguroj nga organet kompetentet adresën e vendbanimit dhe vendqëndrimin të palës të cilës dokumentet duhet t'i dorëzohen dhe do të kryej dorëzimin në atë adresë në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Neni 144

Kur pala ose përfaqësuesi i saj ligjor deri në mbarimin e procedurës së plotfuqishme do ta ndërrojë adresën është e detyruar për këtë ta informojë menjëherë gjyqin.

Nëse nuk e bëjnë këtë, gjyqi do të caktojë që të gjitha dërgesat tjera në procedurë për atë palë të bëhen me vënien e dokumentit në formë të shkruar në tabelën e shpalljeve të gjyqit.

Konsiderohet se dërgimi është bërë me rregull pas skadimit të tetë ditëve nga dita e vendosjes së dokumentit me shkrim në tabelën e shpalljeve të gjyqit.

Nëse prokuruesi, respektivisht prokuruesi për pranimin e dokumenteve të shkruara deri në dërgimin e vendimit me të cilin plotfuqishëm mbaron procedura e ndërron adresën e tij, kurse për atë nuk e informon gjyqin, dorëzimi do të bëhet sikur prokuruesi të mos jetë emëruar.

Dispozitat nga paragrafi. 1. dhe 4. të këtij neni aplikohen edhe në procedurësipas mjetit juridik.

Neni 145

Pala apo përfaqësuesi i saj ligjor i cili mungon më gjatë se 30 ditë nga adresa nga e cila dorëzimi është kryer, është e obliguar ta njoftoj gjyqin dhe të caktojë prokurues për pranimin e dokumenteve.

4. Prokuruesi dhe përfaqësuesi për pranimin e dokumenteve

Neni 146

Pala ose përfaqësuesi i saj ligjor, i cili gjendet jashtë vendit, ndërsa nuk ka prokurues në Republikën e Serbisë, gjyqi do ta thërrasë në afat prej 30 ditëve të caktojë prokurues për pranimin e dokumenteve në Republikën e Serbisë. Nëse pala ose përfaqësuesi i saj ligjor nuk cakton të prokurues të tillë, gjyqi në shpenzim të saj palës do t'i caktojë përfaqësues të përkohshëm të autorizuar për pranimin e dokumenteve me shkrim dhe për atë do ta informojë palën, respektivisht përfaqësuesin e saj ligjor.

Nëse prokuruesi për pranimin e dokumenteve me shkrim anulon autorizimin, kurse pala nuk emëron prokurues tjetër në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimin të njoftimit për anulimin e autorizimit, gjyqi palës me shpenzimin e saj do t'i vendos përfaqësues për pranimin e dokumenteve dhe do të kryej dorëzimin përmes tij, derisa nuk pranon njoftimin e palës për përcaktimin e prokuruesit të ri.

Palës e cila tërheq prokuruesin për të pranuar dokumente dhe njëkohësisht nuk cakton prokurues tjetër, gjykata do të urdhërojë paraqitjen e dokumenteve në tabelën e shpalljeve të gjykatës, derisa pala të caktoj prokurues tjetër për marrjen e dokumenteve.

Neni 147

Nëse paditësit nuk kanë përfaqësues të përbashkët ligjor respektivisht prokurues, gjyqi mund t'i thërrasë në afat të caktuar të emërojnë të prokurues të përbashkët për pranimin e dokumenteve të shkruara. Njëkohësisht gjyqi do t'i informojë paditësit se njërin nga ata do ta konsiderojë si prokurues për pranimin e dokumenteve të shkruara, nëse ata vetë në afat të caktuar nuk caktojnë prokurues të tillë.

5. Flete dorëzimi

Neni 148

Vërtetimin për dërgimin e kryer (fletëdorëzim) e nënshkruajnë pranuesi dhe dorëzuesi me emër të plotë dhe me shënimin e rolit të pranuesit. Pranuesi i fletëdorëzimit me shkronja vetë do ta shkruajë ditën e pranimin.

Nëse pranuesi është analfabet ose nuk është në gjendje të nënshkruhet, dërguesi do ta shkruajë emrin dhe mbiemrin e tij dhe me shkronja do ta plotësojë datën e pranimin dhe do të shënojë vërejtje pse pranuesi nuk ka vënë nënshkrimin e tij.

Nëse pranuesi refuzon ta nënshkruajë fletëdorëzimin, dorëzuesi atë do ta shënojë në fletëdorëzim dhe do ta plotësojë me shkronja ditën e dorëzimit dhe me atë konsiderohet se dërgimi është bërë.

Nëse dërgimi është bërë sipas dispozitës së nenit 141 i këtij ligj, në fletëdorëzim shënohet dita dhe ora e tentimit të dorëzimit, si dhe shënimi që është bërë informimi sipas nenit 141 të këtij ligji.

Kur sipas dispozitave të këtij ligji dokumenti me shkrim i është dorëzuar personit tjetër, e jo atij të cilit dokumenti i shkruar është dashur t'i dorëzohet, në fletëdorëzim dorëzuesi do ta shënojë marrëdhënien e atyre dy personave.

Nëse në fletëdorëzim gabimisht është shënuar data e dërgimit, do të konsiderohet se dërgimi është bërë atë dit kur është dorëzuar dokumenti i shkruar.

6. Shikimi dhe përshkrimi i shkresave

Neni 149

Palët, përfaqësuesit e tyre dhe prokuruesit, kanë të drejtë të rishikojnë, fotokopjojnë, fotografojnë dhe përshkruajnë shkresat e kontestit në të cilin marrin pjesë.

Personave tjerë të cilët kanë interes të arsyeshëm mund t'i lejohen veprimet nga paragrafi 1. i këtij neni në të dokumenteve të caktuar.

Kur procedura është në zhvillim e sipër, lejen për veprimet nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni e jep gjyqtari, kurse kur procedura të kryhet, kryetari i gjyqit respektivisht të punësuarit në gjyq të cilin ai e emëron.

Kreu XII SHPENZIMET E PROCEDURËS

1. Shpenzimet kontestimore dhe shpenzimet në procedurë me qëllim të sigurimit të dëshmive

Neni 150

Shpenzimet kontestimore janë shpenzimet e bëra gjatë apo për shkak të procedurës.

Shpenzimet kontestimore përfshijnë dhe shpërblimin për punë të avokatit dhe personave tjerë të cilëve gjyqi iu pranon të drejtën për shpërblim.

Neni 151

Secila palë më parë vetë i mbulon shpenzimet të cilat i ka shkaktuar me veprimet e veta.

Neni 152

Nëse pala propozon paraqitjen e dëshmive është e detyruar me urdhëresën e gjyqit paraprakisht ta deponojë shumën e nevojshme për përmbushjen e shpenzimeve që do të paraqiten me rastin e paraqitjes së dëshmive.

Nëse nxjerrjen e dëshmive e propozojnë të dy palët, gjyqi do ta caktojë që shumën e nevojshme për përmbushjen e shpenzimeve ta ofrojnë të dy palët në pjesë të barabarta. Nëse gjyqi ka caktuar nxjerrjen e dëshmive sipas detyrës zyrtare, mund të caktojë që shumën ta deponojë vetëm pala në të cilën bie barra që të dëshmojë faktet për të cilën nxirret dëshmia.

Nëse gjatë procedurës palët bien dakord të provojnë ndërmjetësimin apo nëse gjyqi i drejton palët në procedurën e ndërmjetësimit gjyqi përcakton shumën e nevojshme për të mbuluar harxhimet e kësaj procedure që të dy palët ta ofrojnë në pjesë të barabarta.

Gjyqi do të heq dorë nga nxjerrja e dëshmive nëse shuma e nevojitur për mbulimin e shpenzimeve nuk ofrohet në afatin të cilin gjyqi e cakton. Në atë rast gjyqi, duke marrë

parasysh të gjitha rrethanat, sipas bindjes së vet do të vlerësojë se çfarë rëndësie ka kjo që pala në afat nuk e ka ofruar shumën e nevojshme për përmbushjen e shpenzimeve.

Me përjashtim nga dispozitat e paragrafit 4. të këtij neni, nëse gjyqi sipas detyrës zyrtare cakton nxjerrjen e dëshmive për shkak të përcaktimit të fakteve në lidhje me zbatimin e nenit 3 paragrafi 3 nga ky ligj, kurse palët nuk ofrojnë shumën e caktuar, shpenzimet për nxjerrjen e dëshmive do të paguhen nga mjetet e gjyqit.

Neni 153

Pala e cila në tërësi do ta humbë kontestin, është e detyruar që palës së kundërt dhe ndërhyrësit të ua kompensojë shpenzimet.

Nëse pala pjesërisht ka sukses në kontest, gjyqi, duke marrë parasysh suksesin e arritur mund të caktojë që secila palë t'i bartë shpenzimet e veta ose njëra palë të ia kompensojë palës tjetër dhe ndërhyrësit pjesën e barabarta të shpenzimeve.

Gjyqi mund të vendosë që njëra palë t'i kompensojë të gjitha shpenzimet që pala kundërshtarë ka pasur nëse pala e kundërt nuk ka arritur vetëm në pjesën e barabartë të kërkesës së saj, ndërsa për shkak të asaj pjese nuk janë shkaktuar shpenzime të veçanta.

Gjyqi, sipas rezultatit të dëshmimit, do të vendosë se shpenzimet nga neni 152 paragrafi 5. nga ky ligj a do ti bartë njëra palë ose të dy palët ose që shpenzimet të bien në dëm të mjeteve të gjyqit.

I përzieri në këtë çështje ka të drejtë për mbulimin e shpenzimeve nga pala kundërshtarë vetëm për veprimet kontestimore të cilat janë ndërmarr ne vend të palës të cilës iu është bashkangjitur.

Neni 154

Gjatë vendosjes se cilat shpenzime do t'i kompensohen palës, gjyqi do t'i marrë parasysh vetëm ato shpenzime që kanë qenë të nevojshme për mbajtjen e kontestit. Për atë se cilat shpenzime kanë qenë të nevojshme, si dhe për lartësinë e shpenzimeve, vendos gjyqi duke i vlerësuar me kujdes të gjitha rrethanat.

Nëse është përcaktuar tarifa për shpërblimet e avokatëve, këtë shpenzime do të maten sipas asaj tarife.

Neni 155

Pala është e detyruar që, pavarësisht nga përfundimi i kontestit t'ia kompensojë palës së kundërt shpenzimet që i ka shkaktuar sipas fajit ose rastit të tij që i ka ndodhur atij.

Gjyqi mund të vendosë që përfaqësuesi ligjor ose i autorizuari i palës, t.ia kompensojë palës së kundërt shpenzimet që i ka shkaktuar me fajin e tij.

Neni 156

Paditësi do t'i kompensojë të paditurit shpenzimet kontestimore nëse i padituri nuk ka dhënë shkas për padi dhe nëse ka pranuar kërkesë padinë në përgjigje të padisë,

respektivisht në seancën përgatitore, nëse nuk mbahet seancë përgatitore, atëherë në shqyrtimin kryesor para se të hyjë në shqyrtim të çështjes kryesore.

Neni 157

Paditësi i cili do ta tërheqë padinë, është i detyruar që palës së kundërt t'ia kompensojë shpenzimet kontestimore, përveç nëse deri në tërheqjen e padisë ka ardhur menjëherë pas plotësimit të kërkesës nga ana e të paditurit.

Pala që do të tërhiqet nga mjeti juridik, është e obliguar që palës së kundërt t'ia kompensojë shpenzimet e paraqitura me rastin e mjetit juridik.

Neni 158

Secila palë i paraqet shpenzimet e veta nëse procedura ka përfunduar me barazim gjyqësor pas ndërmjetësimit të suksesshëm, përveç nëse palët bien dakord ndryshe apo nëse me ligj të veçantë është përcaktuar ndryshe.

Në shpenzimet kontestimore hyjnë shpenzime e barazimit që është tentuar por që nuk ka pasur sukses dhe shpenzimet e ndërmjetësimit të tentuar (neni 152. paragrafi 3), kurse nuk ka pasur sukses.

Neni 159

Nëse në kontest ndarasi pranohet kërkesa paditëse për ndarjen e sendeve, kurse gjyqi konstaton se paditësi si kreditor në procedurën përmbaruese ka pasur shkaqe të arsyeshme të konsiderojë se nuk ekzistojnë të drejta të personave të tretë mbi këta sende, do të caktojë që secila palë t'i bartë shpenzimet e veta.

Neni 160

Palët në kontest i bartin shpenzimet në pjesë të barabarta. Nëse ekziston dallim i rëndësishëm në pikëpamje të pjesëve të tyre në lëndën e kontestit, gjyqi në mënyrë proporcionale për atë pjesë do të caktojë se sa pjesë të shpenzimeve do të kompensojë secila nga palët në kontest.

Palët në kontest të cilat janë përgjegjës solidar në punën kryesore përgjigjen në mënyrë solidare edhe për shpenzimet e shqiptuara të palës së kundërt.

Për shpenzimet e shkaktuara me veprime të veçanta kontestimore të palëve në kontest të veçantë, palët tjera në kontest nuk përgjigjen.

Neni 161

Nëse prokurori publik paraqitet si palë në procedurë, ai ka të drejtë në kompensimin e shpenzimeve sipas dispozitave të këtij ligji.

Shpenzimet në procedurë nga paragrafi 1. i këtij neni të cilat sipas dispozitave të këtij neni duhet ti bartë prokurori publik, do të paguhen nga buxheti i prokurorisë publike.

Secila palë mbulon shpenzimet të cilat rrjedhin me pjesëmarrjen e prokurorit publik në procedurë (neni 214).

Shpenzimet të cilët prokurori publik i ka bërë për shkak të pjesëmarrjes në procedurë (neni 214) mbulohen nga mjetet e të prokurorisë publike.

Neni 162

Dispozitat për shpenzimet zbatohen edhe ndaj palëve që i prezanton avokati publik. Në atë rast shpenzimet e procedurës e përfshijnë edhe shumën që palës do t'i pranohen në emër të shpërblimit të avokatit.

Neni 163

Për kompensimin e shpenzimeve vendos gjyqi me kërkesën e caktuar të palës, pa diskutim.

Pala është e obliguar që në kërkesë të caktoj llojin dhe shumën e shpenzimeve për të cilat kërkon kompensim.

Kërkesën për kompensim të shpenzimeve pala është e obliguar ta paraqesë më së voni deri në mbarimin e diskutimit që i paraprin në vendosjen për shpenzimet, kurse nëse bëhet fjalë për marrjen e vendimit pa diskutim paraprak, pala është e obliguar që kërkesën për kompensimin e shpenzimeve ta paraqesë në propozimin për të cilin duhet të vendosë gjyqi.

Për kërkesën për kompensimin e shpenzimeve gjyqi do të vendosë në aktgjykim ose në vendim me të cilën mbaron procedura në atë gjyq.

Gjatë shpalljes së aktgjykimit ose vendimit me gojë me të cilën urdhërohet kompensimi i shpenzimeve, gjyqi mund të vendosë që shumën e shpenzimeve ta matë në aktgjykim të përpiluar me shkrim, respektivisht me vendim, nëse duhet që vendimi t'iu dërgohet palëve.

Gjatë procedurës gjyqi me vendim të veçantë do të vendosë për kompensimin e shpenzimeve vetëm kur e drejta e kompensimit të shpenzimeve nuk varet nga vendimi për çështjen kryesore.

Në rast të neni 157 të këtij ligji, nëse tërheqja e padisë ose anulimi i mjetit juridik nuk është bërë në diskutim, kërkesa për kompensimin e shpenzimeve mund të paraqitet në afat prej 8 ditësh pas pranimit të informatës për anulim, respektivisht dorëzimit të vendimit.

Neni 164

Në aktgjykimin e pjesëshëm ose në aktin e ndërgjykit, gjyqi mund të shqiptojë që vendimi për shpenzimet të lihet për aktgjykimin e mëvonshëm.

Neni 165

Kur gjyqi do ta hedh ose do ta refuzojë mjetin juridik, do të vendosë edhe për shpenzimet e bëra në procedurën lidhur me atë mjet juridik

Kur gjyqi do ta modifikojë vendimin kundër të cilit është paraqitur mjeti juridik ose do ta prishë atë vendim dhe do ta hedhë poshtë padinë, do të vendosë për shpenzimet e tërë procedurës.

Kur do të shfuqizohet vendimi kundër të cilit është paraqitur mjeti juridik dhe lënda do të kthehet në rigjykim, do të lihet që për shpenzimet e procedurës në lidhje me mjetin juridik të vendoset në vendimin definitiv.

Gjyqi mund të vendosë sipas dispozitës së paragrafit 3. nga ky nen edhe kur vendimi kundër të cilit është paraqitur mjeti juridik do të shfuqizohet vetëm pjesërisht.

Neni 166

Vendimi për shpenzimet i përfshirë në aktgjykim mund të kundërshtohet vetëm me ankesë të vendimit, nëse njëkohësisht nuk kundërshtohet edhe vendimi për çështjen kryesore.

Nëse njëra palë e kundërshton aktgjykimin vetëm në pikëpamje të shpenzimeve, kurse pala tjetër në pikëpamje të çështjes kryesore, gjyqi më i lartë, me një vendim do të vendosë për të dy mjetet juridike.

Neni 167

Shpenzimet e procedurës për sigurimin e dëshmimeve i paraqet pala që ka paraqitur propozim për sigurimin e dëshmimeve. Ajo është e obliguar të ia kompensojë edhe shpenzimet palës së kundërt, respektivisht përfaqësuesit të caktuar të përkohshëm.

Këto shpenzime pala mund në mënyrë plotësuese t'i realizojë si pjesë e shpenzimeve kontestimore, sipas suksesit në procedurë.

2. Lirimi nga pagesa e shpenzimeve të procedurës

Neni 168

Gjyqi do ta lirojë nga pagimi i shpenzimeve të procedurës palën e cila sipas gjendjes së tij të përgjithshme pronësore nuk ka mundësi t'i bartë këto shpenzime.

Lirimi nga pagimi i shpenzimeve të procedurës përfshin lirim nga pagimi i taksave dhe lirimi nga ofrimi i paradhënies së shpenzimeve të dëshmitarëve, ekspertëve, për shikim dhe për shpalljet gjyqësore.

Gjyqi mund ta lirojë palën vetëm nga pagimi i taksave në përputhje me ligjin e veçantë.

Gjatë marrjes së vendimit për lirim nga pagimi i shpenzimeve të procedurës gjyqi me kujdes do t'i vlerësojë të gjitha rrethanat, e veçanërisht do ta marrë parasysh vlerën e lëndës kontestuese, numrin e personave që i mban pala dhe të ardhurat që i kanë palët dhe anëtarët e familjes së tij.

Neni 169

Vendimin për lirim nga pagimi i shpenzimeve të procedurës e merr gjyqi i shkallës së parë me propozim të palës.

Pala e cila kërkon lirim nga shpenzimet është e obliguar që së bashku me propozimin të paraqes edhe dëshmitë me të cilët faktet vërtetohen.

Kur është e nevojshme edhe vetë gjyqi me detyrim zyrtar mund t'i sigurojë të dhënat dhe informatat e nevojshme për gjendjen e pasurisë së palës që kërkon lirim, ndërsa për atë mund ta dëgjojë edhe palën e kundërt.

Kundër vendimit të gjyqit me të cilin pranohet propozimi i palës nuk lejohet ankesë.

Neni 170

Gjyqi gjatë tërë procesit do t'ia pranoj palës të drejtën për ndihmë juridike falas kur pala plotësisht është e liruar nga pagimi i shpenzimeve të procedurës (neni 168 paragrafi 2.), nëse ajo është e domosdoshme për shkak të mbrojtjes së të drejtave të palës, respektivisht nëse kjo është përcaktuar me ligj të veçantë.

Gjyqi është i obliguar të vendos për të drejtën për prokurues falas në afat prej tetë ditëve nga dita e dorëzimit të propozimit, respektivisht në afat prej tetë ditëve nga dita e dorëzimit të ankesës gjyqit të shkallës së dytë.

Në rast nga paragrafi 2. i këtij neni, afati për ndërmarrjen e veprimit nga e cili varet mbrojtja e të drejtave të palëve rrjedh nga dita e dorëzimit të vendimit me anë të të cilit është vendosur mbi kërkesën e palës për ndihmë juridike falas.

Prokuruesin falas e emëron dhe pushon kryetari i gjyqit sipas rendit të listës së avokatëve nga neni 81. paragrafi 1. i këtij ligji..

Dispozitat e këtij ligji mbi prokuruesit aplikohen edhe në prokurues falas, nëse në dispozitat e këtij ligji nuk është përcaktuar ndryshe.

Prokuruesi i emëruar ka të drejtë të kërkoj të pushohet nga detyra për arsye të arsyeshme.

Propozimin për pushim të prokuruesit falas mund ta dorëzoj dhe pala. Kundër vendimit të gjyqit me anë të të cilit vendoset mbi emërimin dhe pushim e prokuruesit nuk lejohet ankesë.

Neni 171

Kur pala plotësisht është e liruar nga pagimi i shpenzimeve të procedurës (neni 168 paragrafi 2.), nga mjetet e gjyqit do të paguhet paradhënie për shpenzimet e dëshmitarëve, ekspertëve, përkthyesve, interpretuesve, për këqyrje dhe për dhënien e shpalljeve gjyqësore, si dhe shpenzimet e prokuruesit të caktuar.

Neni 172

Vendimin për lirim nga pagimi i shpenzimeve dhe për caktimin e prokuruesit gjyqi i shkallës së parë gjatë procedurës, mund ta shfuqizojë nëse konstaton se pala është në gjendje t'i bartë shpenzimet e procedurës. Gjyqi në të njëjtën kohë do të vendosë nëse pala plotësisht ose pjesërisht do t'i kompensojë edhe ato shpenzime dhe taksa prej të cilëve më herët ka qenë i liruar, si dhe shpenzimet dhe shpërblimet e prokuruesit falas.

Në rast nga paragrafi 1. i këtij neni, së pari mbulohen shpenzimet e paguara nga mjetet e gjyqit.

Neni 173

Harxhimet e paguara nga mjetet e gjyqit, si dhe shpenzimet dhe shpërblimi i prokuruesit falas, përbëjnë një pjesë të shpenzimeve kontestimore.

Mbi kompozimin e shpenzimeve nga paragrafi 1. i këtij neni nga ana e kundërshtarit të palës e cila është e liruar nga pagesa e shpenzimeve, gjyqi do të vendos sipas dispozitave të këtij ligji dhe kompensimit të shpenzimeve.

Shpenzimet e paguara nga mjetet e gjyqit i paguan sipas detyrës zyrtare gjyqi para të cilit harxhimet janë bërë nga pala e cila është e detyruar t'i kompensoj.

Nëse kundërshtari i palës që është i liruar nga pagimi i shpenzimeve të procedurës është i obliguar t'i kompensojë shpenzimet në para, e nëse konstatohet se ai nuk është në gjendje t'i paguajë ato shpenzime, gjyqi në mënyrë plotësuese mund të caktojë që shpenzimet nga paragrafi 1. të këtij neni t'i paguajë në tërësi ose pjesërisht pala që është e liruar nga pagimi i shpenzimeve të procedurës nga ajo që i është shqiptuar. Me atë nuk preket në të drejtën e kësaj pale për atë që e ka paguar të kërkojë kompensim nga kundërshtari por kjo palë ka të drejtë të kërkojë nga kundërshtari kompensim të shpenzimeve të cilat i ka paguar.

Kreu XIII NDIHMA JURDIKE

Neni 174

Gjyqet janë të detyruara t'i ofrojnë njëri-tjetrit ndihmë juridike në procedurën kontestimore.

Nëse gjyqi i lutur nuk është kompetent ta kryejë veprimin për të cilin është bërë lutja, do të ia lë lutjen gjyqit kompetent, respektivisht organit tjetër shtetëror dhe për atë do ta informojë gjyqin prej të cilit e ka pranuar lutjen, ndërsa po qe se gjyqi kompetent, respektivisht organi shtetëror nuk është i njoftuar, do ta kthejë lutjen.

Nëse në një vend të njëjtë ekzistojnë më shumë gjyqe me kompetencë të ofrimit të ndihmës juridike, lutja për ndihmë juridike mund ti dorëzohet cilit do nga këto gjyqe, nëse me gjyq të veçantë nuk është përcaktuar ndryshe.

Neni 175

Gjyqi në mes veti komunikojnë në gjuhën e cila është në përdorim zyrtar në gjyq.

Nëse dokumentet janë në gjuhën e pakicës kombëtare, kurse iu dërgohen gjyqit në të cilin gjuha e asaj pakice kombëtare nuk është në përdorim zyrtar, dokumentit të gjyqit në gjuhën e pakicës kombëtare do t'i bashkëngjitet përkthimi në gjuhën serbe.

Neni 176

Gjyqet do t'iu ofrojnë ndihmë juridike gjyqeve të huaja në rastet e parapara me lligj, marrëveshje ndërkombëtare, rregullat përgjithësisht të pranuar, si dhe kur ekziston reciprocitet në ofrimin e ndihmës juridike. Në rast të dyshimit për ekzistimin e reciprocitetit, sqarim jep ministria kompetente për punë juridike.

Dispozitat e nenit 174 paragrafi 2 dhe 3 i këtij ligji vlejnë edhe për veprimin me lutjen e gjyqit të huaj për ofrim të ndihmës juridike ndërkombëtare.

Neni 177

Gjyqet u ofrojnë ndihmë juridike gjyqeve të huaja në mënyrë të përcaktuar me legjislacionin e vendit. Veprimi i cili është lëndë e lutjes të gjyqit të huaj mund të kryhet edhe në mënyrë të cilën e kërkon gjyqi i huaj, nëse procedura e tillë nuk është në kundërshtim me rendin publik të Republikës së Serbisë.

Neni 178

Nëse me marrëveshje ndërkombëtare nuk është përcaktuar ndryshe, do t'i marrin në procedurë lutjet për ndihmë juridike të gjyqeve të huaja, vetëm nëse janë dërguar nëpërmjet rrugës diplomatike dhe nëse lutja dhe bashkëngjitjet janë të përpiluara në gjuhën serbe ose nëse është dhënë përkthim i vërtetuar në atë gjuhë.

Neni 179

Nëse me marrëveshje ndërkombëtare nuk është përcaktuar diçka tjetër, lutjet e gjyqeve të vendit për ndihmë juridike paraqiten në gjyqet e huaja nëpërmjet rrugës diplomatike. Lutjet dhe bashkëngjitjet doemos duhet të jenë të përpiluara në gjuhën e shtetit të lutur ose me ato doemos duhet të ofrohet përkthim i tyre i vërtetuar në atë gjuhë.

KREU XIV PROCEDURA PËR ZGJIDHJEN E ÇËSHTJES LIGJORE TË KONTESTUAR

Neni 180

Nëse në procedurë para gjyqit të shkallës së parë në një numër të madh të lëndëve ekziston nevoja të merret qëndrim për çështjen kontestimore ligjore e cila është me rëndësi për vendimmarrje mbi lëndën e procedurës para gjyqeve të shkallës së parë, gjyqi i shkallës së parë sipas detyrës zyrtare apo me anë të propozimit të palës, me kërkesë do të nis procedurën para Gjyqit suprem të kasacionit me qëllim të zgjidhjes së çështjes ligjore kontestimore.

Gjyqi i cili ka nisur procedurën për zgjidhjen e çështjes ligjore kontestimore është i obliguar të ndalet me procedurën deri sa të kryhet procedura para gjyqit suprem të kasacionit.

Neni 181

Kërkesa nga neni 180, paragrafi 1. i këtij ligji duhet të përmbajë pamje të shkurtër të gjendjes së vërtetuar në sendin ligjor konkret, thëniet e palëve mbi çështjen ligjore kontestimore dhe arsyet për të cilët gjyqi drejtohet me kërkesë për të zgjidhur çështjen ligjore kontestimore. Gjyqi kërkesës i bashkëngjit edhe interpretimin e vet të çështjes ligjore kontestimore.

Nëse pala propozon inicimin e procedurës për të zgjidhur çështjen ligjore kontestimore, gjyqi mund ti dërgoj propozimin palës tjetër për t'u deklaruar në afat prej 15 ditëve nga dita e dorëzimit të propozimit.

Gjyqi i shkallës së parë është i obliguar që me kërkesën për të zgjidhur çështjen ligjore kontestimore të dorëzoj dhe lëndën Gjyqit Suprem të Kasacionit.

Neni 182

Gjyqi Suprem i Kasacionit do të refuzoj (neni 181. paragrafi 1.) kërkesën e pa kompletuar dhe të pa lejuar për të zgjidhur çështjen ligjore kontestimore.

Kërkesa nga paragrafi 1. i këtij neni është i palejuar, nëse për një kërkesë të tillë Gjyqi Suprem i Kasacionit vetëm ka marrë vendimin.

Neni 183

Gjyqi Suprem i Kasacionit zgjidh çështjen ligjore kontestimore sipas rregullave të procedurës për miratimin e qëndrimeve ligjore.

Gjyqi Suprem i Kasacionit do të refuzoj të zgjidh çështjen ligjore kontestimore, nëse ajo nuk është me rëndësi për të vendosur për një numër të madh të lëndëve në procedurë para gjyqit të shkallës së parë.

Gjyqi Suprem i Kasacionit është i obliguar të zgjidh çështjen ligjore kontestimore në afat prej 60 ditëve nga dita e pranimit të kërkesës.

Neni 184

Në vendim me rastin e kërkesës për zgjidhjen e çështjes ligjore kontestimore Ligji Suprem i Kasacionit paraqet arsyet me të cilët justifikon kuptimin ligjor të ndërmarrë.

Vendimi nga paragrafi 1. i këtij neni i dorëzohet gjyqit i cili ka filluar procedurën dhe shpallë në faqen e internet të Gjyqit Suprem të kasacionit apo ndonjë mënyrë tjetër.

Neni 185

Nëse Ligji Suprem i Kasacionit ka vendosur që çështjen ligjore kontestimore, palët në procedurë në të cilën paraqitet çështja e njëjtë kontestimore nuk kanë të drejtë të kërkojnë zgjidhjen e tij në kontest i cili është në zhvillim e sipër.

Kreu XV MOSRESPEKTIMI I DICIPLINËS PROCEDURALE

Neni 186

Gjyqi gjatë procedurës do të padisë me gjobë prej 10.000 deri 150.00 dinarë personat fizik, respektivisht 30.000 deri 1.000.000 personat juridik i cili në parashtresë i kthen gjyqit, palën apo pjesëmarrës në gjyq.

Me gjobë nga paragrafi 1. i këtij neni do të dënohet edhe pala dhe pjesëmarrësit tjerë në procedurë e cili autorizimet e veta procedurale i përdorin në kundërshtim me qëllimin të të cilit janë përshkruar.

Neni 187

Nëse për shkak të keqpërdorimit të autorizimeve procedurale ndonjë palë iu është shkaktuar dëm, gjyqi palës së dëmtuar, me kërkesën e saj, do të ia gjykoj kompensimin e dëmit.

Nëse pala e paraqet kërkesën për kompensimin e dëmit për shkak të keqpërdorimit të autorizimeve procedurale, gjyqi për shkak të arsyes së dobisë të ndaj procedurën.

Neni 188

Gjyqi do të dënoj me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarë prokuruesin për pranimin e i cili në kundërshtim me dispozitat e ligjit nuk e njofton gjyqin mbi ndërrimin e adresës.

Gjyqi, me kërkesën e palës, do të vendos që prokuruesi për pranimin e dokumenteve të kompensoj palës shpenzimet të cilët kanë dal për shkak të mos dorëzimit të paarsyeshëm të njoftimit për ndërrimin e adresës.

Neni 189

Gjyqi do të dënoj me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarë personat të cilët pengojnë ndërmarrjen e veprimeve kontestimore dhe dorëzimin e dokumenteve apo shkrimeve.

Gjyqi, me kërkesën e palës, do të vendos që personi nga paragrafi 1. i këtij neni t'i kompensoj shpenzimet që janë shkaktuar me sjelljen e tij nga paragrafi 1. i këtij neni.

Gjyqi mund të përcaktoj dhe masa të tjera ndaj personit i cili pengon ndërmarrjen e veprimeve kontestimore.

Dënimi i shqiptuar nga paragrafi 1, i këtij neni nuk ndikon në shqiptimin e dënimit për vepër penale.

Neni 190

Në vendimin mbi dënimin nga nenet 186, 188 dhe 189 e këtij ligji përcaktohet afati për pagesën e gjobës.

Për ekzekutimin e gjobës nga paragrafi 1, i këtij neni aplikohen dispozitat e ligjit i cili rregullon ekzekutimin e sanksioneve penale.

Nëse personi fizik i dënuar nuk paguan gjobën në afat të caktuar në vendimin mbi dënimin, gjyqi gjobën do të zëvendësoj me dënim me burg, në përputhje me ligjin me të cilin rregullohet ekzekutimi i sanksioneve penale.

Nëse personi i dënuar juridik nuk paguan gjobën në afat të përcaktuar në vendimin mbi dënimin, do të aplikohen dispozitat e ligjit me të cilat rregullohet përgjegjësia e personave juridik për veprat penale me anë të të cilëve rregullohet ekzekutimi i gjobës.

Ankesa kundër këtij vendimi mbi dënimin nga nenet 186, 188 dhe 189 të këtij ligji nuk prolongon ekzekutimin e vendimit.

Pjesa e dytë RRJEDHA E PROCEDURËS

Kreu XVI PADIA

1. *Përmbajtja e padisë*

Neni 191

Procedura kontestimore ngrihet me padi.

Neni 192

Padia duhet të përmbajë kërkesë të caktuar në pikëpamje të çështjes kryesore dhe të kërkesave sporadike, fakte në bazë të së cilëve paditësi e bazon kërkesën, dëshmitë me të cilat përcaktohen këto fakte, si dhe të dhënat tjera që duhet t.i ketë secila parashtresë (neni 98).

Paditësi i cili ka vendqëndrim apo vendbanim, respektivisht seli jashtë vendit është i obliguar që në padi të emëroj prokuruesin për pranimin e dokumenteve. Nëse nuk e shënon prokuruesin për pranimin e dokumenteve gjyqi padinë do ta refuzojë.

Nëse kompetenca apo e drejta për deklarin e revizionit varet nga vlerat e lëndës së kontestit, kurse lënda e kërkesë padisë nuk është shuma në të holla, paditës është i obliguar që në padi të shënoj vlerën e lëndës së kontestit.

Gjyqi do të veprojë sipas padisë edhe kur paditësi nuk e ka paraqitur bazën juridike të kërkesës së padisë, e nëse paditësi e ka paraqitur bazën juridike, gjyqi nuk është i lidhur me atë.

Neni 193

Personi i cili ka për qëllim të ngrrejë padi kundër Republikës së Serbisë, mund para paraqitjes së padisë t'ia dorëzoj Avokatit Republikan Publik propozimin për zgjidhje paqësore të kontestit, përveç nëse me rregull të veçantë është parashikuar afati për paraqitjen ankesës. Propozimi për zgjidhjen paqësore të konfliktit duhet të përfshijë të gjithë informacionet e përmendura në nenin 192 të këtij ligji.

Me dorëzimin e propozimit nga paragrafi 1, i këtij neni rezulton stagnimi i afatit të vjetërsimit prej 60 ditëve.

Nëse ne afatin nga paragrafi 2 i këtij neni Avokati Publik Republikan nuk përgjigjet ndaj propozimit, konsiderohet që propozimi nuk është pranuar.

Marrëveshja e arritur në mes të Avokatit Publik Republikan dhe personit nga paragrafi 1. i këtij neni ka edhe fuqinë e dokumentit ekzekutiv.

Dispozitat nga paragrafi 1 deri 4, të këtij neni aplikohen në rast të dorëzimit të padisë kundër njësisë të autonomisë territoriale dhe vetëqeverisjes lokale, kur propozimi për zgjidhjen paqësore mund t'i dorëzohet avokatit publik, respektivisht përfaqësuesit të autorizuar të njësisë së autonomisë territoriale dhe vetëqeverisjes lokale.

Neni 194

Paditësi mund në padi të kërkojë që gjyqi vetëm ta konstatojë ekzistimin, respektivisht mosekzistimin e ndonjë të drejte ose baze juridike, ose autenticitetin, respektivisht jo autenticitetin e ndonjë dokumenti.

Padia e tillë mund të paraqitet kur ajo me dispozita të veçanta është paraparë, kur paditësi ka interes juridik që gjyqi ta konstatojë ekzistimin, respektivisht mosekzistimin e ndonjë të drejte ose baze juridike, ose autenticitetin, respektivisht jo autenticitetin e ndonjë dokumenti para se të arrijë ndonjë kërkesë për koston nga raporti i njëjtë, ose kur paditësi ka ndonjë interes tjetër juridik.

Padia për vërtetim mund të dorëzohet me qëllim të ekzistimit, respektivisht mosekzistimit të fakteve, nëse kjo është paraparë me ligj apo rregull tjetër.

Padia për vërtetimin e shkeljes të të drejtave të personalitetit mund të dorëzohet pa marr parasysh a është paraqitur kërkesa apo kompensimi i dëmit apo kërkesë tjetër në përputhje me ligjin e veçantë.

Neni 195

Nëse vendimi për kontest varet nga ajo se a ekziston ose nuk ekziston ndonjë raport juridik i cili gjatë kontestit është bërë kontest, paditësi përveç kërkesës ekzistuese, mund të paraqesë edhe kërkesë paditëse që gjyqi të konstatojë se raporti i tillë ekziston, respektivisht nuk ekziston, nëse gjyqi para të cilit rrjedh kontesti është kompetent për kërkesë të tillë.

Paraqitja e kërkesës në kuptim të dispozitës të paragrafit 1, i këtij neni do të konsiderohet si modifikim i padisë.

Neni 196

Paditësi i cili në padi kërkon t'i kthehet borxhi për përmbushjen e premtimit mund të propozoj që i padituri në vend të premtimit që ka borxh t'i paguaj një shumë të caktuar të të hollave apo të bëjë ndonjë premtim tjetër.

Gjyqi nuk është i obliguar që të shqyrtoj nëse shuma e të hollave të cilën paditësi e ka pranuar në vend të premtimit përputhet me vlerën e premtimit të kryer pa të holla.

Neni 197

Në një padi paditësi mund të paraqesë më shumë kërkesa kundër të njëjtit të paditur kur të gjitha kërkesat janë të lidhura me të njëjtën bazë faktike dhe juridike. Nëse kërkesat nuk janë të lidhura me të njëjtën bazë faktike dhe juridike, ato mund të paraqiten në një padi kundër të njëjtit të paditur vetëm kur i njëjti gjyq është kompetent real për secilën nga këto kërkesa, dhe kur për të gjitha kërkesa është caktuar lloji i njëjtë i procedurës.

Paditësi mund të ketë dy e më shumë kërkesa për padi në lidhje të ndërsjellët t'i paraqesë në një padi dhe kështu gjyqi ta pranojë atë që vijon nga ato kërkesa, nëse gjen se ajo që është paraqitur para asaj nuk është e bazuar.

Kërkesat sipas paragrafit 2, të këtij neni mund të paraqiten në një padi vetëm nëse gjyqi është me të vërtetë kompetent për secilën nga kërkesat e përmendura dhe nëse për të gjitha kërkesat është caktuar lloji i njëjtë i procedurës.

Neni 198

I padituri mund deri në mbarimin e shqyrtimit kryesor të ngre kundërpadi tek i njëjti gjyq, nëse kërkesa e kundërpadisë në lidhje me kërkesëpadinë ose nëse ato kërkesa mund të ndahen apo nëse me kundërpadi kërkohet përcaktimi i ndonjë të drejte apo marrëdhënies ligjore nga ekzistimit të cilës apo mos ekzistimi varet në përgjithësi apo pjesërisht vendimi mbi kërkesëpadinë.

Kundër padia nuk mund të dorëzohet nëse për kërkesën nga kundërpadia kompetent gjyqi i lartë apo gjyqi i llojit tjetër.

2. Ndryshimi i padisë

Neni 199

Paditësi mund ta ndryshojë padinë deri në seancën e parë për diskutim kryesor.

Pas dorëzimit të padisë deri tek i padituri, për ndryshimin e padisë është i nevojshëm pëlqimi i të paditurit. Gjyqi do të lejoj ndryshimin e padisë edhe kur i padituri kundërshton nëse konsideron që do të jetë e përshtatshme për zgjidhjen përfundimtare të marrëdhënies në mes të palëve dhe nëse vlerëson që procedura sipas padisë për ndryshim nuk do të zgjasë shumë kohëzgjatjen e kontestit. Do të konsiderohet se ekziston pëlqim i të paditurit për ndryshimin e padisë nëse ai lëshohet në diskutim për punën kryesore pas padisë së ndryshuar, kurse paraprakisht nuk i është kundërvënë ndryshimit.

Nëse gjyqi kontestimor për padinë e modifikuar është me të vërtetë kompetent, lëndën do ta dërgojë në gjyqin kompetent përveç në rastet nga neni 15, paragrafi 2 i këtij ligji.

Kur gjyqi lejon ndryshimin e padisë, është i obliguar ti lejoj të paditurit kohën e nevojitur që të mund të përgatitet për shqyrtimin sipas padisë së ndryshuar nëse për këtë nuk ka pasur mjaft kohë.

Nëse padia është ndryshuar në seancën në të cilën i padituri nuk është i pranishëm, gjyqi do të ia të paditurit kopjen e procesverbalit nga ajo seancë.

Kundër vendimit me të cilin pranohet ndryshimi i padisë nuk lejohet padi e veçantë. Kur lejon ndryshimin e padisë, gjyqi me anë të aktvendimit përcakton kornizë të re kohore për implementimin e procedurave.

Neni 200

Ndryshimi i padisë është ndërrimi i identitetit të kërkesës, rritja e kërkesës ekzistuese ose paraqitjen e kërkesës tjetër përveç asaj ekzistuese.

Nëse paditësi e ndryshon padinë ashtu që, për shkak të rrethanave që janë paraqitur pas paraqitjes së padisë, kërkon nga raporti i njëjtë faktik lëndë tjetër ose shumë parash, i padituri nuk mund t'i kundërvihet ndryshimit të tillë.

Padia nuk ka ndryshuar nëse paditësi e ka ndërruar bazën juridike të kërkesës padisë, nëse e ka zvogëluar kërkesën paditëse, ose nëse ka ndryshuar, plotësuar ose përmirësuar disa citate, ashtu që për shkak asaj kërkesa paditëse nuk është ndryshuar.

Reduktimi i lartësisë së kërkesë padisë paraqet pjesërisht tërheqjen e padisë për të cilën nuk nevojitet pranimi i të paditurit.

Për tërheqjen e padisë nga paragrafi 4 i këtij neni nuk miratohet aktvendimi i veçantë.

Neni 201

Paditësi deri në mbarim të shqyrtimit kryesor mund ta modifikojë padinë e vet dhe ashtu që në vend të parit, paditësi do të padisë person tjetër.

Për ndryshimin e padisë në kuptim të paragrafit 1, nga ky nen është i nevojshëm pajtimi nga personi i cili duhet të hyjë në kontest në vend të të paditurit, e nëse i padituri tashmë është lëshuar në diskutim për çështjen kryesore, është i nevojshëm pajtimi nga i padituri.

Nëse i padituri ka hyrë në shqyrtim mbi çështjen kryesore në vend të paditësit, duhet të hyj në kontest paditësi i ri vetëm nëse për këtë pajtohet i padituri.

Personi i cili hyn në kontest në vend të palës duhet ta pranoj kontestit në atë gjendje në të cilën ai ndodhet në momentin që hyn në atë.

3. Tërheqja e padisë

Neni 202

Paditësi mund ta tërheqë padinë pa pëlqimin e të paditurit para se të lëshohet në shqyrtim për çështjen kryesore.

Padia mund të tërhiqet edhe më vonë, deri në mbarim të diskutimit kryesor, nëse i padituri pajtohet me të. Nëse i padituri në afat prej tetë ditësh nga dita e informimit për tërheqjen e padisë nuk deklarohet për atë, do të konsiderohet se është pajtuar me tërheqjen.

Padia e tërhequr konsiderohet sikurse nuk ka qenë as e paraqitur dhe mund përsëri të paraqitet.

Në rast se padia tërhiqet pas marrjes së aktgjykimit të shkallës së parë, gjyqi do të marrë aktvendimin me anë të së cilit do të vërtetoj që padia është tërhequr dhe që gjykimi është pa ndikim, kurse nëse para tërheqjes të padisë është deklaruar ankesa, gjyqi do të miratoj aktvendim me anë të të cilit do të vërtetoj që padia është tërhequr, që aktvendimi është pa ndikim dhe të anuloj ankesën.

4. Ekzistimi i kontestit

Neni 203

Kontesti fillon të rrjedhë me dorëzimin e padisë të paditurit.

Në pikëpamje të kërkesës që e ka paraqitur pala në rrjedhën e procedurës, kontesti fillon të rrjedhë nga momenti kur është informuar pala e kundërt për atë kërkesë.

Deri sa rrjedh kontesti, në pikëpamje të kërkesës së njëjtë nuk mund të ngrihet kontest i ri midis të njëjtëve palë, e nëse kontesti e tillë ngrihet, gjyqi do ta hedhë poshtë padinë.

Nëse në kontest i cili ka filluar më vonë të rrjedh aktvendimi është bërë i plotfuqishëm më vonë, gjyqi do të refuzoj ankesën në kontest i cili ka filluar më herë të rrjedh.

Gjyqi gjatë tërë procedurës do të ketë kujdes nëse është duke rrjedhur kontest tjetër mbi kërkesën e njëjtë mes palëve të njëjta..

Neni 204

Nëse ndonjëra nga palët e tjetërsion lëndën ose të drejtën për të cilën rrjedh kontesti, ajo nuk pengon që të mbarojë kontestin midis palëve të njëjta.

Personi i cili e ka siguruar lëndën ose të drejtën për të cilën rrjedh kontesti, mund të hyjë në kontest në vend të paditësi, respektivisht i padituri, vetëm nëse me atë pajtohen të dy palët.

Në rast të paragrafit 1, të këtij neni aktvendimi ka ndikim edhe në lidhje me

Kreu XVII PALËT NDËRGJYQËSE

Neni 205

Më shumë persona mund të padisin me një padi, respektivisht të jenë të paditur (palët ndërgjyqëse), nëse:

1) në pikëpamje të lëndës në kontest janë në bashkësi juridike, nëse të drejtat e tyre respektivisht obligimet dalin nga baza e njëjtë faktike dhe juridike;

2) lëndë e kontestit janë kërkesa respektivisht obligime nga lloji i njëjtë që bazohen mbi bazë themelore faktike dhe juridike të llojit të njëjtë edhe pse ekziston kompetencë reale dhe vendore në të njëjtin gjyq për secilën kërkesë dhe për secilin të paditur;

3) është përcaktuar me ligj.

Deri në mbarimin e shqyrtimit kryesor mund, nën kushtet e paragrafit 1, të këtij neni, me paditësin mund të inkuadrohet paditës i ri, ose padia mund të zgjerohet ndaj paditësit të ri me pëlqimin e tij.

Personi i cili inkuadrohet ndaj padisë, respektivisht ndaj të cilit zgjerohet padia, doemos duhet ta pranojë kontestin në atë gjendje në të cilën gjendet ajo kur ai hyn në atë.

Neni 206

Paditësi mund me padi të përfshijë dy ose më shumë të paditur dhe ashtu do të kërkojë që kërkesa paditëse të pranohet ndaj të paditurit vijues në rast të refuzimit të plotfuqishëm ndaj atij që është përmendur në padi para atij.

Në mënyrën e paraparë në paragrafin 1, të këtij neni, paditësi me padi mund të përfshijë dy e më shumë të paditur, vetëm nëse ndaj secilit nga ato paraqet kërkesë të njëjtë ose nëse ndaj disave prej tyre paraqet kërkesa të ndryshme që janë në lidhje të ndërsjellë dhe nëse i njëjti gjyq real dhe vendor është kompetent për secilën kërkesë.

Neni 207

Personi i cili në tërësi ose pjesërisht kërkon lëndë ose të drejtë për të cilën midis personave tjerë veç rrjedh kontesti, para gjyqit para të cilit rrjedh kontesti mund ti padisë të dy palët me një padi, derisa shqyrtimi kryesor nuk mbaron para gjyqit të shkallës së parë.

Neni 208

Borxhliu kryesor dhe garantuesi mund të jenë të paditur bashkërisht nëse ajo nuk është në kundërshtim me përmbajtjen e marrëveshjes për garanci.

Neni209

Secili ndërgjyqës në kontest është palë e pavarur dhe veprimet ose lëshimet e tij nuk u hyn në dobi as që i dëmtojnë kontestet tjera.

Neni 210

Nëse sipas ligjit ose për shkak të natyrës së raportit juridik, kontesti mund të zgjidhet në mënyrë të njëjtë ndaj të gjithë palëve ndërgjyqësore, (palët ndërgjyqësore unike), ato konsiderohen si një palë kontestimore, ashtu që nëse disa ndërgjyqës lëshojnë ndonjë veprim kontestimor, veprimi i veprimeve kontestimore që e kanë kontestet tjera, shtrihet dhe ndaj atyre që nuk i kanë ndërmarrë ato veprime.

Neni 211

Ndërgjyqësia është e domosdoshme nëse sipas ligjit apo për shkak natyrës të marrëdhënies ligjore me padi duhet të përfshihen të gjithë personat të cilët janë pjesëmarrës në marrëdhëniet thelbësore materiale.

Nëse ndonjë person i përmendur në paragrafin 1 të këtij neni nuk do të përfshihet në padi si palë, gjykata do të refuzojë kërkesën si të pabazuar.

Mbi ndërgjyqësinë e nevojshme gjykata përkujdeset sipas detyrës zyrtare.

Neni 212

Në qoftë se afatet për kryerjen e veprimeve të caktuara procedurale për ndërgjyqësi të caktuar unike skadojnë në kohë të ndryshme, atë veprim procedural çdo palë ndërgjyqësore mund ta ndërmarr përderisa për një nga ata ende vazhdon afati për ndërmarrjen e atij veprimi.

Neni 213

Çdo palë ndërgjyqësore ka të drejtë të dorëzoj propozime të cilët kanë të bëjnë me rrjedhën e kontestit.

Kreu XVIII PJESËMARRJA E PERSONAVE TË TRETË NË KONTEST

1. Pjesëmarrja e prokurorit publik

Neni 214

Prokurori publik mund të marrë pjesë në kontest në përputhje me ligj e veçantë.

Nëse prokurori publik në bazë të autorizimi ligjor merr pjesë në kontest i cili rrjedh në mes të personave tjerë, është i autorizuar që në kufijtë të kërkesë padisë të propozoj të vërtetohen edhe faktet të cilët palët nuk i kanë paraqitur dhe të nxjerrin dëshmi të cilët palët nuk kanë propozuar si dhe të deklaroj mjetet juridike.

Pjesëmarrjen e vet në procedurë prokurori publik e paraqet me parashtrësë gjyqit para të cilit rrjedh kontesti në mes të personave tjerë.

Nëse konsideron se ekzistojnë kushtet ligjore për pjesëmarrje të prokurorit publik në kontest dhe që pjesëmarrja e tij është e nevojshme, gjyqi për këtë do të njoftoj prokurorin publik kompetent dhe të i caktoj afat brenda të cilit mund të njoftoj për angazhimin e vet. Përderisa ai afat nuk rrjedh, gjyqi do të ndalet me procedurën, por prokurori publik mund edhe me skadimin e afatit të të shfrytëzoj të drejtën e vet nga paragrafi 2. i këtij ligji.

2. Pjesëmarrja e ndërhyrësve

Neni 215

Personi i cili ka interes juridik në kontest që rrjedh midis personave tjerë që njëra nga palët të ketë sukses, mund t'i bashkëngjitet asaj pale.

Ndërhyrësi mund të hyjë në kontest gjatë tërë procedurës deri në vendimin e plotfuqishëm për kërkesën paditëse, si dhe në afatet e parapara për paraqitjen e mjetit të jashtëzakonshëm juridik.

Deklaratën për inkuadrim në kontest ndërhyrësi mund ta japë në seancë ose me parashtrësën e shkruar.

Parashtrësja e ndërhyrësit nga paragrafi 3 i këtij neni i dërgohet palëve, e nëse deklarata e ndërhyrësit është dhënë në seancë, kopja e pjesës së procesverbalit do të dërgohet vetëm te ajo palë që ka munguar në seancë.

Neni 216

Secila palë ndërhyrësit mund t'ia kontestojë të drejtën që të marrë pjesë në procedurë dhe të propozojë të refuzohet ndërhyrësi, ndërsa gjyqi edhe pa deklarimin e palëve, mund ta refuzojë pjesëmarrjen e ndërhyrësit nëse konstaton se nuk ekziston interes juridik i ndërhyrësit.

Deri në vendimin e plotfuqishëm me të cilin refuzohet pjesëmarrja e ndërhyrësit, ndërhyrësi mund të marrë pjesë në procedurë dhe veprimet e tij kontestimore nuk mund të përjashtohen.

Kundër vendimit të gjyqit me të cilin pranohet propozimi i palës nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 217

Ndërhyrësi me doemos duhet ta pranojë kontestin në atë gjendje në të cilën është në momentin kur do të përzihet në kontest. Në rrjedhën e mëtejme të kontestit, ai është i autorizuar të paraqesë propozime dhe t'i ndërmarrë të gjitha veprimet tjera kontestimore në afate në të cilat ato veprime do të mund t'i marrë pala së cilës i bashkëngjitet.

Kur ndërhyrësi hyn në kontest deri në vendimin e plotfuqishëm për kërkesën paditëse, është i autorizuar të paraqesë edhe mjet juridik të jashtëzakonshëm.

Nëse ndërhyrësi paraqet mjet juridik, ekstrakti nga parashtresa e tij do t'i dorëzohet palës së cilës i është bashkëngjitur.

Veprimet kontestimore të ndërhyrësit për palën të cilës i është bashkëngjitur kanë veprim juridik, nëse nuk janë në kundërshtim me veprimet e saj.

Me pajtim të të dy palëve kontestimore ndërhyrësi mund të hyjë në kontest si palë në vend të palës të cilës i është bashkëngjitur.

Neni 218

Në kontest në mes të palës dhe ndërhyrësit i cili iu është bashkëngjitur, ndërhyrësi nuk mund të kontestoj gjendjen faktike të vërtetuar si dhe kualifikimet juridike të përmbajtura në justifikimin e aktgjykimit fuqiptotë (efekti intervenues i aktvendimit).

Pavarësisht nga paragrafi 1. i këtij neni, pala e cila ka qenë ndërhyrëse ka të drejtë të paraqes ankesë që pala nga kontesti i mëparshëm të cilit iu ka bashkëngjitur si ndërhyrës gabimisht ka udhëhequr kontestin e kaluar apo gjyqi nuk i ka dërguar ftesa, parashtresa dhe vendime.

Gjyqi mund të miratoj ankesën nga paragrafi 2. i këtij neni vetëm nëse pala nga paragrafi 1. i këtij neni e cila ka qenë ndërhyrëse dëshmon se:

1) gjatë kohës së hyrjes në kontestin e mëparshëm nuk është njoftuar me kohë mbi kontestin e udhëhequr më herët dhe për këtë ka qenë në pamundësi të ndërmarr veprime të cilët do të çonin deri të rezultati më i volitshëm i kontestit;

2) është palë nga kontesti të cilit iu është bashkëngjitur si ndërhyrës, me qëllim apo nga moskujdesi i vrazhdë, ka ngelur të ndërmarr veprime kontestimore të cilat do të çonin deri te rezultati më i volitshëm i kontestit të mëparshëm, kurse për mundësinë e ndërmarrjes së tyre ndërhyrësi nuk e ka ditur apo nuk ka mundur ta dijë;

3) pala nga kontesti i mëparshëm me veprimet e veta kontestimore ka penguar të shfaq efektin e veprimeve të ndërhyrësit të vet.

Nëse pala nga paragrafi 1. i këtij neni i cila ka qenë ndërhyrëse ia del me ankesë nga paragrafi 2. i këtij neni, gjyqi do të lejoj që palët përsëri të diskutojnë për çështjet faktike dhe juridike për të cilat është diskutuar në kontestin e mëparshëm.

Neni 219

Nëse efekti ligjor i aktvendimit duhet të përfshijë edhe ndërhyrësin, atëherë ai ka pozitë të bashkëkontestuesit unik (neni 210).

Ndërhyrësi me pozitë të bashkëkontestuesit unik ka të drejtë ti deklaroj mjetet juridike dhe në kontest në të cilin nuk ka marrë pjesë pa fajin e vet.

3. Emërimi i paraardhësit dhe njoftimi i personit të tretë për kontestin

Neni 220

Personi i cili është i paditur si mbajtës i ndonjë sendi ose shfrytëzues i ndonjë të drejte, ndërsa pohon se sendin e mban ose të drejtën e bën në emër të personit të tretë, më së voni në seancën përgatitore, e nëse kjo nuk është mbajtur atëherë në seancën kryesore para se të lëshohet në diskutim për punën kryesore, mund ta thërrasë nëpërmjet gjyqit atë person të tretë (paraardhës), në vend të tij të hyjë si palë në kontest.

Pëlqimi i paditësit në vend të të paditurit në kontest të hyjë paraardhësi është i nevojshëm vetëm nëse paditësi kundër të paditurit paraqet edhe kërkesa të tilla, të cilat nuk varen nga ajo se i padituri në emër të paraardhësit e mban sendin ose e bën të drejtën.

Nëse paraardhësi që është thirrur me rregull, nuk vjen në seancë ose refuzon të hyjë në kontest, i padituri nuk mund të kundërshtojë të lëshohet në kontest.

Nëse i paraardhësi i emëruar refuzon të marrë pjesë në kontest, atëherë aplikohet dispozita e nenit 218 e këtij ligji.

Neni 221

Nëse duhet të informoj personin e tretë për kontestin e filluar, që të bazohet disi në atë veprim qytetar dhe juridik, deri sa kontesti nuk mbaron plotfuqishëm, pala mund që atë ta bëjnë me parashtrësë nëpërmjet gjyqit kontestimor në të cilën do ta theksojnë shkakun për njoftimin dhe në çfarë gjendje është kontesti.

Pala që e ka informuar personin e tretë për kontestin nuk mund për shkak të asaj të kërkojë ndërprerje të kontestit dhe vazhdimin e afateve.

Gjyqi, në kuptimin e paragrafit 1. të këtij neni, do të informoj avokatin publik republikan, respektivisht përfaqësuesin e autorizuar të krahinës autonome dhe njësisë së vetëqeverisjes lokale, mbi kontestin në të cilin disponimi i palëve apo vendimi i gjyqit mund të ndikoj në të drejtat pronësore dhe obligimet e Republikës së Serbisë, respektivisht krahinës autonome dhe njësisë së vetëqeverisjes lokale.

Pala e cila përmes gjyqit ka njoftuar personin e tretë mbi kontestin, ka të drejtë që në kontestin tjetër në të cilin është njoftuar personi i palës, duke bërë thirrje për efekt të ndërhyrjes të vendimit.

Kreu XIX NDËRPRERJA DHE STAGNIMI I PROCEDURËS

Neni 222

Gjyqi përcakton ndërprerjen e procedurës kur:

- 1) pala vdes;
- 2) pala humbë aftësinë kontestimore;
- 3) i autorizuari ligjor i palës do të vdesë ose do të pushojë autorizimi i tij për përfaqësim,
- 4) pala që është person juridik do të pushojë të ekzistojë, respektivisht kur organi kompetent plotfuqishëm do të vendosë për ndalesën e punës;
- 5) do të paraqiten pasojat juridike nga hapja e procedurës kontestimore;
- 6) për shkak luftës ose shkaqeve tjera do të pushojë puna në gjyq;
- 7) është e përcaktuar me ligj tjetër.

Neni 223

Nëse me ligj nuk është paraparë ndryshe, ndërprerjen e procedurës gjyqi do të caktojë kur:

- 1) do të vendosë që vetë të mos vendosë për çështjen paraprake (neni 12) dhe
- 2) pala gjendet në rajon i cili për shkak ngjarjeve të jashtëzakonshme i larguar nga gjyqi.

Neni 224

Me ndërprerjen e procedurës ka si pasojë që të pushojnë të rrjedhin afatet e caktuara për kryerjen veprimeve kontestimore.

Gjatë kohës së ndërprerjes së procedurës, gjyqi nuk mund të ndërmarrë asnjë lloj veprimi në procedurë, por nëse ndërprerja është paraqitur pas përfundimit të diskutimit kryesor, gjyqi në bazë të atij diskutimi mund të marrë vendim.

Veprimet kontestimore që i ka marrë njëra palë deri sa zgjat ndërprerja e procedurës ndaj palës tjetër, nuk kanë asnjë veprim juridik. Veprimi i tyre fillon pasi që të vazhdojë procedura.

Neni 225

Procedura që është ndërprerë nga shkaqet e përmendura në nenin 222 pikat 1) deri 5) të këtij ligji, do të vazhdojë kur trashëguesi ose tutori i trashëgimisë, i autorizuari i ri ligjor, drejtori i falimentimit ose trashëguesit juridik të personit juridik do ta marrin procedurën ose kur gjyqi me propozim të palës private do ti thërrasë ta bëjnë atë.

Nëse gjyqi e ka ndërprerë procedurën për shkak të arsyeve në pajtim me nenin 223 pika 1) nga ky ligj, procedura do të vazhdojë kur ligjërisht kryhet procedura para gjyqit apo organeve tjera kompetente apo nëse gjyqi gjen që më nuk ekzistojnë arsye për të pritur mbylljen e tij.

Në rastet nga nenin 222, pikat 6) dhe 7) dhe nenit 223, pika 2) të këtij ligji, procedura e ndërprerë do të vazhdojë kur arsyet për ndërprerje pushojnë, me propozimin e palës.

Afatet që për shkak të ndërprerjes së procedurës kanë pushuar të rrjedhin, për palën e fillojnë të rrjedhin prej fillimit nga dita kur gjyqi do të ia dërgojë vendimin për vazhdimin e procedurës.

Neni 226

Kundër vendimit me të cilin konstatohet (neni 222) ose përcaktohet (neni 223) ndërprerja e procedurës, lejohet ankesë e veçantë.

Nëse gjyqi në seancë ka refuzuar propozimin për ndërprerjen e procedurës dhe ka vendosur që menjëherë të vazhdojë, kundër atij vendimi nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 227

Gjyqi do të ndalet me procedurën kur kjo është përcaktuar me ligj.

Me vendimin për ndalimin e procedurës gjyqi përcakton kohëzgjatjen e stagnimit.

Kundër vendimit për stagnimin e procedurës nuk lejohet ankesë e veçantë.

Gjyqi vazhdon procedurën sipas detyrës zyrtare pasi të pushojnë arsyet të cilët kanë shkaktuar stagnimin e procedurës.

Kur gjyqi ndalet me procedurën mund të ndërmarr vetëm ato veprime për të cilët ekziston rreziku nga prolongimi.

Stagnimi i procedurës nuk ka ndikim në afatet e ndërmarrjes së veprimeve kontestimore.

Kreu XX DËSHMITË

1. Dispozitat e përgjithshme

Neni 228

Pala është e obliguar t'i paraqesë faktet dhe të propozojë dëshmi mbi të cilat e bazon kërkesën e saj ose me të cilat i hedh poshtë thëniet dhe dëshmitë e kundërshtarit, në përputhje me ligjin e ri.

Neni 229

Dëshmia përfshinë të gjitha faktet të cilat janë të rëndësishme për marrjen e vendimit.

Gjyqi i cili se cilët dëshmi do t'i nxjerr për të vërtetuar faktet e rëndësishme.

Neni 230

Nuk dëshmohen faktet të cilët pala i ka pranuar para gjyqit gjatë kontestit, respektivisht dëshmitë të cilat nuk i kontestuar.

Gjyqi mund të vendos që të dëshmohen edhe faktet e pranuar nëse vlerëson që pala me pranimin e tre ka për qëllim të disponoj me kërkesën të cilën nuk mund ta disponoj (neni 3. paragrafi 3).

Gjyqi, duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat, do të vlerësojë se a do ta marrë si të pranuar ose si të kontestuar faktin që pala fillimisht e ka pranuar, e më pas plotësisht ose pjesërisht e ka mohuar ose e ka kufizuar pranimin me dhënien e fakteve tjera.

Nuk dëshmohen faktet të cilat janë të njohura në përgjithësi.

Neni 231

Nëse gjyqi në bazë të dëshmive të nxjerra (neni 8) me siguri nuk mund të përcaktojë ndonjë fakt, për ekzistimin e faktit do të përfundojë me zbatimin e rregullave për ngarkesën e dëshmimit.

Pala e cila përcakton që ka ndonjë të drejtë, mban barrën e dëshmimit të faktit i cili është me rëndësi për vazhdimin apo realizimin e të drejtave nëse me ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Pala e cila konteston ekzistimin e ndonjë të drejte, mban barrën e dëshmimit të faktit i cili ka penguar vazhdimin apo realizimin e të drejtave apo për shkak të cilit e drejta ka pushuar së ekzistuari, nëse me ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Neni 232

Nëse konstatohet se palës i takon e drejta e kompensimit të dëmit, në shuma parash ose në sende zëvendësuese, por lartësia e shumës, respektivisht sasia e sendeve nuk mund të konstatohet ose do të mund të konstatohej vetëm me vështirësi të pabarabarta, gjyqi lartësinë e shumës së parave, respektivisht sasinë e sendeve zëvendësuese do ta përcaktoj sipas vlerësimit të lirë.

Neni 233

Dëshmitë nxirren në shqyrtimin kryesor, në përputhje me kornizën kohore.

Gjyqi mund të vendos që faktet e caktuara të nxirren para gjyqit të lutur. Proçesverbali mbi faktet e nxjerra para gjyqit të lutur do të lexohet gjatë shqyrtimit kryesor.

Lutja për nxjerrjen e dëshmive përmban të dhëna nga lënda. Gjyqi veçanërisht do të theksoj se për çfarë rrethana duhet pasur kujdes me rastin e nxjerrjes së dëshmive.

Për seancën për nxjerrjen e dëshmive para gjyqit të lutur palët do të njoftohen.

Gjyqi i lutur me rastin e nxjerrjes së dëshmive i ka të gjitha autorizimet të cilat i ka gjyqi kur dëshmitë nxirren në shqyrtimin kryesor.

Kundër vendimit të gjyqit me anë të të cilit nxjerrja e dëshmive i besohet gjyqit të lutur nuk lejohet ankesë e veçantë.

2. Këqyrja

Neni 234

Këqyrja bëhet kur për përcaktimin e ndonjë fakti ose për sqarimin e ndonjë rrethane është e i nevojshëm observimi i drejtpërdrejt i gjyqit.

Këqyrja mund të kryhet edhe me anë të pjesëmarrjes së ekspertit.

Neni 235

Gjyqi mund të përcaktoj që këqyrja të inçizohet, në përgjithësi apo pjesërisht, me aparat për inçizim optik apo të zërit, në përputhje me nenet 119. dhe 121. të këtij ligji.

Neni 236

Gjyqi do të bëjë këqyrjen jashtë ndërtesë së gjyqit, nëse sendi i cili duhet të shqyrtohet nuk mund të silllet ne gjyq, ose sellja e të cilit mund të shkaktoj shpenzime të konsiderueshme.

Neni 237

Nëse duhet parë sendin i cili gjendet te njëra nga palët apo te personi i tretë aplikohen dispozitat e këtij ligji për sigurimin e dokumenteve (neni. 240. deri 243).

3. Dokumentet

Neni 238

Dokumenti që në formë të përcaktuar e ka dhënë organi kompetent dhe organi tjetër brenda kufijve kompetencës së tij, si dhe dokumenti që në atë formë e ka dhënë, duke kryer autorizimet publike, organizata tjetër apo personi (dokumenti publik), e dëshmon autenticitetin e asaj që vërtetohet ose caktohet në atë.

Fuqinë dëshmuese nga paragrafi 1. i këtij ligji e kanë edhe dokumentet tjera të cilat me dispozita të veçanta në pikëpamje të fuqisë dëshmuese janë të barazuara me dokumentet publike.

Është e lejuar të dëshmohet se në dokumentin publik në mënyrë të pasaktë janë konstatuar faktet ose se dokumenti është përpiluar në mënyrë të parregullt.

Nëse gjyqi dyshon në autenticitetin e dokumentit, mund të kërkojë për atë të deklarohet organi, respektivisht organi i cili je jep atë.

Neni 239

Nëse me marrëveshje ndërkombëtare ndryshe nuk është përcaktuar, dokumentet e huaja publike që janë të vërtetuara me rregull, me kusht të reciprocitetit, kanë të njëjtën fuqi dëshmuese si dhe dokumentet publike të vendit.

Neni 240

Pala është e detyruar që vetë ta bartë dokumentin në të cilin thirret për dëshmi të të dhënave të veta.

Bashkë me dokumentin e përpiluar në gjuhë të huaj paraqitet edhe përkthim i vërtetuar.

Nëse dokumenti gjendet te organi shtetëror ose organi tjetër, organizata tjetër apo personi, të cilët kanë dhënë dokumentin në kryerjen e kompetencave të tyre, kurse vetë pala nuk mund të marrë dokumentin, gjyqi me propozimin e palës do ta sigurojë këtë dokument.

Neni 241

Kur njëra palë thirret në dokumentin dhe pohon se ai gjendet te pala tjetër, gjyqi këtë palë do ta thërrasë ta paraqesë dokumentin, duke lënë për atë edhe afat të caktuar.

Pala nuk mund ta refuzojë paraqitjen e dokumentit nëse ajo vetë gjatë procedurës është thirrur në atë dokument për dëshmi të të dhënave, ose nëse bëhet fjalë për dokument që sipas ligjit është i detyruar ta dorëzojë ose tregojë, ose nëse dokumenti duke marrë parasysh përmbajtjen e tij konsiderohet si i përbashkët për të dy palët.

Në pikëpamje të së drejtës së palës ta refuzojë paraqitjen e dokumenteve tjera në pajtim do të zbatohen dispozitat e neneve 248. dhe 249. nga ky ligj.

Nëse pala që është e thirrur ta paraqesë dokumentin mohon se dokumenti gjendet te ai, gjyqi për shkak të konstatimit të këtij fakti mund të paraqesë dëshmi.

Gjyqi, duke i marrë parasysh të gjitha rrethanat sipas bindjes së tij, do të vlerësojë se me çfarë rëndësie është ajo që pala që e mban dokumentin nuk dëshiron të veprojë sipas vendimit të gjyqit me të cilin i urdhërohet ta paraqesë dokumentin ose në kundërshtim me bindjen e gjyqit mohon se dokumenti gjendet te ai.

Kundër vendimit të gjyqit nga paragrafi (1) të këtij neni nuk lejohet ankesë e veçantë.

Neni 242

Gjyqi personit të tretë mund t'i urdhërojë të paraqesë dokument vetëm kur sipas ligjit është i detyruar ta tregojë ose ta paraqesë, ose kur bëhet fjalë për dokument që sipas përmbajtjes së saj është e përbashkët për atë person dhe për palën që thirret në dokumentin.

Nëse personi i tretë e mohon detyrën e tij që ta paraqesë dokumentin që gjendet te ai, gjyqi do të vendosë se personi i tretë a është i detyruar ta paraqesë dokumentin.

Nëse personi i tretë mohon se dokumenti gjendet te ai, gjyqi për shkak të konstatimit të këtij fakti, mund të nxjerrë dëshmi. Vendimi i plotfuqishëm për detyrën e personit të tretë që ta paraqesë dokumentin, mund të bëhet në përputhje me ligjin i cili rregullon ekzekutimin dhe sigurimin.

Personi i tretë ka të drejtë në kompensim të shpenzimeve që i ka pasur në lidhje me paraqitjen e dokumentacionit. Dispozitat nga neni 258, nga ky ligj në pajtim do të zbatohen edhe në këtë rast.

Neni 243

Gjyqi mund të dënoj me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarë personin fizik dhe personin e përgjegjshëm në organin shtetëror apo organin tjetër, personin juridik apo organizatën tjetër e cila e ka lëshuar dokumentin, respektivisht me gjobë prej 30.000 deri 1.000.000 dinarë personin juridik dhe organizatën tjetër e cila ka lëshuar dokumentin, nëse nuk ka vepruar sipas vendimit të gjyqit nga neni 242, paragrafi 2 dhe 3 i këtij ligji.

Ankesa kundër vendimit nga paragrafi 1, i këtij neni nuk përmban vendime ekzekutive.

Gjyqi nga paragrafi 1, i këtij neni kryhet në mënyrën e përcaktuar në nenin 190, të këtij ligji.

4. Dëshmitarët

Neni 244

Secili person që thirret si dëshmitar është i detyruar të paraqitet në thirrjen, e nëse me këtë ligj nuk është e caktuar ndryshe është i detyruar edhe të dëshmojë.

Si dëshmitarë mund të dëgohen vetëm personat të cilët janë të aftë të japin informata për faktet që dëshmohen.

Neni 245

Dëshmitarët, sipas rregullës, dëgohen drejtpërdrejt në seancë.

Gjyqi mund me anë të aktvendimit të vendos të nxjerr dëshmi me anë të leximit të deklaratave të dëshmitarëve në të cilët përmenden të dhënat mbi faktet e rëndësishme kontestimore, prej nga njihen ato dhe në çfarë marrëdhënie janë me palët në kontest. Deklarata e shkruar e dëshmitarëve duhet të jetë e nënshkruar në gjyq apo nga ana e personit i cili kryen autorizime publike. Para dhënies së deklaratës, personi i cili e merr deklaratën duhet të paralajmëroj dëshmitarin mbi të drejtat dhe obligimet e dëshmitarit të përcaktuar me këtë ligj.

Në rast të paragrafit 2, të këtij neni, gjyqi me anë të aktvendimit mund të vendos, sipas detyrës zyrtare apo me propozimin e palëve, që dëshmitari të dëgohet përmes lidhjes konferenciale, duke përdorur aparatën për inçizim të zërit apo optik.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 2 dhe 3, të këtij neni nuk lejohet ankesë e veçantë.

Deklaratën e dëshmitarit nga paragrafi 2 dhe 3, të këtij neni gjyqi mund të ia dorëzoj pala apo gjyqi mund ta kërkoj nga dëshmitari.

Gjyqi mund gjithherë të ftoj dëshmitarin i cili ka dhënë deklaratë me shkrim apo deklarata e të cilit është inçizuar që dëshmimin e vet ta vërtetoj pran gjyqit në seancë.

Neni 246

Inçizimi i zërit apo optik i dëshmimit është pjesë përbërëse e shkrimit të gjyqit.

Pjesa e inçizimit të zërit nga dëshmimi transferohet në formë të shkruar të procesverbalit në përputhje me dispozitat e nenit 121. të këtij ligji.

Mënyra e inçizimit, bartjes së inçizimit të dëshmimit, ruajtja dhe shkatërrimi i inçizimit të dëshmimit rregullohen me anë të Rregullores së Gjyqit.

Neni 247

Nuk mund të dëgjohet si dëshmitar personi i cili me deklaratën e vet do ta kishte cenuar detyrën për ruajtjen e sekretit zyrtar ose ushtarak, deri sa organi kompetent nuk e liron nga ajo detyrë.

Neni 248

Dëshmitari mund të refuzojë të dëshmojë për:

- 1) për atë që pala si të autorizuar të vetin ia ka besuar;
- 2) për atë për të cilën pala ose personi tjetër i është rrëfyer si dëshmitari rrëfyesit fetar;
- 3) për fakte të cilat dëshmitari i ka kuptuar si avokat, mjek ose në kryerjen e ndonjë profesionit tjetër ose ndonjë veprimtarie tjetër, nëse ekziston obligimi si sekret të ruhet ajo që është kuptuar në kryerjen e atij profesioni ose veprimtarie.

Kryetari i këshillit do t'i paralajmërojë personin nga paragrafi 1, i këtij neni se mund të refuzojnë që të japin deklaratë.

Neni 249

Dëshmitari mund të mos japë përgjigje në pyetje të veçanta nëse për atë ekzistojnë shkaqe të rëndësishme, e veçmas nëse me përgjigjen e vet në ato pyetje do të nënshtrohet në turp të rëndë, në dëm të konsiderueshëm material ose në ndjekje penale të tij ose të afërmit e tij sipas lidhjes së gjakut në linjë të drejtë deri në cilëndo qoftë brez, ndërsa në linjën anësore përfundimisht deri në brezin e tretë, çiftin bashkëshortor ose familjarët e krushqisë duke mbaruar në brezin e dytë edhe atëherë kur bashkëshortësia është ndërprerë, shokun e tij jashtëmartesor, si dhe tutorin e tij ose personin nën tutori, adoptuesin ose të adoptuarin.

Gjyqi në rastin nga paragrafi 1, i këtij neni të njoftoj dëshmitarin që mund të mos jap përgjigje ndaj pyetjes së shtuar.

Neni 250

Dëshmitari nuk ka të drejtë që, për shkak të rrezikut nga pësimi i dëmit pasuror, të refuzojë dëshmimin lidhur me veprimet juridike të krijuara në praninë e tij si dëshmitar i ftuar, me veprimet që në pikëpamje të raportit kontestues i ka kryer me cilësinë e paraardhësit juridik, apo të përfaqësuesit të njërës nga palët ndërgjyqësore, me faktet që kanë të bëjnë me raportet pasurore të kushtëzuara me lidhjen familjare apo martesore, me faktet që kanë të bëjnë me lindjen, vdekjen apo lidhjen e martesës, si dhe kur me dispozita të posaçme ka për detyrë të jep deklaratë apo të bëjë njoftime.

Neni 251

Justifikueshmërinë e arsyeve për refuzimin e dëshmisë, apo të përgjigjes në pyetjet konkrete, e çmon gjykata në të cilën dëshmitari duhet të dëgjohej. Kur është nevoja lidhur me këtë me parë mund të dëgjohej palët.

Kundër aktgjykimit nga paragrafi 1 i këtij neni palët nuk kanë të drejtë ankimi të veçantë, kurse dëshmitari këtë aktgjykim mund ta sulmoj vetëm me anë të ankesës së paraqitur kundër aktgjykimit me të cilin është dënuar me gjobë, ose me burgim, nga shkak se ka refuzuar të dëshmojë ose të japë përgjigje në pyetjet konkrete (neni 257. paragrafi 2).

Neni 252

Pala e cila propozon që një person i caktuar të pyetet si dëshmitar, paraprakisht duhet të tregojë se për çfarë duhet të dëshmojë dëshmitari si dhe të tregojë emrin dhe mbiemrin e tij, profesionin dhe vendbanimin.

Neni 253

Thirrja e dëshmitarit bëhet me anë të letërthirrjes në të cilën tregohet emri, mbiemri, profesioni, vendi dhe koha e ardhjes, lënda lidhur me të cilën thirret, dhe theksimi se thirret në cilësinë e dëshmitarit.

Në letërthirrje dëshmitari paralajmërohet për pasojat e mosardhjes në gjykatë pa arsye (neni 257, paragrafi 1), si dhe për të drejtën që t'i paguhen shpenzimet (paragrafi 258).

Dëshmitarët të cilët për shkak të moshës së shtyrë, sëmundjes ose të metave fizike nuk mund të vijnë në gjykatë, do të dëgjohej në banesën e tyre apo në mënyrën e paraparë me anë të dispozitës së nenit 245, pika 2 dhe 3 e këtij ligji.

Gjykata mund ta urdhërojë palën që ta informojë dëshmitarin, dëgjimi i të cilit është caktuar, mni vendin, ditën dhe kohën e mbajtjes së dëgjimit.

Neni 254

Dëshmitarët dëgjohej veç e veç dhe pa praninë e dëshmitarëve që do të dëgjohej më vonë. Dëshmitari ka për detyrë që përgjigjet t'i japë gojarisht.

Dëshmitari më parë njoftohet që është i detyruar të flasë të vërtetën dhe se nuk guxon të heshtë për asgjë, pastaj do të paralajmërohet për pasojat e dhënies së deklaratës së rreme.

Pas kësaj dëshmitari pyetet për emrin, mbiemrin, emrin e babait, vendlindjen, moshën dhe për raportin e tij me palët ndërgjyqëse.

Neni 255

Dëshmitari ftohet që të flasë për të gjitha faktet që i ka të njohura e për të cilat duhet të dëshmojë, dhe më pas mund t'i bëhen pyetje me qëllim të vërtetimit, plotësimit apo sqarimit. Nuk është e lejuar që të bëhen pyetje të cilat tanimë përmbajnë përgjigjen në pyetje.

Dëshmitari gjithmonë do të shprehet se prej nga i ka të njohura gjërat për të cilat dëshmon.

Kur ndërmjet thënieve të dëshmitarëve ka mospërputhje të tilla që krijojnë vështirësi lidhur me konstatimin e fakteve të rëndësishme, bëhet ballafaqimi i dëshmitarëve. Te ballafaquarit do të pyeten për secilën rrethanë për të cilën nuk kanë dhënë deklarata të njëjta, dhe përgjigjet e dhëna futën në procesverbal.

Neni 256

Dëshmitari i cili nuk e di gjuhën në të cilën zhvillohet procedura pyetet me anë të përkthyesit.

Në qoftë se dëshmitari është i shurdhër, pyetjet i bëhen me shkrim, e në qoftë se është memec, do të ftohet që përgjigjet t'i japë me shkrim. Po që se pyetja e dëshmitarit nuk mund të bëhet në këtë mënyrë, do të ftohet interpretuesi.

Gjykata e njofton përkthyesin, gjegjësisht interpretuesin për detyrën e transmetimit të saktë të pyetjeve që i bëhen dëshmitarit dhe të përgjigjeve që do t'i japë dëshmitari.

Neni 257

Kur dëshmitari që është thirrur nuk paraqitet pa shkaqe të arsyeshme, ose pa leje apo shkak të arsyeshëm largohet nga vendi ku duhet të dëgjohet, gjykata do të urdhërojë sjelljen e tij me detyrim dhe pagimin e shpenzimeve të sjelljes me detyrim, si dhe do ta dënojë me gjobë prej 10.000 deri në 150.000 dinarë.

Nëse dëshmitari vjen dhe përkundër paralajmërimit mbi pasojat nuk jep dëshmi apo përgjigje në një pyetje të caktuar, kurse gjykata vlerëson se arsyet për mosdhënien e përgjigjes janë të paarsyeshme, mund ta dënojë me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarë, dhe nëse edhe pas kësaj refuzon të dëshmojë, mundet përsëri ta dënojë me gjobë.

Ankesa kundër vendimit mbi gjobën nuk e ndalon zbatimin e vendimit, përveç se nëse në atë ankesë kontestohet edhe vendimi i gjykatës me anë të cilit nuk janë aprovuar arsyet e dëshmitarit për refuzimin e dhënies së dëshmisë apo përgjigjes në një pyetje të caktuar.

Në kërkesë të palës, gjykata do të vendosë nëse dëshmitari është i detyruar që të kompensojë shpenzimet të cilat i ka shkaktuar me mungesën e tij të paarsyeshme, gjegjësisht refuzimin e paarsyeshëm që të dëshmojë.

Po që se dëshmitari më vonë e justifikon mungesën e vet, gjykata do ta revokojë aktgjykimin mbi dënimin, e mund ta lirojë krejtësisht dëshmitarin, apo pjesërisht, nga detyrimi i pagimit të shpenzimeve.

Gjykata mund ta revokojë aktgjykimin e vet mbi dënimin edhe kur dëshmitari të ketë pranuar më vonë të dëshmojë.

Nëse është e nevojshme që një ushtarak dhe anëtar i policisë të sillen detyrimisht me qëllim të dhënies së dëshmisë, gjykata do t'i drejtohet drejtuesit të tyre me qëllim të sjelljes së detyruar.

Gjopa nga pika 1 dhe 2 e këtij neni zbatohet në mënyrën e paraparë në nenin 190 të këtij ligji.

Neni 258

Dëshmitari ka të drejtë kompensimi të shpenzimeve të udhëtimit, ushqimit e të fjetjes, si dhe për kompensimin e fitimit të humbur.

Dëshmitari duhet ta kërkojë kompensimin menjëherë pasi të pyetet, në të kundërtën e humbë të drejtën e kompensimit.

Në aktgjykimin me të cilin caktohen shpenzimet e dëshmitarit, caktohet edhe shuma e të hollave që paguhen nga paradhënia e depozituar nga palët, e po që se paradhënia nuk është bërë, urdhërohet pala që dëshmitarit t'ia paguajë shumën e caktuar brenda afatit prej tetë ditëve.

Ankesa kundër vendimit nga paragrafi 3 i këtij neni nuk e shtynë zbatimin e vendimit.

5. Ekspertët

Neni 259

Gjykata do të kujdeset për dëshminë me anë të ekspertizës nëse është e nevojshme njohuria profesionale që të vërtetohet apo të qartësohet ndonjë fakt, me të cilën gjykata nuk disponon.

Neni 260

Pala e cila e propozon ekspertizën ka për detyrë që në propozimin e saj ta tregojë objektin dhe vëllimin e ekspertizës dhe ta propozojë personin që do ta bëjë ekspertizën.

Palës së kundërt gjykata do t'ia sigurojë propozimin nga paragrafi 1 i këtij neni, me qëllim të deklarimit.

Nëse asnjë palë nuk propozon ekspertizë apo brenda afatit të caktuar nuk siguron harxhimet për ekspertizën apo nuk i nënshtrohet ekspertizës, gjykata do të vendosë mbi këto fakte me aplikimin e rregullave mbi barrën e provave (neni 231, paragrafi 1).

Neni 261

Pala mundet gjykatës t'ia dërgojë gjetjen me shkrim dhe mendimin e ekspertit të fushës përkatëse, lidhur me faktet nga neni 259 i këtij ligji.

Gjetjen dhe mendimin nga paragrafi 1 i këtij neni gjykata do t'ia japë palës së kundërt që të deklarohet.

Me anë të vendimit gjyqi mund të caktojë që paraqitja e provave me anë të ekspertizës të bëhet me anë të leximit të raportit të shkruar dhe mendimit të dhënë nga pala, kurse pas deklaratës së palës së kundërt, në aspekt të nenit 260, paragrafi 2 i këtij ligji.

Neni 262

Gjykata mund të caktojë paraqitjen e provave me anë të ekspertizës sipas detyrës zyrtare, nëse ashtu është e rregulluar me ligj.

Neni 263

Propozimi në bazë të nenit 260 të këtij ligji, raporti i shkruar dhe mendimi i ekspertit nga neni 261 i këtij ligji, si dhe deklarimi i palës së kundërt, i dërgohen gjykatës më së voni deri në përfundimin e dëgjimit përgatitor për seancën kryesore, nëse seanca përgatitore nuk është mbajtur.

Neni 264

Ekspertizën, sipas rregullës, e bën një ekspert. Gjykata mund të caktojë dy apo më shumë ekspertë nëse vlerëson se ekspertiza është e ndërlikuar.

Ekspertët caktohen nga regjistri i ekspertëve të gjykatës, për fushën e caktuar të ekspertizës.

Me anë të vendimit, gjykata cakton ekspertin, nëse palët nuk pajtohen mbi ekspertin apo nëse prova me ekspertizë nuk është realizuar në mënyrën e rregulluar me anë të nenit 261 të këtij ligji.

Nëse për fushën e caktuar të ekspertizës nuk ka ekspert gjyqi të regjistruar në regjistrin nga paragrafi 2 i këtij neni, ekspertizën mund ta kryejë personi i profesionit adekuat të cilin do ta caktojë gjykata. Personi të cilën e cakton gjykata është i obliguar që para ekspertizës të deklarojë se raportin dhe mendimin do ti japë sipas rregullave të profesionit dhe njohurisë së tij më të mirë, në mënyrë objektive dhe të paanshme.

Neni 265

Në kërkesë të tij, gjykata do ta lirojë ekspertin nga detyra e ekspertizës për arsye për të cilat dëshmitari mund të refuzojë dhënien e dëshmisë apo përgjigjen në ndonjë pyetje.

Në kërkesë të tij, gjykata mund ta lirojë ekspertin nga detyra e ekspertizës edhe për arsye tjera të arsyetuara. Lirim nga detyra e ekspertizës mund të kërkojë edhe personi i autorizuar i organit apo organizatës në të cilën është punësuar eksperti.

Neni 266

Eksperti mund të përjashtohet për arsye të njëjta sikur edhe gjyqtari apo gjyqtari i porotës, kurse për ekspert mund të caktohet personi i cili më herët është dëgjuar si dëshmitar.

Pala është e detyruar që të bëjë kërkesë për përjashtimin e ekspertit kur kupton se ka arsye për përjashtim, dhe më së voni para fillimit të kryerjes së provave me anë të ekspertizës.

Në kërkesën për përjashtimin e ekspertit, pala është e detyruar që të cekë rrethanat në të cilat e bazon kërkesën e vet për përjashtim.

Mbi kërkesën për përjashtim të ekspertit vendosë gjykata. Gjykata e pyetur vendosë mbi përjashtimin nëse realizon paraqitjen e provave me anë të ekspertizës.

Kundër vendimit me të cilin aprovohet kërkesa për përjashtim të ekspertit nuk është e lejuar ankesa, kurse kundër vendimit me të cilin refuzohet kërkesa nuk është e lejuar ankesa e posaçme.

Nëse pala e ka kuptuar arsyen për përjashtim të ekspertit pas ekspertizës së kryer dhe ankohet për ekspertizën për atë arsye, gjykata do të veprojë sikur që kërkesa për përjashtim të jetë bërë para ekspertizës së kryer.

Neni 267

Gjykata do të dënojë me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarëve ekspertin person fizik, gjegjësisht me 30.000 deri 1.000.000 dinarë personin juridik i cili e kryen ekspertizën, nëse eksperti nuk vjen në seancë edhe pse është thirrur me rregull, kurse mungesa nuk arsyetohet apo nëse në afatin e lënë nuk e dorëzon gjetjen dhe mendimin e tij.

Gjykata mund ta dënojë me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarëve ekspertin person fizik, gjegjësisht prej 30.000 deri 1.000.000 dinarëve personin juridik i cili kryen ekspertizën, nëse eksperti pa arsye të justifikuar refuzon të kryejë ekspertizën.

Me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarëve mund të dënohet edhe personi përgjegjës në person juridik i cili e kryen ekspertizën në rastin nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni.

Gjoha nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni zbatohet në mënyrën e rregulluar në nenin 190 të këtij ligji.

Vendimi mbi dënimin gjykata mund ta bëjë të pavlefshëm nën kushtet nga neni 257 i këtij ligji.

Në kërkesë të palës gjykata mundet me anë të vendimit t'i japë urdhër ekspertit që t'i paguajë shpenzimet e shkaktuara me mungesën e tij të paarsyetuar apo refuzimin e paarsyetuar që të kryejë ekspertizën.

Neni 268

Eksperti ka të drejtë kompensimi për shpenzimet e udhëtimit dhe shpenzimet e ushqimit dhe akomodimit, në pajtim me rregullën e posaçme, në pagën e humbur dhe shpenzimet e ekspertizës, si dhe të drejtën e shpërblimit për ekspertizën e kryer.

Nga pikëpamja e kompensimit të shpenzimeve dhe shpërblimit të ekspertit zbatohen rregullat e nenit 258, paragrafi 2 dhe 3 i këtij ligji.

Pala e cila ka propozuar ekspertizën apo nëse gjykata e ka urdhëruar palën që të bartë shpenzimet e ekspertizës së caktuar sipas detyrës zyrtare, paguan kompensimin dhe shpërblimin e ekspertit, kurse mbi pagesën e realizuar i dorëzon dëshmi gjykatës në afatin prej tetë ditëve nga dita e bërjes së pagesës.

Neni 269

Gjykata cakton ekspertizën me anë të vendimit të posaçëm i cili përmban: lëndën e rastit, lëndën e ekspertizës, afatin për dorëzimin e gjetjeve dhe mendimit gjykatës në formë të shkruar, emrin personal apo titullin e personit të cilit i është besuar ekspertiza, si dhe të dhënat nga regjistri i ekspertit.

Afati për dorëzimin e gjetjeve dhe mendimit nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë.

Transkriptimi i vendimit i dorëzohet ekspertit dhe palëve bashkë me thirrjet për shqyrtim për seancën kryesore.

Në vendim gjykata do ta paralajmërojë ekspertin se është i obliguar që ta lajmërojë palën për ditën e caktuar për ekspertizë, nëse prania e tyre është e nevojshme, që gjetjet dhe mendimin duhet t'i bëjë në pajtim me rregullat e profesionit në mënyrë objektive dhe të paanshme, për pasojat e mosdorëzimit të të gjetjeve dhe mendimit në afat të caktuar, gjegjësisht mungesës së paarsyetuar nga shqyrtimi dhe ta informojë mbi të drejtën në shpërblim dhe kompensim të shpenzimeve.

Vendimi mbi caktimin e ekspertit sipas detyrës zyrtare, përveç të dhënave nga paragrafi 1 i këtij ligji përmban edhe të dhënat mbi shumën e avansit për ekspertizën dhe urdhrin e palëve për pagesën e avansit në afatin e caktuar.

Neni 270

Eksperti ia dorëzon gjetjen dhe mendimin e tij gjykatës më së voni 15 ditë para shqyrtimit.

Gjykata ia dorëzon palëve gjetjen dhe mendimin më së voni tetë ditë para shqyrtimit të caktuar.

Gjetja e shkruar e ekspertit duhet të përmbajë: arsyetimin me cekjen e fakteve dhe provave në të cilat është bazuar gjetja dhe mendimi profesional; të dhënat mbi atë se ku dhe kur është kryer ekspertiza; të dhënat mbi personat të cilët kanë marrë pjesë në ekspertizë, gjegjësisht mbi personat të cilët nuk kanë marrë pjesë, kurse janë thirrur në mënyrë të rregullt; dhe të dhënat mbi dokumentet e bashkangjitura.

Nëse eksperti dorëzon konstatimin dhe mendimin i cili është i paqartë, jo i plotë apo kontradiktor në vete, gjykata do t'i japë urdher ekspertit që ta plotësojë apo korrigjojë konstatimin dhe mendimin dhe cakton afatin për largimin e mungesave, gjegjësisht do ta ftojë ekspertin që të deklarohet mbi shqyrtimin.

Neni 271

Nëse pala ka vërejtje për konstatimin dhe mendimin e ekspertit të gjykatës do t'ia dorëzojë në formë të shkruar, brenda afatit të cilin a cakton gjykata për deklarim.

Pala mund të angazhojë një ekspert tjetër të regjistruar në regjistrin e ekspertëve gjyqësor, i cili do të përpilojë vërejtjet në konstatimin dhe mendimin e dhënë apo konstatim dhe mendim tjetër në formë të shkruar. Në shqyrtimin për seancën kryesore gjykata mund t'i lexojë dhe ta lejojë atë person që të marrë pjesë në diskutim, duke shtruar pyetje dhe duke dhënë shpjegime.

Gjatë shqyrtimin gjykata do të diskutojë vërejtjet dhe do të përpiqet që të përputhë konstatimet dhe mendimet profesionale të ekspertëve.

Nëse gjatë shqyrtimit nuk përputhen konstatimi dhe mendimet profesionale të ekspertëve, gjegjësisht nëse gjykata konsideron se faktet e rëndësishme nuk janë shqyrtuar mjaftueshëm, gjykata do të caktojë ekspertizë të re e cila do t'i gjykata do të

caktojë ekspertizë të re e cila do t'i besohet një eksperti tjetër dhe mbi këtë do ta njoftojë palët.

Në rastin nga paragrafi 4 i këtij neni, palët do të bartin shpenzimet e ekspertizës bë pjesë të barabarta.

Neni 272

Nëse eksperti nuk e dorëzon konstatimin dhe mendimin brenda afatit të caktuar, gjykata mundet, në propozim të palës, të caktojë ekspert tjetër, pas skadimit të afatit i cili i është caktuar palëve që të deklarohen mbi këtë.

Në rastin nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe nëse eksperti nuk vepron sipas urdhrat të gjykatës nga neni 270, paragrafi 4 i këtij ligji, gjykata do ta dënojë ekspertin me gjobë nga neni 267, paragrafi 1 dhe 2 i këtij ligji dhe do ta informojë për këtë ministrinë përgjegjëse për punët e drejtësisë me qëllim të lëvizjes së procedurës për heqjen e ekspertit nga regjistri i ekspertëve gjyqësor.

Neni 273

Nëse janë caktuar më shumë ekspertë, ata mund të dorëzojnë konstatimin dhe mendimin e përbashkët nëse pajtohen rreth konstatimit dhe mendimit. Nëse nuk pajtohen në konstatim dhe mendim, secili ekspert veçmas e dorëzon konstatimin dhe mendimin.

Nëse të dhënat e ekspertit mbi konstatimin e tyre dallohen dukshëm apo nëse konstatimi i njërit apo më shumë ekspertëve është i paqartë, jo i plotë apo në kundërshtim me vetveten apo me rrethanat e vërtetuara, kurse ato mangësi nuk mund të largohen me dëgjimin e përsëritur të ekspertit apo nëse paraqitet dyshimi në saktësinë e mendimit të dhënë, gjykata në propozim të palës do të caktojë ekspertizë të re, në pajtim me nenin 271 të këtij ligji.

Neni 274

Kundër vendimit të gjykatës nga neni 261, 262, 264, 269 dhe 273 i këtij ligji nuk është e lejuar ankesa.

Neni 275

Dispozitat e këtij ligji mbi ekspertët njëjtë aplikohen edhe për përkthyesit dhe interpretuesit.

6. Dëgjimi i palëve

Neni 276

Fakte të rëndësishme mund të vërtetohen edhe me anë të dëgjimit të palëve.

Gjykata do të vendosë që të paraqesë prova me dëgjimin e palëve nëse edhe përkaj provave tjera të dhëna e sheh të nevojshme vërtetimin e provave të rëndësishme.

Neni 277

Palët dëgjohen në senancë, sipas rregullës, në mënyrë të drejtpërdrejt.

Gjykata mund të vendosë me vendim, sipas detyrës zyrtare apo në propozim të palës, që pala të dëgjohej përmes lidhjes konferenciare, përmes përdorimit të pajisjes për inçizim të zërit apo optik, në pajtim me nenin 245 të këtij ligji. Kundër këtij vendimi nuk lejohet ankesë e posaçme. Palët kanë të drejtë të marrin kopjen e inçizimit.

Neni 278

Gjykata mund të vendosë që të dëgjohej vetëm njëra palë, nëse është vërtetuar se palës tjetër, gjegjësisht personit i cili duhet të dëgjohej për atë palë nuk i janë të njohura faktet kontestuese apo nëse dëgjimi i asaj pale nuk është i mundur.

Gjykata mund të vendosë që të dëgjohej vetëm njëra palë, nëse pala tjetër refuzon të japë dëshmi apo nuk i përgjigjet thirrjes së gjykatës.

Nëse gjatë procedurës pala vdes apo dëgjimi i përsëritur i palës nuk është i mundur apo është i vështirësuar për arsye tjera, gjykata do ta lexojë shkresën me deklaratën e asaj pale.

Neni 279

Paraqitja e provave përmes dëgjimit të palëve përmes letër porosisë është e lejuar vetëm nëse pala për shkak të pengesave të pashmangshme nuk mundet vet të vijë apo nëse ardhja e tij do të shkaktonte shpenzime të tepruara.

Neni 280

Për palën e cila nuk ka aftësi kontestimore do të dëgjohej përfaqësuesi i tij juridik. Gjykata mund të vendosë që në vend të, apo përkaj përfaqësuesit ligjor, të dëgjohej vetë pala, nëse është i mundur dëgjimi i saj.

Për personin ligjor do të dëgjohej personi i cili me ligj, rregulla apo akt të përgjithshëm të personit juridik, është caktuar që ta përfaqësojë.

Nëse si palë në çështjen gjyqësore marrin pjesë më shumë persona, gjykata do të vendosë se a do të dëgjohej të gjithë këta persona apo vetëm disa nga ata.

Neni 281

Në thirrjen për shqyrtim, në të cilin do të paraqitet dëshmia përmes dëgjimit të palëve, do të theksohet se pala e cila vjen në shqyrtim mund të dëgjohej në mungesë të palës tjetër.

Neni 282

Nuk mund të aplikohen çfarëdo masa detyruese sipas palës e cila nuk i është përgjigjur thirrjes së gjykatës me qëllim të dëgjimit, as pala të detyrohet që të japë dëshmi.

Duke pasur parasysh të gjitha rrethanat, gjykata do të vlerësojë se e cilës rëndësi është mosardhja e palës në dëgjim apo refuzimi i dhënies së dëshmisë.

Neni 283

Dispozitat e këtij ligji mbi paraqitjen e provave me anë të dëshmisë do të aplikohet edhe gjatë paraqitjes së provave përmes dëgjimit të palëve, nëse me anë të ligjit nuk është caktuar ndryshe.

Kreu XXI SIGURIMI I PROVAVE

Neni 284

Kur një provë, nga e cila varet zgjidhja e kontestit ose që ndikon në sqarimin e tij, ka rrezik të zhduket ose të vështirësohet marrja e saj, me kërkesën e palës se interesuar mund të urdhërohet marrja para kohë e saj, qoftë gjatë zhvillimit të procesit gjyqësor apo para fillimit të tij.

Në procesin e sigurimit të provave para fillimit të kontestit, nuk mund të paraqitet dëshmia e dëgjimit të palëve.

Sigurimi i provave mund të propozohet edhe pasi që vendimi me të cilën përfundohet procedura bëhet fuqiplotë, nëse kjo është e nevojshme për procedurën sipas mjeteve juridike të jashtëzakonshme.

Procedura për sigurimin e provave është urgjente.

Neni 285

Nëse propozimi për sigurimin e provës është bërë gjatë procedurës gjyqësore, për procedurën është përgjegjës gjyqi para të cilit është duke u trajtuar ajo procedurë.

Kur kërkohet sigurimi i provave para inicimit të procedurës, sikur në rastet urgjente nëse procedura është duke u zhvilluar, është përgjegjëse gjykata e ulët e shkallës së parë në territorin e së cilës gjenden gjërat të cilat duhet të shqyrtohen, gjegjësisht në territorin e së cilëve qëndron personi i cili duhet të dëgjohet.

Mbi propozimin nga paragrafi 1 i këtij neni vendosë gjyqi i cili e udhëheqë procedurën.

Neni 286

Në kërkesën në të cilën kërkon sigurimin e provave, propozuesi është i detyruar që të cekë faktet të cilat duhet të vërtetohen, provat të cilat duhet të paraqiten dhe arsyet për të cilat konsideron se më vonë prova nuk do të mund të shfaqet apo se shfaqja e saj do të vështirësohet. Në kërkesë, sipas mundësisë, duhet të shënohet emri dhe mbiemri i kundërshtarit dhe vendbanimi i tij, gjegjësisht vendqëndrimi.

Neni 287

Shkresa në të cilën është propozuar sigurimi i provave do t'i dorëzohet kundërshtarit, nëse është i njohur. Nëse ekziston rreziku nga shtyrja, gjykata do të vendosë mbi propozimin edhe pa deklarimin paraprak të kundërshtarit.

Në aktgjykimin me të cilin aprovohet propozimi gjykata do të caktojë shqyrtimin për paraqitjen e provave, të cekë faktet mbi të cilat do të paraqiten provat, si dhe provat të cilat duhet të paraqiten, dhe nëse ka nevojë do të emërojë edhe ekspertët.

Nëse kundërshtarit më herët nuk i është dhënë shkresa në të cilën është propozuar sigurimi i provave, ai do t'i jepet bashkë me vendimin e gjyqit me të cilin aprovohet propozimi për sigurimin e provave.

Gjykata mundet, me qëllim të pjesëmarrjes në shqyrtimin për paraqitjen e provave, të caktojë përfaqësuesin e përkohshëm (neni 81) për kundërshtarin i cili është i panjohur apo vendbanimi i të cilit është i panjohshëm.

Gjykata mundet në raste urgjente të caktojë që paraqitja e provave të fillojë edhe para se vendimi me të cilin aprovohet propozimi për sigurimin e provave t'i dorëzohet kundërshtarit.

Kundër vendimit të gjyqit me të cilin aprovohet propozimi për sigurimin e provave, si dhe kundër vendimit me të cilin vendoset që paraqitja e provave të fillojë para se vendimi t'i jepet kundërshtarit, nuk është lejuar ankesa.

Neni 288

Nëse provat paraqiten para inicimit të procedurës, raporti mbi paraqitjen e provave do të ruhet te gjykata para së cilës janë paraqitur provat.

Nëse procedura gjyqësore është duke u zhvilluar, kurse sigurimin e provave nuk e ka paraqitur gjykata kontestuese, raporti i dorëzohet gjykatës kontestuese.

Mbi provat e paraqitura gjykata do të informojë palën kundërshtuese, pa shtyrje.

Kreu XXII PËRGATITJA E SHQYRTIMIT KRYESOR

1. Dispozitat e përgjithshme

Neni 289

Pas pranimit të padisë gjykata përgatitë shqyrtimin kryesor.

Përgatitjet për shqyrtimin kryesor përfshijnë analizën paraprake të padisë, dorëzimin e padisë të paditurit për përgjigje, mbajtja e seancës përgatitore dhe caktimi i shqyrtimit kryesor.

Gjatë përgatitjes së shqyrtimit kryesor palët janë të detyruara që në kohë të duhur t'i dërgojnë shkresat në të cilat do të cekin faktet në të cilat bazojnë deklaratat dhe kërkesat e tyre, si dhe të propozojnë prova me të cilat vërtetohen ato.

Neni 290

Gjatë përgatitjes së shqyrtimit kryesor deri në dëgjimin për shqyrtimin kryesor, gjykata vendosë mbi të gjitha pyetjet të cilat kanë të bëjnë me udhëheqjen e procedurës.

Ankesa nuk lejohet kundër vendimeve mbi udhëheqjen e procedurës të cilat i bie gjykata gjatë përgatitjes së shqyrtimit kryesor.

Neni 291

Gjatë fazës së përgatitjes së shqyrtimit kryesor gjykata mund të japë aktgjykimin në bazë të pohimit, aktgjykimin në bazë të heqjes dorë nga kërkesëpadi, aktgjykimin për mos bindje, aktgjykimin për shkak të mungesës si dhe të miratojë ujdinë gjyqësore të palëve.

Gjatë përgatitjes së shqyrtimit kryesor, kryetari i këshillit, pas pranimit të përgjigjes në padi, mund të bjerë aktgjykimin, nëse vërteton se mes palëve nuk janë kontestuese faktet dhe se nuk ekzistojnë pengesa tjera për marrjen e vendimit.

2. Shqyrtimi paraprak i padisë

Neni 292

Pas shqyrtimit paraprak të padisë, gjykata është e autorizuar që të marrë vendimet nga neni 294 i këtij ligji, nëse nuk është fjala për çështjet mbi të cilat sipas natyrës së gjërave apo sipas dispozitave të këtij ligji vendimi mund të merret në rrjedhën e mëtejme të procedurës.

Neni 293

Nëse gjykata konstaton se padia është e pakuptueshme apo jo e plotë, apo se ekzistojnë mungesa që kanë të bëjnë me zotësinë e paditësit apo të paditurit që të bëhet palë ndërgjyqëse, apo me përfaqësimin ligjor të tyre, apo mungesa që i përkasin autorizimit të përfaqësuesit që ta inicioj procedurën kontestimore, kur autorizimi i tillë kërkohet me ligj, gjykata me qëllim të heqjes së mungesave të tilla i ndërmerr masat e nevojshme të përcaktuara me këtë ligj (neni 80 dhe 101).

Neni 294

Pas shqyrtimit paraprak të padisë gjykata me aktgjykim e hedh poshtë padinë si të palejueshme po që se konstaton se:

- 1) vendimi mbi padinë e ngritur nuk hynë në kompetencën gjyqësore; (neni 16);
- 2) padia është paraqitur pas skadimit të afatit, po që se me dispozita të posaçme është parashikuar afati për paraqitjen e saj;
- 3) mbi kërkesën e njëjte tanimë ka procedurë gjyqësore;
- 4) është çështje për të cilën ekziston aktgjykim fuqiplotë;
- 5) për të njëjtën gjë është konkluduar pajtimi gjyqësor;
- 6) nuk ekziston interesi ligjor i paditësit për ngritjen e padisë nga neni 194 i këtij ligji;
- 7) padia është e pakuptueshme dhe jo e plotë.

Para marrjes së vendimit mbi pushimin e padisë për arsyet e rregulluara në paragrafin 1 të këtij neni, gjykata është e obliguar që të mbajë shqyrtimin në të cilin paditësit do t'ia mundësojë që të deklarohet mbi pushimin e padisë.

Neni 295

Gjykata, në qoftë se konsideron se nuk ka material procedural të mjaftueshëm për dhënien e aktgjykimit mbi ndonjë çështje që është paraqitur gjatë shqyrtimit paraprak të padisë, do të vendosë lidhur me të pasi të arrijë përgjigja në padi e të paditurit ose gjatë seancës përgatitore apo në seancën për shqyrtim kryesor të çështjes, po që se nuk është mbajtur seanca përgatitore.

3. Përgjigja në padi

Neni 296

Gjykata padinë me shkresat e bashkangjitura, ia dërgon të paditurit për përgjigje brenda afatit prej 15 ditësh nga dita kur është paraqitur në gjykatë padia.

Neni 297

I padituri është i detyruar që brenda afatit prej 30 ditëve nga dita e marrjes së padisë me shkresat e bashkangjitura, t'ia dorëzojë gjyqit përgjigjen në padi.

Gjykata është e detyruar që gjatë dërgimit të padisë për përgjigje t'ia tërheqë vërejtjen të paditurit për pasojat e mos përgjigjes në padi (neni 350. paragrafi 1, pika 1), për detyrën e caktimit të avokatit për pranimin e letrave (neni 298 paragrafi 3), si dhe për detyrën e informimit të gjyqit për ndryshimin e adresës (neni 144).

Neni 298

I padituri është i obliguar që në përgjigjen në padi të theksojë ankesat procedurale dhe të deklarohet se a e pranon apo refuzon kërkesëpadinë e dërguar me padi. Përgjigja në padi duhet të përmbajë edhe të dhëna tjera të cilat duhet t'i përmbajë secila shkresë (neni 98).

Nëse i padituri refuzon kërkesën e padisë, përgjigja në padi duhet të përmbajë edhe faktet në të cilat i padituri bazon thëniet dhe provat e tij me të cilat vërtetohen ato fakte.

I padituri i cili ka vendbanim apo vendqëndrim, gjegjësisht vendbanim jashtë shtetit, është i detyruar që në përgjigjen në padi të caktojë avokatin për pranimin e letrave.

Nëse i padituri i cili ka vendbanim apo vendqëndrim, gjegjësisht qëndrim jashtë shtetit, nuk ia dorëzon gjyqit informacionin nga paragrafi 3 i këtij neni bashkë me përgjigjen në padi, gjykata do t'ia caktojë avokatin për pranimin e shkresave dhe që ta informojë mbi atë.

Neni 299

Në raste të posaçme, nëse këtë e kërkojnë rrethanat e caktuara të ndonjë rasti të caktuar, e sidomos nëse kjo është e nevojshme për shkak të vendosjes mbi propozimin e caktimit të masave të përkohshme apo nëse është fjala për veprimet të cilat janë urgjente, gjykata mundet menjëherë të caktojë shqyrtimin dhe t'ia dërgojë të paditurit padinë me shkresat e bashkangjitura.

Neni 300

Nëse përgjigja në padi ka mangësi për shkak të së cilave nuk mund të veprohet sipas saj (neni 98 dhe 298), do të konsiderohet se i padituri nuk është përgjigjur në padi.

4. Seanca përgatitore dhe caktimi i seancës për shqyrtimin kryesor

Neni 301

Gjykata do të caktojë dhe mbajë seancën përgatitore brenda afatit prej 30 ditëve nga dita e dorëzimit të përgjigjes në padi, paditësit.

Nëse i padituri nuk ka dorëzuar përgjigje në padi, dhe nuk ka kushte për marrjen aktgjykimit për shkak të lëshimeve, gjykata do ta caktojë dhe mbajë seancën përgatitore më së voni brenda 30 ditëve nga dita kur ka skaduar afati për dorëzimin e përgjigjes në padi.

Neni 302

Seanca përgatitore është e detyrueshme, përveç se kur gjykata pas pranimit të përgjigjes në padi vërteton se mes palëve nuk ka fakte kontestuese, gjegjësisht nëse rasti është i thjeshtë, urgjent apo nëse e rregulluar me ligj në atë mënyrë.

Neni 303

Në letërthirrjen për në seancë përgatitore gjykata i njofton palët për pasojat e mosardhjes në seancë, si dhe për detyrën që më së voni në seancën përgatitore duhet t'i parashtrijë të gjitha faktet në të cilat i mbështesin kërkesat e tyre, si dhe t'i propozojnë të gjitha provat që dëshirojnë të merren gjatë procedurës, por edhe që në seancë t'i sjellin të gjitha shkresat dhe sendet që dëshirojnë t'i përdorin si mjete provuese. Gjykata në thirrje do ta paralajmërojë palët për obligimin që ta lajmërojnë gjykatën për ndryshimin e adresës (neni 144).

Nëse është e nevojshme që për seancën përgatitore të sigurohen shkresa, dokumente apo lëndë të cilat gjinden në gjykatë apo në ndonjë organ tjetër shtetëror, organ i krahinës autonome, gjegjësisht njësisë së qeverisë lokale, personat të cilëve u është besuar kryerja e autorizimit publik apo personit tjetër juridik, gjykata do të urdhërojë që këto lëndë, gjegjësisht këto dokumente, të merren në kohë.

Thirrja për seancën përgatitore dërgohet më së voni tetë ditë para ditës së mbajtjes së seancës.

Neni 304

Nëse në seancën përgatitore nuk vjen paditësi, kurse është thirrur në mënyrë të rregullt, do të konsiderohet se padia është tërhequr, përveç se nëse i padituri nuk kërkon që të mbahet seanca.

Neni 305

Shqyrtimi përgatitor fillon me paraqitjen e padisë, pas së cilës i padituri jep përgjigjen për padinë.

Nëse është e nevojshme gjykata do të kërkojë nga palët sqarimin në kuptimin e deklaratave të tyre apo propozimeve.

Gjykata do t'i njoftojë palët me të drejtën e tyre që rastin mund ta zgjidhin me anë të mediacionit.

Neni 306

Nëse është e nevojshme, pas paraqitjes së padisë dhe përgjigjes në padi, do të diskutohet mbi çështjet të cilat kanë të bëjnë me pengesat për rrjedhat e mëtejme të procedurës, mbi të cilën mund të paraqiten edhe prova.

Gjykata, pas ankesës së palës apo sipas detyrës zyrtare, do të vendosë mbi çështjet nga neni 294 i këtij ligji, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Vendimin për ankesën mbi pengesat procedurale gjykata mund t'i bjerë bashkë me vendimin mbi çështjen kryesore, përveç se mbi ankesën e kompetencës territoriale.

Kundër vendimit mbi ankesën nga paragrafi 3 i këtij neni nuk është e lejuar ankesë e posaçme.

Neni 307

Ne rrjedhën e mëtejme të shqyrtimit kryesor do të diskutohet mbi propozimet dhe aspektet faktike me anë të cilave palët i arsyetojnë propozimet dhe kërkesat e tyre.

Neni 308

Pala është e detyruar që më së voni në shqyrtimin përgatitor, gjegjësisht në shqyrtimin e parë për seancën kryesore, nëse shqyrtimi përgatitor nuk është i detyruar (nëni 302) të nxjerrë të gjitha faktet e nevojshme për arsyetimin e propozimeve të veta, të propozojë prova me anë të cilave konfirmohen faktet e nxjerra, të deklarohet mbi deklaratimet dhe provat e ofruara të palës së kundërt, si dhe të propozojë kornizën kohore për realizimin e procedurës.

Në shqyrtim, gjykata nga paragrafi 1 i këtij neni do të konfirmojë se cilat fakte janë të pakontestueshme, gjegjësisht të njohura dhe cilat fakte janë të kontestueshme dhe cilat çështje ligjore duhet të diskutohen.

Në shqyrtim, gjykata nga paragrafi 1 i këtij neni do të vendosë se cilat mjete faktike do të nxjerrë në seancën kryesore dhe me anë të vendimit do të caktojë kornizën kohore për realizimin e procedurës (nëni 10 paragrafi 2).

Vendimi mbi caktimin e kornizën kohore sidomos përmban: numrin e shqyrtimeve, kohën e mbajtjes së shqyrtimeve, orarin e nxjerrjes së provave në shqyrtime dhe ndërmarrjen e punëve tjera procedurale, afatet gjyqësore, si dhe kohëzgjatjen e përgjithshme të seancës kryesore.

Propozimet për nxjerrjen e provave të cilat nuk i konsideron të rëndësishme për marrjen e vendimit, gjykata do t'i refuzojë me anë të vendimit kundër të cilin nuk është e lejuar ankesë e posaçme.

Neni 309

Gjykata cakton dëgjimin për seancën kryesore më së voni në afatin prej 30 ditëve nga mbajtja e shqyrtimit përgatitor, gjegjësisht nga pranimi i përgjigjes në padi apo skadimit të afatit nga ky ligj për marrjen e përgjigjes në padi, nëse vlerëson se mbajtja e shqyrtimit përgatitor nuk është e nevojshme (neni 302).

Sipas rregullës, gjykata cakton edhe një dëgjim për seancën kryesore, me qëllim të nxjerrjes së të gjitha provave, nxjerrjen e të cilave e ka lejuar apo caktuar sipas detyrës zyrtare.

Nëse gjykata vlerëson se për nxjerrjen e provave është e nevojshme që të mbahet më shumë se një dëgjim, do t'i caktojë në hapësirën më të shkurtë kohore, duke u kujdesur për koncentrimin e seancës kryesore.

Gjykata është e obliguar që ta respektojë kornizën kohore të caktuar në bazë të nenit 308 të këtij ligji, si dhe të pengojë çdo përpjekje të shtyrjes së pabazë të dëgjimit dhe të sanksionojë çdo shkelje apo keqpërdorim të të drejtave procedurale dhe shkeljen e disiplinës procedurale.

Gjykata do t'i ftojë në shqyrtim palët, dëshmitarët dhe ekspertët të cilët në shqyrtimin përgatitor ka vendosur t'i ftojë në seancën kryesore.

Dispozitat e nenit 303 të këtij ligji do të aplikohen edhe gjatë caktimit të shqyrtimit për seancën kryesore.

Kreu XXIII SEANCA KRYESORE

1. Zhvillimi i seancës kryesore

Neni 310

Gjyqi hapë shqyrtimin kryesor dhe tregon lëndën e diskutimit, vërteton nëse kanë ardhur të gjithë personat e ftuar, shikon nëse janë ftuar me rregull dhe a e kanë arsyetuar mungesën e tyre.

Neni 311

Nëse nga dëgjimi për seancën kryesore mungon paditësi apo nëse në atë shqyrtim nuk vjen i padituri, kurse janë ftuar me rregull, shqyrtimi do të mbahet me palën prezente.

Nëse në dëgjimin për seancën kryesore mungojnë edhe paditësi edhe i padituri apo refuzojnë të diskutojnë, padia konsiderohet e tërhequr.

Neni 312

Nëse shqyrtimi përgatitor nuk është mbajtur, dëgjimi i parë për seancën kryesore fillon me paraqitjen e padisë, pas së cilës i padituri nxjerr përgjigjen në padi.

Nëse para seancës kryesore është mbajtur shqyrtimi përgatitor, kryetari i këshillit e njohton këshillin me rrjedhën e këtij shqyrtimi. Palët mund të plotësojnë deklaratën e kryetarit të këshillit.

Në rrjedhën e mëtejme të diskutimit do të diskutohet për propozimet e palëve dhe deklaratimet faktike me anë të të cilave palët i arsyetojnë propozimet e tyre, gjegjësisht hedhin poshtë propozimet e kundërshtarit, si dhe mbi provat e propozuara, do të paraqiten provat dhe do të diskutohet mbi provat të cilat vërtetohen.

Palët mund të paraqesin edhe kuptimet e tyre ligjore të cilat kanë të bëjnë me lëndën e kontestit.

Nëse me këtë ligj është paraparë që pala mund të bëjë ankesë apo propozim të caktuar apo të ndërmerr ndonjë punë tjetër kontestuese deri i padituri në seancën kryesore të mos lëshohet në diskutim për çështjen kryesore, paditësi mund të bëjë ankesë apo propozim të tillë, gjegjësisht të ndërmerr punë tjetër kontestuese deri sa të mos përfundojë deklaratën sipas padisë, kurse i padituri deri sa të mos përfundojë deklaratimin e përgjigjes në padi.

Neni 313

Me anë të bërjes së pyetjeve gjykata do të kujdeset që gjatë diskutimit jepen shpjegime të nevojshme, në mënyrë që të vërtetohen faktet nga të cilat varet vendimi mbi bazën e kërkesës (neni 7, paragrafi 2).

Neni 314

Palët munden, nëpërmjet shkresave apo në shqyrtimet e mëvonshme, deri në përfundimin e seancës kryesore, të shfaqin faktet e tyre dhe të propozojnë prova tjera, vetëm nëse e bëjnë të mundur që fajin e tyre nuk kanë mundur t'i paraqesin, gjegjësisht propozojnë në shqyrtimin e parë, gjegjësisht në shqyrtimin e parë për seancën kryesore, nëse shqyrtimi kryesor nuk është mbajtur.

Gjykata nuk i merr parasysh faktet dhe provat e paraqitura, gjegjësisht të propozuara në kundërshtim me paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 315

Paraqitjen e provave e cakton gjykata me anë të vendimit, në të cilin do të shënohet fakti kontestues i cili do të duhej të vërtetohet me paraqitjen e provave, mjetin dëshmues dhe afatin për nxjerrjen e provave në kuadër të kornizës kohore.

Provat e propozuara të cilat nuk i konsideron të rëndësishme për vendimin, gjykata do t'i refuzojë dhe në vendim do të shënojë arsyen e refuzimit.

Kundër vendimit me anë të cilit caktohet apo refuzohet paraqitja e provave nuk është e lejuar ankesë e posaçme.

Neni 316

Nëse paka ankohet që zgjidhja e kërkesëpadisë nuk bën pjesë në kompetencën gjyqësore, që gjykata nuk ka kompetencë reale apo territoriale, që për të njëjtën kërkesë

tanimë është duke u zhvilluar procedurë gjyqësore, që çështja është gjykuar, që për lëndën kontestuese është arritur pajtim gjyqësor apo që paditësi para gjykatës e ka tërhequr kërkesëpadinë, gjykata do të vendosë se a do t'i shqyrtojë ato ankesa dhe të vendosë veçmas nga çështja kryesore.

Nëse gjykata nuk e aprovon ankesën nga paragrafi 1 i këtij neni mbi të cilin është diskutuar bashkë me çështjen kryesore apo nëse gjykata pas shqyrtimit të ndarë nuk aprovon ankesën dhe nuk vendosë që menjëherë të vazhdohet me shqyrtimin kryesor, vendimi mbi ankesën do të futet në vendimin mbi çështjen kryesore.

Kundër vendimit me të cilin refuzohen ankesat e palëve nuk lejohet ankesë e posaçme, nëse këshilli ka vendosur që menjëherë të vazhdohet diskutimi mbi çështjen kryesore.

Dispozitat e paragrafit 1 deri 3 të këtij neni do të aplikohen edhe nëse gjykata sipas detyrës zyrtare vendosë që ndaras nga çështja kryesore të diskutojë mbi atë se a bën pjesë çështja në kompetencën gjyqësore, a është gjykata me të vërtetë kompetente, a është duke u zhvilluar proces gjyqësor, a është gjykuar çështja, a e ka tërhequr paditësi para gjykatës kërkesëpadinë, si dhe a është arritur pajtim gjyqësor lidhur me çështjen kontestuese.

Neni 317

Kur kryetari i këshillit të përfundojë dëgjimin e dëshmitarit ekspertit apo palës, anëtarët e këshillit, pala dhe përfaqësuesi i saj apo avokati mundën drejtpërdrejt t'i bëjnë pyetje.

Gjykata do të ndalojë palën që të bëjë pyetje të caktuar apo do të ndalojë përgjigjen në pyetjen e bërë, nëse në pyetje tanimë është përmbajtur përgjigja apo nëse pyetja nuk ka të bëjë me lëndën e procedurës.

Në kërkesë të palës në raport do të futet pyetja nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 318

Dëshmitarët e dëgjuar dhe ekspertët mbeten në sallën e gjyqit, nëse gjyqi, pas deklarimit të palëve, nuk i lë apo nuk i cakton që përkohësisht të largohen nga salla e gjyqit.

Gjyqi mund të caktojë që dëshmitarët e dëgjuar më vonë të ftohet përsëri dhe përsëri të dëgjohen në praninë apo mungesën e dëshmitarëve tjerë apo ekspertëve.

Neni 319

Kur gjyqi konsideron se lënda është shqyrtuar në atë mënyrë që të merret vendimi, do të deklarojë se seanca kryesore është përmbyllur.

Gjyqi mund të vendosë të seancën kryesore ta përmbyllë edhe kur ka mbetur që të sigurohen shkresat të cilat përmbajnë prova të nevojshme për vendosje apo nëse duhet pritur raportin mbi provat e paraqitura nga gjyqi i kërkuar, kurse palët tërhiqen nga shqyrtimi mbi ato prova apo gjyqi mendon se ai shqyrtim nuk është i nevojshëm.

Neni 320

Gjyqi mundet gjatë diskutimit dhe votimit të vendosë që seanca kryesore e përmbyllur përsëri të hapet nëse është e nevojshme, me qëllim të plotësimit të procedurës apo sqarimit të disa çështjeve të caktuara.

2. Publiku i seancës kryesore

Neni 321

Seanca kryesore është publike.

Në seancë mund të marrin pjesë vetëm personat më të vjetër se 16 vjet, përveç se nëse me ligj është paraparë ndryshe.

Neni 322

Gjyqi mundet ta përjashtojë publikun për tërë seancën kryesore apo njërën pjesë të saj, me qëllim të mbrojtës së interesave të sigurisë nacionale, rendit publik dhe moralit në shoqërinë demokratike, si dhe me qëllim të mbrojtjes së interesave të të miturve apo privatësinë e pjesëmarrësve në procedurë. Gjyqi mund të përjashtojë publikun edhe nëse me anë të masave për ruajtjen e rendit, të parapara në ligj, nuk mund të sigurohet mbajtja e papenguar e seancës.

Neni 323

Përjashtimi i publikut nuk vlen për palët, përfaqësuesit e tyre ligjor, avokatët dhe intervenuesit.

Gjyqi mundet të lejojë që në seancën kryesore në të cilën është përjashtuar marri pjesë disa persona zyrtarë të autorizuar me ligj dhe punëtorët shkencor, nëse kjo është me interes për detyrën e tyre, gjegjësisht veprimtarinë shkencore.

Në kërkesë të palës, në seancën në të cilën është përjashtuar publiku mund të marrin pjesë më së shumti dy persona të cilët i cakton ajo.

Gjyqi do të paralajmërojë personat të cilët marrin pjesë në seancën e cila është e mbyllur për publikun, që janë të obliguar që si sekret ta ruajnë atë që e kanë dëgjuar gjatë seancës dhe do t'i tregojë për pasojat e tregimit të sekretit.

Neni 324

Gjyqi vendosë mbi përjashtimin e publikut me anë të vendimit i cili duhet të arsyetohet dhe shpallet publikisht.

Kundër këtij vendimi mbi përjashtimin e publikut nuk është lejuar ankesa e posaçme.

Neni 325

Dispozitat mbi publikun në seancën kryesore njëjtë aplikohen edhe në shqyrtimet tjera.

3. Udhëheqja e seancës kryesore

Neni 326

Gjyqi udhëheqë me seancën kryesore, i pyet palët, paraqet prova, i jep fjalën palëve, përfaqësuesve të tyre ligjor dhe avokatëve dhe i shpallë vendimet e këshillit.

Gjykata është e obliguar që të kujdeset që lënda kontestuese të shqyrtohet në mënyrë të gjithanshme, që procedura të mos zgjatet dhe që shqyrtimi sipas mundësisë të përfundojë në një shqyrtim, gjegjësisht në kornizën kohore.

Nëse personi i cili merr pjesë në shqyrtim e kundërshton ndonjë masë të kryetarit të këshillit e cila ka të bëjë me udhëheqjen e shqyrtimit apo pyetjen e bërë nga kryetari i këshillit, anëtari i këshillit apo personi tjetër i cili merr pjesë në procedurë, mbi atë kundërshtim vendosë këshilli.

Kundër vendimit i cili ka të bëjë me udhëheqjen e shqyrtimit nuk është e lejuar ankesa e posaçme.

Neni 327

Gjykata mundet jashtë shqyrtimit për seancën kryesore të bjerë vendim mbi korrigjimin e shkresës, mbi vendosjen e përfaqësuesit të përkohshëm, mbi rregullsinë e autorizimit, mbi pagesën e avansit në emër të shpenzimeve për marrjen e disa punëve në procedurë, mbi lirimin nga pagesa e shpenzimeve të procedurës, mbi sigurimin e shpenzimeve të rastit kontestues, mbi dhënien e dokumenteve të gjykatës, mbi sigurimin e provave, mbi masat e përkohshme të sigurisë, mbi masat për sigurimin e disiplinës procedurale dhe dënimin, mbi ndërprerjen dhe ndalimin në procedurë, mbi shpenzimet e procedurës në rastin e tërheqjes së padisë, mbi bashkimin e rasteve kontestuese, si dhe mbi caktimin e afateve.

Gjyqi është i autorizuar, që pas pranimit të shkresës mbi paraqitjen e provave para gjyqit, të caktojë ekzekutimin e korrigjimeve apo plotësimeve të nevojshme.

Jashtë shqyrtimit për seancën kryesore gjyqi është i autorizuar që me rastin e deklarimit të të paditurit, gjegjësisht paditësit, në formë të shkruar apo në raport tek gjyqi kontestues, të bjerë aktgjykimin në bazë të lëshimeve, aktgjykimin në bazë të pranimit, gjegjësisht aktgjykimin në bazë të refuzimit.

Neni 328

Nëse para gjyqit të njëjtte zhvillohen më shumë raste kontestuese mes personave të njëjtë apo më shumë raste kontestuese në të cilat personi i njëjtë është kundërshtar i paditësve të ndryshëm apo të paditurve të ndryshëm, të gjitha këto raste kontestuese munden me vendimin e gjyqit të bashkohen me qëllim të diskutimit të përbashkët, nëse në atë mënyrë do të përshpejtohej diskutimi apo të zvogëlohen shpenzimet. Për të gjitha rastet kontestuese të bashkuara gjyqi mund të bjerë aktgjykim të përbashkët.

Gjyqi mund të caktojë që ndaras të diskutohet mbi kërkesat e caktuara në të njëjtën padi dhe pas përfundimit të diskutimit të ndarë mund të bjerë vendime të ndara mbi ato kërkesa.

Neni 329

Kur gjyqi vendosë që të shtyhet shqyrtimi për seancën kryesore, do të kujdeset që për shqyrtimin e ardhshëm të mblidhen të gjitha provat paraqitja e të cilave është caktuar për

atë shqyrtim dhe të bëhen përgatitje tjera në mënyrë që shqyrtimi të mund të kryhet në atë shqyrtim.

Kundër vendimit të gjyqit me të cilin shtyhet shqyrtimi apo refuzohen propozimet e palëve mbi shtyrjen e shqyrtimit, nuk është e lejuar ankesa.

Neni 330

Nëse shtyhet shqyrtimi, shqyrtimi i ri do të mbahet sipas mundësisë para gjykatësit të njëjtë, gjegjësisht këshillit.

Nëse afati i ri mbahet para individit gjykatësit të njëjtë, gjegjësisht këshillit, seanca kryesore do të vazhdojë.

Neni 331

Nëse shqyrtimi mbahet para këshillit të ndryshuar, gjegjësisht gjykatësit individual, seanca kryesore duhet të fillojë prej fillimit, por gjyqi mund të bjerë vendim që të mos dëgjohen përsëri palët, dëshmitarët dhe ekspertët dhe të mos kryhet hetim i ri, por të lexohen shkresat mbi paraqitjen e provave të reja.

4. Ruajtja e rendit në seancën kryesore

Neni 332

Gjyqi është i detyruar që gjatë seancës kryesore të kujdeset për ruajtjen e rendit në sallën e gjyqit dhe për dinjitetin e gjykatës.

Neni 333

Nëse personi i cili merr pjesë në procedurë apo personi i cili merr pjesë në shqyrtim ofendon gjykatën apo pjesëmarrësit tjerë në procedurë, pengon punën e tyre apo nuk i nënshtrohet urdhërave të gjykatës për ruajtjen e rendit, kryetari i këshillit mund ta dënojë me gjobë prej 10.000 deri 150.000 dinarë, kurse mund edhe ta largojë nga salla e gjyqit.

Nëse pala apo përfaqësuesi i saj largohet nga salla e gjyqit, shqyrtimi do të mbahet edhe pa praninë e tyre.

Kur gjykata dënon me gjobë dhe largon nga salla e gjyqit avokatin apo nëpunësin e avokatit, do ta lajmërojë për këtë odën përgjegjëse të avokatëve.

Ankesa kundër vendimit mbi gjobën apo largimin nga salla e gjyqit nuk përmban zbatimin e vendimit. Gjoha nga paragrafi 1 i këtij neni zbatohet në mënyrën e paraparë në nenin 190 të këtij ligji.

Neni 334

Dispozita e nenit 333 të këtij ligji njëjtë aplikohet edhe në prokurorin publik apo në avokatin, gjegjësisht në personin i cili i zëvendëson.

Mbi dënimin e personit nga paragrafi 1 i këtij ligji do të lajmërohet prokurori publik kompetent dhe Këshilli Shtetëror i Prokurorëve, gjegjësisht avokati publik.

Neni 335

Autorizime për ruajtjen e rendit në seancën publike nga neni 332 deri 334 i këtij ligji, kryetari i këshillit ka edhe në shqyrtimet tjera.

Kreu XXIV PAJTIMI GJYQËSOR

Neni 336

Gjykata gjatë procedurës do t'i tregojë palëve për mundësinë që të arrijnë pajtim para gjyqit.

Para gjyqit, gjatë gjithë procedurës deri në përfundimin fuqiptotë të saj, palët mund të arrijnë pajtim gjyqësor.

Po që se pajtimi gjyqësor bëhet pas dhënies së aktgjykimit të shkallës së parë, atëherë gjykata me aktgjykim e anulon aktgjykimin e tillë. Aktgjykimin anulohet nga gjykata e shkallës së parë edhe kur pajtimi është bërë gjatë zhvillimit të procedurës së shkallës së dytë.

Para gjykatës nuk mund të konkludohet pajtimi në formë të kërkesës me anë të së cilës palët nuk mund të disponojnë (neni 3 paragrafi 3).

Kur gjykata merr vendim me të cilin nuk lejon pajtimin e palëve, do të ndalojë me procedurën derisa ky vendim të mos bëhet fuqiptotë.

Neni 337

Marrëveshja e palëve mbi pajtimin futet në shkresë.

Pajtimi konkludohet kur palët pas shkresës së lexuar mbi pajtimin nënshkruajnë raportin.

Palëve i jepet kopja e vulosur e raportit i cili përmban pajtimin, i cili ka efekt të njëjtë sikur edhe aktgjykimin.

Neni 338

Gjatë tërë procedurës, gjyqi sipas detyrës zyrtare kujdeset se a zhvillohet kontesti mbi kërkesën mbi të cilën më herët është konkluduar pajtimi gjyqësor dhe nëse ai pajtim ekziston, do të hedhë poshtë padinë.

Neni 339

Pajtimi gjyqësor mund të kontestohet vetëm me padi.

Nëse pajtimi gjyqësor anulohet, procedura vazhdon sikur që pajtimi gjyqësor as nuk është arritur.

Neni 340

Nëse është paraparë me ligj të posaçëm apo kur palët në pajtueshmëri propozojnë zgjidhjen e rastit kontestues përmes mediacionit, gjyqi do të ndalojë me procedurën dhe do t'i udhëzojë palët për mediacion.

Neni 341

Procedura e mediacionit aplikohet në pajtim me ligjin e posaçëm.

Gjyqi do të caktojë shqyrtim për seancën kryesore nëse palët nuk e zgjidhin kontestin me anë të mediacionit pas skadimit të afatit prej 30 ditëve nga dita kur pala njofton gjykatën se ka hequr dorë nga mediacioni.

Kreu XXV AKTGJYKIMI

1. Dispozitat e përgjithshme

Neni 342

Me anë të aktgjykimit gjykata vendosë mbi kërkesën e cila ka të bëjë me çështjen kryesore dhe kërkesat anësore.

Nëse ekzistojnë më shumë kërkesa, gjykata mbi të gjitha kërkesat, sipas rregullës, do të vendosë me një aktgjykim.

Nëse më shumë raste kontestuese janë bashkuar me qëllim të diskutimit të përbashkët, kurse ekzistojnë kushtet që përfundimisht të vendoset vetëm mbi një kontest, mund të merret aktgjykimi vetëm në kuptimin e atij kontesti.

Neni 343

Gjykata mund të urdhërojë të paditurin që të kryejë një angazhim të caktuar vetëm nëse ajo ka arritur deri te përmbyllja e seancës kryesore.

Nëse gjykata aprovon kërkesën për mirëmbajtje, për kompensimin e dëmit në formë të qirasë për shkak të pagës së humbur apo të ardhurave tjera në bazë të punës apo për shkak të mirëmbajtjes së humbur, mund t'ia caktojë të paditurit edhe angazhimet të cilat nuk kanë arritur.

Aktgjykimi me të cilin të paditurit i është urdhëruar që të dorëzojë apo të marrë gjërat e dhëna me qira, mund të merret edhe para përfundimit të marrëdhënies qiradhënëse.

Neni 344

Në qoftë se paditësi ka kërkuar me padi që i padituri ta dorëzojë sendin e caktuar, duke deklaruar në padi, apo deri në përfundimin e shqyrtimit kryesor se pranon që në vend të sendit të kërkuar, t'i paguhet një shumë e të hollave, atëherë gjykata, nëse e aprovon kërkesëpadinë, në aktgjykim mund të konstatojë se i padituri do të lirohet nga detyrimi i dorëzimit të sendit po që se e paguan shumën e tillë të të hollave.

Neni 345

Kur pala me aktgjykim urdhërohet që ta përmbushë ndonjë pretim, do të caktohet edhe afati brenda të cilit duhet të përmbushet ai.

Afati për përmbushjen e premtimit është 15 ditë po që se me dispozita të posaçme nuk është përcaktuar ndryshe. Gjykata mund të caktoj afat më të gjatë nëse nuk nënkupton dhënie të të hollave. Në kontestet nga marrëdhëniet në të cilat është dhënë kambiali apo çeku afati për përmbushjen e detyrimit është tetë ditë.

Afati për përmbushjen e premtimit fillon të ecë ditën e parë pas dorëzimit të aktgjykimit palës së urdhëruar për përmbushjen e premtimit.

2. Llojet e aktgjykimeve

Neni 346

Në qoftë se prej disa kërkesëpadive, për shkak të pohimit ose në bazë të shqyrtimit të mjaftueshëm, njëra ose disa sosh, janë pjekur për vendim definitiv dhe meritore apo në qoftë se vetëm pjesa e një kërkesë është pjekur për vendim meritor, gjykata mundet, në pikëpamje të kërkesave të përgatitura, përkatësisht të pjesës së kërkesës së përgatitur, ta përfundoj shqyrtimin dhe ta jep aktgjykimin (aktgjykimi i pjesërishtëm).

Aktgjykimin e pjesërishtëm gjykata mund ta jep edhe kur është ngritur kundërpadija nga pala e paditur, po që se për vendim është përgatitur vetëm kërkesa e padisë apo vetëm kërkesa e kundërpadisë.

Gjatë vlerësimit nëse duhet dhënë aktgjykimi i pjesërishtëm gjykata e merr në konsideratë sidomos madhësinë e kërkesës apo të pjesës së kërkesës që është përgatitur për vendim.

Aktgjykimi i pjesërishtëm është aktgjykim i pavarur në pikëpamje të mjeteve juridike dhe ekzekutimit.

Neni 347

Nëse i padituri e ka kontestuar edhe bazën e kërkesëpadisë edhe lartësinë e kërkesëpadisë, kurse në në shikim të bazës çështja plotëson kushtet për marrjen e vendimit, gjykata mundet për shkak të përshtatshmërisë me aktgjykim vetëm të konfirmojë ekzistimin e bazës së kërkesëpadisë (aktgjykimi i përkohshëm).

Deri te hyrja në fuqi e aktgjykimit të përkohshëm gjykata mund të ndaloj me diskutimin mbi shumën e kërkesëpadisë.

Aktgjykimi i përkohshëm ka efekt vetëm në procedurën në të cilën është marrë.

Neni 348

Në qoftë se i padituri deri në përfundimin e shqyrtimit kryesor të çështjes e pohon kërkesëpadinë pjesërisht apo tërësisht, gjykata e jep, pa shqyrtim të mëtejshëm, aktgjykimin me të cilin e aprovon pjesën apo gjithë kërkesëpadinë (aktgjykimi në bazë të pohimit).

Gjykata nuk e jep aktgjykimin në bazë të pohimit, edhe pse janë plotësuar kushtet e nevojshme, po që se konstaton se është fjala për kërkesën me të cilën palët nuk mund të disponojnë lirisht (paragrafi 3 neni 3).

Dhënia e aktgjykimit në bazë të pohimit mund të shtyhet për më vonë në qoftë se është e nevojshme që për rrethanat nga paragrafi 2 i këtij neni të merren njoftimet e duhura.

Pohimin e kërkesëpadisë i padituri mund ta revokojë verbalisht në seancë gjyqësore, apo me anë të parashtresës, pa pëlqimin e paditësit, deri në momentin e dhënies së aktgjykimit.

Neni 349

Në qoftë se paditësi, deri në përfundimin e seancës për shqyrtim kryesor të çështjes, heqë dorë nga një pjesë e kërkesëpadisë apo nga e gjithë kërkesëpadia, gjykata pa shqyrtim të mëtejshëm e jep aktgjykimin me të cilin e refuzon kërkesëpadinë në pjesën nga e cila paditësi ka hequr dorë apo në tërësi (aktgjykimi në bazë të heqjes dorë).

Për heqje dorë nga kërkesëpadia nuk nevojitet pëlqimi i palës së paditur.

Gjykata nuk e jep aktgjykimin në bazë të heqjes dorë nga kërkesëpadia edhe pse janë plotësuar kushtet e nevojshme për një gjë të tillë, po që se konstaton se është fjala për kërkesën me të cilën palët nuk kanë të drejtë të disponojnë lirisht (neni 3 paragrafi 3).

Dhënia e aktgjykimit në bazë të heqjes dorë nga kërkesëpadia shtyhet për më vonë po që se është e nevojshme që të merren njoftime për rrethanat e paragrafit 3 të këtij neni.

Heqja dorë nga kërkesëpadia gojarisht në seancë gjyqësore ose me anë të parashtresës jashtë seancës gjyqësore, mund të revokohet nga pala paditëse edhe pa pëlqimin e palës së paditur, deri në momentin e dhënies së aktgjykimit.

Neni 350

Në qoftë se i padituri, brenda afatit të përcaktuar me këtë ligj, nuk e paraqet në gjykatë përgjigjen në padi, gjykata jep aktgjykim me të cilin e aprovon kërkesëpadinë (aktgjykimi për shkak të mosbindjes) po që se janë plotësuar këto kushte:

- 1) të paditurit i është dorëzuar rregullisht padia dhe thirrja për dhënien e përgjegjës në padi;
- 2) faktet në të cilat bazohet kërkesëpadia nuk janë në kundërshtim me provat të cilat i ka paraqitur vetë paditësi apo me provat të cilat janë të njohura;
- 3) bazueshmëria e kërkesëpadisë del nga faktet e dhëna në padi;
- 4) nuk ekzistojnë rrethana të njohura nga të cilat del se të paditurin e kanë penguar arsye të justifikuar që të përgjigjet në padi.

Aktgjykimi për shkak të lëshimeve nuk do të jepet edhe kur janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1 i këtij neni, nëse gjykata gjenë se është fjala për kërkesën me të cilën palët nuk mund të disponojnë (neni 3 paragrafi 3).

Në qoftë se nga faktet e treguara në padi nuk del thelbi i kërkesëpadisë, gjykata cakton seancë përgatitore dhe po që se ne seancën e këtillë paditësi nuk e ndryshon padinë, jep aktgjykim me të cilin e refuzon kërkesëpadinë.

Dhënia e aktgjykimit kontumacional do të shtyhet në qoftë se ka nevojë që për rrethanat nga paragrafi 2 i këtij neni të merren njoftime të duhura.

Dhënia e aktgjykimit për shkak të lëshimeve mund të shtyhet edhe nëse nuk ka prova që të paditurit i është dërguar padia në mënyrë të rregullt, kurse nuk ka dyshim se i është dërguar padia. Në atë rast gjyqi do të caktojë afatin i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për dërgim në Republikën e Serbisë, gjegjësisht më i gjatë se se afati i nevojshëm për dërgim në kuptimin e nenit 133, paragrafi 2 i këtij ligji, që të vërtetohet se a i është dërguar të paditurit padia në formë të rregullt. Nëse në afatin e caktuar vërtetohet se të paditurit i është dërguar padia në mënyrë të rregullt, gjykata do të japë aktgjykimin për shkak të lëshimit.

Në rastet e rregulluara në paragrafët 4 dhe 5 të këtij neni, aktgjykimin për shkak të lëshimeve gjykata mund ta japë pa deklarin e palëve.

Neni 351

Kur të paditurit padia nuk i është dërguar për përgjigje, por vetëm bashkë me letërthirrje për në seancë përgatitore, e ai nuk vjen në seancë deri në përfundimin e saj, apo në seancën e parë për shqyrtim kryesor, nëse seanca përgatitore nuk është caktuar fare, gjykata me propozimin e paditësit apo sipas detyrës zyrtare e jep aktgjykimin me të cilin aprovohet kërkesëpadia (aktgjykimi për shkak të mungesës) po që se plotësohen këto kushte:

- 1) i padituri është ftuar me rregull;
- 2) i padituri nuk e ka kontestuar kërkesëpadinë me anë të parashtresës;
- 3) bazueshmëria e kërkesëpadisë del nga faktet e dhëna në padi;
- 4) faktet në të cilat bazohet kërkesëpadia nuk janë në kundërshtim me provat të cilat i ka paraqitur vet paditësi apo me faktet të cilat janë të njohura;
- 5) nuk ekzistojnë rrethana të njohura për të cilat paditësi nuk ka mundur të vijë në shqyrtim.

Nuk do të jepet aktgjykimi për shkak të mungesës përkundrejt plotësimit të kushteve nga paragrafi 1 i këtij neni, nëse është fjala për kërkesën me të cilën palët nuk kanë të drejtë të disponojnë lirisht (paragrafi 3 neni 3).

Dhënia e aktgjykimit për shkak të mungesës shtyhet po që se ka nevojë që për rrethanat e paragrafit 2 të këtij neni të merren njoftimet e duhura.

Nëse nga faktet e treguara në padi nuk del thelbi i kërkesëpadisë, kurse padia në seancën gjyqësore nuk është ndryshuar nga pala paditëse, gjykata do të jep aktgjykimin me të cilin refuzohet kërkesëpadia si e pabazë.

Dhënia e aktgjykimit për shkak të mungesës mund të shtyhet edhe nëse nuk ka prova që të paditurit i është dërguar padia në mënyrë të rregullt, kurse nuk ka dyshim se i është dërguar padia. Në atë rast gjyqi do të caktojë afatin i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë për dërgim në Republikën e Serbisë, gjegjësisht më i gjatë se afati i nevojshëm për dërgim në kuptimin e nenit 133, paragrafi 2 i këtij ligji, që të vërtetohet se a i është dërguar të paditurit padia në formë të rregullt. Nëse në afatin e caktuar vërtetohet se të paditurit i është dërguar padia në mënyrë të rregullt, gjykata do të japë aktgjykimin për shkak të mungesës.

Në rastet e rregulluara në paragrafët 4 dhe 5 të këtij neni, aktgjykimin mund ta japë gjykata edhe pa deklarinimin e palëve.

3. Dhënia dhe shpallja e aktgjykimit

Neni 352

Aktgjykimi jepet dhe shpallet në emër të popullit.

Nëse seanca kryesore mbahet para këshillit, aktgjykimin e jep kryetari i këshillit dhe anëtarët e këshillit të cilët kanë marrë pjesë në shqyrtimin në të cilin seanca kryesore është përmbyllur. Menjëherë pas përmbylljes së seancës kryesore gjykata jep aktgjykimin të cilin e shpall kryetari i këshillit.

Në lëndët më të komplikuar gjykata mund të shtyjë shpalljen e aktgjykimit për tetë ditë nga dita e përmbylljes së seancës kryesore.

Në rastin nga neni 319 paragrafi 2 i këtij ligji, aktgjykimi do të shpallet më së voni në afatin prej tetë ditëve nga dita e pranimit të shkresës, gjegjësisht raportit.

Neni 353

Gjatë shpalljes së aktgjykimit, kryetari i këshillit publikisht e lexon vendimin dhe nëse është e mundur shkurtimisht i kumton arsyet e aktgjykimit.

Gjatë publikimit të aktgjykimit mund të deklarohet se gjykata ka vendosur që për caktimin e shpenzimeve të vendosë më vonë.

Nëse publiku ka qenë i përjashtuar gjatë seancës kryesore, aktgjykimi do të lexohet publikisht, kurse gjykata do të vendosë se a do të përfshihet publiku gjatë shpalljes së arsyes së aktgjykimit.

Të gjithë të pranishmit do të dëgjojnë leximin e kumtimit të aktgjykimit duke qëndruar në këmbë.

4. Hartimi i shkruar i aktgjykimit

Neni 354

Aktgjykimi duhet të hartohet në formë të shkruar në afatin prej tetë ditëve nga dita e shpalljes. Në lëndët më të ndërlikuara gjykata mund të shtyjë hartimin e shkruar të aktgjykimit për 15 ditë tjera.

Originalin e aktgjykimit e nënshkruan kryetari i këshillit.

Palëve i jepet kopja e vërtetuar e aktgjykimit it me udhëzime për të drejtën e deklarimit të mjetit juridik kundër aktgjykimit.

Gjykata është e obliguar që të dërgojë kopjen e vërtetuar të aktgjykimit ditën e ardhshme nga dita e skadimit të afatit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 355

Aktgjykimi i shkruar duhet të përmbajë hyrjen, dispozitivin dhe arsyetimin.

Pjesa hyrëse e aktgjykimit përmban: theksimin që aktgjykimi është marrë në emër të popullit, emrin e gjykatës, emrin dhe mbiemrin e kryetarit dhe anëtarëve të këshillit, gjegjësisht gjyqtarit, emrin dhe mbiemrin, vendbanimin, gjegjësisht vendqëndrimin e palëve, të përfaqësuesve të tyre ligjor dhe me prokurë, tregimin e shkurtër të objektit të kontestit dhe vlerën e tij, ditën e përfundimit të seancës kryesore, tregimin e palëve, ditën kur është dhënë aktgjykimi dhe ditën kur është shpallë ai.

Dispozitivi i aktgjykimit përmban vendimin me të cilin aprovohen apo refuzohen kërkesat që kanë të bëjnë me çështjen kryesore dhe kërkesat aksesore, dhe vendimin për ekzistimin apo mosekzistimin e kërkesës së parashtruar me qëllim kompensimi të saj (neni 359, paragrafi 3).

Në arsyetimin e aktgjykimit gjykata do të shënojë: kërkesat e palëve dhe deklarimet e tyre mbi faktet në të cilat janë bazuar ato kërkesa, provat, gjendjen faktike të cilën e ka vërtetuar, si dhe rregullat në të cilat gjykata e ka bazuar aktgjykimin, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Në arsyetimin e aktgjykimit për shkak të lëshimeve, aktgjykimet në bazë të pranimit, aktgjykimet në bazë të mohimit, aktgjykimet për shkak të mungesës dhe aktgjykimet e marra në bazë të nenit 291 paragrafi 2 i këtij ligji do të nxirren vetëm arsyet të cilat e justifikojnë marrjen e këtyre aktgjykimeve.

Aktgjykimi nuk përmban justifikim nëse palët kanë hequr dorë nga e drejta në mjete juridike, nëse me ligj të posaçëm nuk është rregulluar ndryshe.

5. Aktgjykimi plotësues

Neni 356

Po që se gjykata nuk ka vendosur mbi të gjitha kërkesat që është dashur të përfshihen meaktgjykim, ose kur vetëm një pjesë e kërkesës ka mbetur pa u përfshirë me të, pala mundet brenda afatit prej 15 ditësh nga dita kur i është dorëzuar aktgjykimi t'i propozojë gjykatës që të bëjë plotësimin e tij.

Gjyqi, pa mbajtjen e shqyrtimit do të hedhë poshtë, gjegjësisht të refuzojë propozimin e pabazë për plotësimin e aktgjykimit.

Nëse pala nuk propozon marrjen e aktvendimit plotësues brenda afatit prej nga pika 1 e këtij neni, do të konsiderohet se padia në atë pjesë është tërhequr.

Neni 357

Nëse gjyqi mendon se propozimi për plotësimin e aktgjykimit është i bazuar, do të caktojë seancën kryesore me qëllim të marrjes së aktgjykimit mbi kërkesën e cila nuk është zgjidhur (aktgjykimi plotësues).

Aktgjykimi plotësues mund të merret edhe pa hapjen e përsëritur të seancës kryesore nëse këtë aktvendim e merr këshilli i njëjtë, kurse kërkesa në pikëpamjen e të cilës kërkohet plotësimi është diskutuar mjaftueshëm.

Nëse gjyqi mendon se propozimi për marrjen e aktgjykimit plotësues është në kohë të gabuar apo i pabazë, do të hedhë poshtë propozimin me anë të vendimit.

Nëse propozimi për plotësimin e aktgjykimit ka të bëjë vetëm me shpenzimet e procedurës, vendimin mbi propozimin e bje gjyqi pa mbajtjen e shqyrtimit.

Neni 358

Nëse përveç propozimit për plotësimin e aktgjykimit është deklaruar edhe ankesa kundër aktgjykimit, gjykata e shkallës së parë do të ndalojë me dërgimin e kësaj anekese gjyqit të shkallës së dytë deri sa të mos merret vendimi mbi propozimin për plotësimin e aktgjykimit dhe derisa të mos skadojë afati për ankesë kundër këtij vendimi.

Nëse kundër këtij vendimi mbi plotësimin e aktgjykimit të deklarohet ankesa, kjo ankesë bashkë me ankesën kundër aktgjykimit i dorëzohet gjyqit të shkallës së dytë.

Nëse aktgjykimi i shkallës së parë kundërshtohet me ankesë vetëm për arsye se gjyqi i shkallës së parë nuk ka vendosur me aktgjykim mbi të gjitha kërkesat e palëve të cilët janë lëndë e rastit kontestues, ankesa konsiderohet si propozim i palës që të merret aktgjykimi plotësues.

6. Vlefshmëria e aktgjykimit

Neni 359

Aktgjykimi i cili më nuk mund të kundërshtohet me ankesë bëhet i vlefshëm.

Gjyqi gjatë tërë procedurës sipas detyrës zyrtare kujdeset se a është gjykuar çështja në mënyrë të vlefshme dhe nëse vërtetohet se kontesti është iniciuar mbi kërkesën në të cilën tanimë është vendosur në mënyrë të vlefshme, do të hedhë poshtë padinë.

Nëse në aktgjykim është vendosur mbi padinë të cilën e ka deklaruar i padituri me ankesë, vendimi mbi ekzistimin apo mosekzistimin e kësaj padie bëhet e plotfuqishme.

Neni 360

Aktgjykimi i vlefshme vepron vetëm mes palëve.

Aktgjykimi i vlefshëm vepron edhe ndaj personave të tretë për shkak të natyrës së drejtës kontestuese apo marrëdhënies ligjore, marrëdhënies ligjore e cila ekziston mes palëve dhe personave të tretë apo nëse kjo është e rregulluar me ligj.

Vlefshmëria e aktgjykimit lidhet me gjendjen faktike të caktuar deri në përmbylljen e seancës kryesore.

Neni 361

Gjyqi lidhet me aktgjykimin e vet në momentin që ai shpallet.

Aktgjykimi ka efekt ndaj palëve prej ditës kur i është dorëzuar.

7. Korrigjimi i aktgjykimit

Neni 362

Gabimet në emra dhe numra, si dhe gabimet tjera në shkrim dhe llogaritje, mungesat në aspektin e formës së aktgjykimit dhe mospajtimi i kopjes me origjinalin e aktgjykimit, i korrigjon kryetari i gjykatës.

Korrigjimi i gabimeve bëhet me aktgjykim të posaçëm që shkruhet në fund të origjinalit të aktgjykimit, kurse palëve u dërgohet kopja e aktgjykimit të tillë.

Po që se midis origjinalit dhe kopjes së aktgjykimit ekziston mospajtimi në pikëpamje të ndonjë vendimi të përmbajtur në dispozitivin e aktgjykimit, palëve do t'u dërgohet kopja e korrigjuar e aktgjykimit, duke treguar se me këtë kopje të aktgjykimit zëvendësohet kopja e mëparshme e aktgjykimit. Afati për ankim kundër pjesës së korrigjuar të aktgjykimit fillon të ecë nga dita e dorëzimit të kopjes së korrigjuar të aktgjykimit.

Mbi korrigjimin e aktgjykimit gjykata mund të vendosë pa deklarin e palëve.

Kreu XXVI AKTVENDIMI

Neni 363

Të gjitha aktvendimet të cilat kanë të bëjnë me shqyrtimin i shpallë kryetari i gjykatës.

Aktvendimi i shpallur në seancën gjyqësore u dërgohet palëve në kopje të verifikuara vetëm nëse kundër atij aktvendimi është është e lejuar ankesa e posaçme, apo nëse në bazë të aktvendimit mund të kërkohet menjëherë përmbarimi, apo nëse një gjë të tillë e kërkon udhëheqja e procesit, brenda afatit prej tetë ditëve nga dita e shpalljes.

Gjykata është e lidhur për aktvendimet e saja, po që se ato nuk i përkasin drejtimit të procesit, apo nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Në rastet kur aktvendimi nuk i dërgohet palëve, ai ndaj tyre prodhon efekt posa të jetë shpallur.

Neni 364

Aktvendimet të cilat gjykata i jep jashtë seancave gjyqësore i komunikohen palëve duke iu dërguar kopja e vërtetuar e aktvendimit.

Po që se me anë të aktvendimit refuzohet propozimi i njërës nga palët, pa dëgjim paraprak të palës kundërshtarë, atëherë kësaj të dytës nuk i dërgohet aktvendimi i tillë.

Neni 365

Aktvendimi duhet të jetë i arsyetuar nëse kundër tij është lejuar ankesa e posaçme.

Përmbajtja e shkruar e aktvendimit përmban hyrjen dhe dispozitivin, kurse në rastin nga paragrafi 1 i këtij neni edhe arsyetimin.

Neni 366

Dispozitat e nenit 345, nenit 352, paragrafi 2, neni 353 paragrafi 2, neni 354 deri 358, neni 361 paragrafi 2 dhe neni 362 i këtij ligji njëjtë aplikohen edhe në aktvendime.

Kreu XXVII MJETET JURIDIKE TË RREGULLTA

1. Ankesa kundër aktgjykimit

a) E drejta në ankesë

Neni 367

Pala mund të paraqesë ankesë kundër aktgjykimit të dhënë në shkallën e parë brenda afatit prej 15 ditëve nga dita e dorëzimit të kopjes së aktgjykimit, nëse në këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe. Në kontestet faturore afati për ankesë është tetë ditë nga dita e dorëzimit të kopjes së aktvendimit.

Ankesa e shpallur në kohë të duhur pengon që aktvendimi të bëhet i vlefshëm në pjesën e cila goditet me ankesë.

Mbi ankesën kundër këtij aktvendimi vendosë gjykata e shkallës së dytë.

Neni 368

Ankesa kundër aktvendimit të shkallës së parë me të cilën personit fizik i caktohet pagesa e kërkesave kapitali i të cilave nuk kalon shumë prej 300 eurove në kundërvlerë të dinarit sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e dhënies së aktgjykimit, gjegjësisht me të cilën ndërmarrësit apo personit juridik i caktohet pagesa e kërtimeve kapitali i të cilave nuk kalon shumë prej 1.000 eurove në kundërvlerë të dinarit sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e dhënies së aktvendimit, nuk i shtyhet ekzekutimi.

Nëse në aktgjykim caktohet vetëm kompenzimi i shpenzimit të procedurës në lartësinë e cila nuk tejkalon shumë nga paragrafi 1 i këtij neni, ankesa kundër këtij vendimi mbi kompenzimin e shpenzimeve të procedurës nuk shtyen ekzekutimin.

Neni 369

Pala mund të heqë dorë nga e drejta në ankesë nga momenti kur është shpallur aktgjykimi.

Deri te marrja e aktvendimit të gjykatës së shkallës së dytë pala mund të tërheqë ankesën e deklaruar.

Pala nuk mund të tërheqë deklaratën mbi heqjen dorë nga mjete juridik apo deklarata mbi tërheqjen e ankesës.

b) Përmbajtja e ankesës

Neni 370

Ankesa duhet të përmbajë:

- 1) shënimin e aktgjykimit kundër të cilit paraqitet ankimi;
- 2) deklaratën se aktgjykimi kundërshtohet në tërësi ose në pjesën e caktuar;
- 3) arsyet e ankesës;
- 4) nënshkrimin e paraqitësit të ankesës.

Neni 371

Nëse në bazë të të dhënave nga ankesa nuk mund të vërtetohet se cili aktvendim kundërshtohet apo nëse ankesa nuk është nënshkruar (ankesa e paplotë), gjykata e shkallës së parë, kundër së cilës nuk është e lejuar ankesa, me anë të vendimit do të heq dorë nga ankesa si e paplotë (neni 101 paragrafi 5).

Nëse ankesa sipas përmbajtjes së vet ka mungesa tjera, gjykata e shkallës së parë do t'ia dërgojë ankesën gjykatës së shkallës së dytë duke mos e ftuar paraqitësin e ankesës që ta plotësojë, gjegjësisht ta korrigjojë.

Neni 372

Në ankesë nuk mund të paraqiten fakte të reja dhe të propozohen prova të reja, përveç se nëse paraqitësi i ankesës e bën të mundur që pa fajin e vet nuk ka mundur t'i paraqesë, gjegjësisht t'i propozojë deri në përmbylljen e seancës kryesore.

Në ankesë nuk mund të cekën ankesa materialo-juridike.

v) Arsyet për të cilat mund të goditet aktgjykimi

Neni 373

Aktgjykimi mund të goditet për shkak të:

- 1) shkeljes së rëndësishme të dispozitave të procedurës kontestimore;
- 2) konstatimit të gabuar apo jo të plotë të gjendjes faktike;
- 3) zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

Aktgjykimi për shkak të lëshimeve dhe aktgjykimi për shkak të mungesës nuk mund të goditet për shkak të konstatimit të gabuar apo jo të plotë të gjendjes faktike.

Aktgjykimi në bazë të pohimit dhe aktgjykimi në bazë të heqjes dorë nga kërkesëpapia mund të goditen për shkak të shkeljes së dispozitave të procedurës kontestimore, apo nga shkakun se deklarata e pohimit, gjegjësisht e heqjes dorë nga kërkesëpapia, është dhënë në lajthitje apo nën ndikimin e dhunës apo mashtrimit.

Neni 374

Shkelja thelbësore e dispozitave të procedurës kontestimore ekziston në qoftë se gjykata gjatë procedurës nuk e ka zbatuar apo ka zbatuar në mënyrë jo të drejtë ndonjë dispozitë të këtij ligji, kurse kjo ka pasur apo ka mundë të ketë ndikim në nxjerrjen e aktgjykimit të ligjshëm e të drejtë.

Shkelja thelbësore e dispozitave të procedurës kontestimore ekziston gjithmonë nëse:

1) gjykata është përbërë jo sipas dispozitave ose në qoftë se në nxjerrjen e aktgjykimit ka marrë pjesë gjyqtari që nuk ka marrë pjesë në seancën kryesore;

2) është vendosur për kërkesën e cila nuk bën pjesë në juridiksionin gjyqësor (neni 16), gjegjësisht nëse gjykata ka refuzuar që të vendosë mbi kërkesën për të cilën është përgjegjës;

3) është vendosur mbi kërkesën sipas padisë së ngritur pas afatit të caktuar me ligj;

4) gjykata ka vendosur për padinë e ngritur për të cilën në të vërtetë është kompetente gjykata më e lartë e llojit të njëjtë, gjykata e llojit tjetër (neni 17) apo nëse gjatë ankesës së palëve gjykata gabimisht ka vendosur që vërtetë është kompetente;

5) në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji gjykata e ka bazuar vendimin e vet në disponimin e palëjueshëm të palëve (neni 3 paragrafi 3);

6) në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji gjykata ka dhënë aktgjykimin në bazë të pohimit, aktgjykimin në bazë të heqjes dorë, aktgjykimin në bazë të lëshimeve apo aktgjykimin në bazë të mungesës;

7) palës me anë të veprimit të paligjshëm, e sidomos me lëshimin e mundësisë për të dorëzuar, nuk i është dhënë mundësia që të diskutojë para gjykatës;

8) në kundërshtim me dispozitat e ligjit gjyqi ka refuzuar kërkesën e palës që në procedurë lirshëm të përdorë gjuhën e tij apo nëse procedura kontestimore nuk është udhëhequr në gjuhën zyrtare të pakicës kombëtare edhe pse për këtë ish-in të plotësuar kushtet e ligjore;

9) në procedurë si paditës apo i paditur ka marrë pjesë personi i cili nuk mund të jetë pala në procedurë apo nëse palën e cila është person juridik nuk e ka përfaqësuar personi i autorizuar apo nëse palës jo të aftë në kuptimin procedural nuk e ka përfaqësuar përfaqësuesi ligjor apo nëse përfaqësuesi ligjor apo avokati i palës nuk kishte autorizim për udhëheqjen e kontestit apo për çështje të caktuara në procedurë, përveç se nëse udhëheqja e kontestit, gjegjësisht kryerja e punëve të caktuara në procedurë nuk ishte aprovuar më vonë;

10) është vendosur mbi kërkesën mbi të cilën më parë është gjykuar ligjshëm apo mbi të cilën më herët është përmbyllur pajtimi gjyqësor;

11) në kundërshtim me ligjin ishte përjashtuar publiku në seancën kryesore;

12) aktgjykimi ka mungesa për shkak të të cilave nuk mund të shqyrtohet, dhe sidomos nëse kumtimi i aktgjykimit ishte i pakuptueshëm, nëse e kundërshton vetveten apo arsyet e aktgjykimit, apo nëse aktgjykimi nuk ka aspak arsye apo në të nuk janë cekur arsyet mbi faktet e rëndësishme apo ato arsye janë të paqarta apo kundërshtuese apo mbi faktet e rëndësishme ekziston kundërshtimi mes asaj që është cekur në arsyet e aktgjykimit për përmbajtjen e dokumenteve, raportin mbi deklaratat e dhëna në procedurë dhe vet ato dokumente apo provat e paraqitura.

Neni 375

Gjendja faktike e konstatuar gabimisht apo në mënyrë të paplotë ekziston nëse gjykata ndonjë fakt të rëndësishëm e ka vërtetuar gabimisht, gjegjësisht nëse nuk e ka vërtetuar.

Gjendja faktike e konstatuar në mënyrë jo të plotë ekziston edhe kur për këtë tregojnë faktet e reja apo provat e reja (neni 372).

Neni 376

Zbatimi i gabuar i të drejtës materiale ekziston nëse gjykata nuk e ka zbatuar dispozitën e të drejtës materiale të cilën është dashur ta aplikojë apo nëse këtë dispozitë nuk e ka zbatuar drejtë.

g) Procedura sipas ankesës

Neni 377

Ankesa i paraqitet gjykatës e cila e ka dhënë aktgjykimin shkallës së parë në numrin e mjaftueshëm të ekzemplarëve për gjykatën dhe palën e kundërt.

Neni 378

Gjykata e shkallës së parë, ankesën e vonuar, të paplotë (neni 371 paragrafi 1) apo ankesën e palejueshme do ta hedh poshtë me anë të vendimit, pa u vonuar.

Ankesa është e vonuar nëse është paraqitur pas skadimit të afatit ligjor për dorëzimin e saj.

Ankesa është e palejueshme nëse ankesën e ka deklaruar personi i cili nuk është i autorizuar për paraqitjen e ankesës, nëse ankesën e ka paraqitur personi i cili e ka tërhequr ankesën apo nëse personi i cili e ka paraqitur padinë nuk ka interes ligjor për paraqitjen e ankesës.

Neni 379

Në rastin kur paraqitësi i ankesës e ka tërhequr ankesën, gjykata e shkallës së parë me anë të vendimit e vërteton se ankesa është tërhequr.

Neni 380

Kopjen e ankesës brenda kohës së caktuar, të plotë dhe të lejueshme, gjykata e shkallës së parë do t'ia dorëzojë palës së kundërt e cila mundet brenda afatit prej 15 ditëve nga dita e dorëzimit, t'ia paraqesë asaj gjykate përgjigjen në ankesë. Në kontestet faturore, afati për përgjigje në ankesë është tetë ditë.

Kopjen e përgjigjes në ankesë gjykata e shkallës së parë ia dorëzon paraqitësit të ankesës.

Përgjigja e dorëzuar me vonesë nuk do të shqyrtohet nga gjykata e shkallës së dytë.

Neni 381

Pas pranimit të përgjigjes në ankesë apo pas kalimit të afatit për përgjigje në ankesë, gjykata e shkallës së parë, ankesën dhe përgjigjen në ankesë me shkresat e lëndës, do t'ia dorëzojë gjykatës së shkallës së dytë brenda afatit prej tetë ditëve.

Nëse në ankesë është cekur se në procedurën e shkallës së parë janë shkelur dispozitat e procedurës kontestimore, gjykata e shkallës së parë mund të japë shpjegim lidhur me deklaratimet nga ankesa të cilat kanë të bëjnë me atë shkelje.

Neni 382

Kur shkresat sipas ankesave arrijnë në gjykatën e shkallës së dytë, gjyqtari raportues përgatitë raportin me qëllim të shqyrtimit të lëndës.

Gjykata e shkallës së dytë mundet, sipas nevojës, nga gjykata e shkallës së parë, raportin mbi shkeljet e dispozitave të procedurës dhe të kërkojë që me qëllim të vërtetimit të atyre shkeljeve të bëhen ekzaminime.

Gjykata sipas nevojës do të kontrollojë saktësinë e deklaratimit të paraqitësit të ankesës.

Neni 383

Gjykata e shkallës së dytë vendosë për ankesën, sipas rregullës, pa shqyrtim.

Në rast se gjykata e shkallës së dytë nuk mban shqyrtim, është i detyruar që të vendosë më së voni në afatin prej nëntë muajve prej ditës së marrjes së shkresës nga gjykata e shkallës së parë.

Nëse këshilli i gjykatës së shkallës së dytë gjen se me qëllim të vërtetimit të drejtë të gjendjes faktike është e nevojshme që para gjykatës së shkallës së dytë të përsëriten provat apo faktet të cilat janë paraqitur më parë, apo prova të cilat gjykata e shkallës së parë i ka refuzuar më herët, mund të caktojë shqyrtimin para gjykatës së shkallës së dytë.

Gjykata e shkallës së dytë do të caktojë shqyrtimin dh të vendosë për ankesën dhe kërkesat e palëve kur në të njëjtin kontest aktgjykimi i shkallës së parë njëherë është ndërprerë, kurse verdikti i kontestuar bazohet në gjendjen faktike të konstatuar gabimisht dhe të paplotë apo në procedurën para gjykatës së shkallës së dytë janë bërë shkelje të rëndësishme të dispozitave të procedurës kontestimore, përveç nëse goditet aktgjykimi në bazë të pohimit, aktgjykimi për shkak të heqjes dorë, aktgjykimi për shkak të

mungesës, si dhe aktgjykimi i marrë pa mbajtjen e seancës kryesore, gjegjësisht nëse bëhet fjalë për aktgjykimin në kontest të vlerës së vogël.

Nëse gjykata e shkallës së dytë hapë diskutimin do të caktojë kornizën kohore për zhvillimin e procedurës.

Dispozita e paragrafit 4 të këtij neni aplikohet edhe nëse në procedurën e përsëritur padia është modifikuar me anë të rritjes së kërkesës ekzistuese.

Mosveprimi i gjyqtarit në afatin e caktuar në paragrafin 2 të këtij neni është basë për mos fillimin e procedurës disiplinore kundër kryetarit të këshillit të cili i është besuar lënda në pajtim me dispozitat e Ligjit mbi Gjykatësit.

Neni 384

Në shqyrtim ftohen palët, gjegjësisht përfaqësuesit e tyre ligjor apo avokatët, si dhe dëshmitarët dhe ekspertët për të cilët gjykata vendosë që të dëgjohen.

Nëse nga shqyrtimi mungojnë njëra a po të dyja palët gjykata do të vendosë mbi ankesën dhe do të merr vendim duke marrë parasysh para së gjithash deklaratimet nga ankesa dhe përgjigja në ankesë.

Shqyrtimi para gjykatës së shkallës së dytë fillon me raportin e gjyqtarit raportues, gjendjen e gjërave duke mos dhënë mendimin e tij mbi bazat e ankesës.

Pas raportimit të gjyqtarit raportues, do të lexohet aktgjykimi apo një pjesë e aktgjykimit e cila ka të bëjë me ankesën, kurse sipas nevojës edhe raporti mbi seancën kryesore para gjykatës së shkallës së parë, e pastaj paraqitësi i ankesës jep arsyetimin e ankesës, kurse pala e kundërt përgjigjet në ankesë.

Pala mundet në shqyrtim të paraqes faktet dhe të propozojë prova nga ankesa në kuptimin e nenit 372 të këtij ligji. Pala mund të propozojë që gjykata të paraqesë edhe provat paraqitja e të cilave ishte refuzuar në procedurën e shkallës së parë.

Neni 385

Nëse në nenin 383 dhe 384 të këtij ligji nuk është paraparë ndryshe, dispozitat mbi seancën kryesore para gjykatës së shkallës së parë (neni 310 deri 335), si dhe dispozitat e nenit 67, 70, 202, nenit 336 deri 345, nenit 352 deri 354, nenit 356 deri 358 dhe nenit 362 të këtij ligji njëjtë aplikohen edhe në shqyrtim dhe procedurë para gjykatës së shkallës së dytë.

Dispozitat e këtij ligji mbi caktimin e ndalesës (neni 223) dhe ndërprerjes në procedurë (neni 227) nuk aplikohen në procedurë para gjykatës së shkallës së dytë.

Neni 386

Gjykata e shkallës së dytë shqyrton aktgjykimin e shkallës së parë në atë pjesë në të cilën kundërshtohet me ankesë, dhe nëse nga ankesa nuk shihet në cilën pjesë kundërshtohet aktgjykimi, gjykata e shkallës së dytë do të konkludojë që aktgjykimi kundërshtohet në pjesën në të cilën pala nuk ka arritur në procedurën kontestimore.

Gjykata e palës së dytë shqyrton aktgjykimin edhe në pjesën në të cilën me anë të ankesës nuk kundërshtohet nëse është e rregulluar me ligj të posaçëm.

Gjykata e shkallës së dytë shqyrton aktgjykimin e shkallës së parë në kufijtë e arsyeve të dhëna në ankesë, duke u kujdesur sipas detyrës zyrtare për shkeljet e rëndësishme të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374 paragrafi 2 pika 1) deri 3), 5), 7), dhe 9), si dhe në aplikimin adekuat të së drejtës materiale.

Në shkeljen e kërkesëpadisë gjykata e shkallës së dytë kujdeset vetëm për kërkesën e palës.

d) Vendimet e gjykatës së shkallës së dytë mbi ankesën

Neni 387

Gjykata e shkallës së dytë, në seancën e këshillit apo në bazë të shqyrtimit të mbajtur mund të:

- 1) hedh poshtë ankesën si të vonuar, të paplotë apo si të palejueshme;
- 2) refuzon ankesën si të pabazë dhe konfirmon aktgjykimin e shkallës së parë;
- 3) ndërprejë aktgjykimin dhe ia drejton lëndën gjykatës së shkallës së parë për gjykim të përsëritur;
- 4) ndërprejë aktgjykimin e shkallës së parë dhe hedh poshtë padinë;
- 5) ndryshon aktgjykimin e shkallës së parë dhe vendosë mbi kërkesat e palëve;
- 6) aprovon ankesën, shfuqizon aktgjykimin dhe vendosë mbi kërkesat e palëve.

Gjykata e shkallës së dytë mund të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe vetëm në lartësinë e kërkesëpadisë nëse gjenë se në pikëpamjen e aktvendimit mbi bazën e kërkesëpadisë nuk ekzistojnë arsye për të cilat kundërshtohet aktgjykimi, as arsye për të cilat kujdeset sipas detyrës zyrtare.

Në rast se aktgjykimi i shkallës së parë është shfuqizuar njëherë, gjykata e shkallës së dytë nuk mund të shfuqizojë aktgjykimin dhe t'ia dërgojë lëndën gjykatës së shatës së shkallës së parë për rigjykim.

Gjykata e shkallës së dytë nuk është e lidhur me propozim nga ankesa për mënyrën se si të vendosë.

Neni 388

Me anë të aktvendimit gjykata do të konstatojë se aktgjykimi i shkallës së parë është pa efekt dhe ankesa e tërhequr, nëse palët kanë konkluduar pajtim gjyqësor gjatë procedurës sipas ankesës.

Neni 389

Ankesën jo të kohshme, të paplotë apo të palejueshme do ta hedh poshtë gjykata e shkallës së dytë me anë të vendimit, nëse këtë nuk e ka bërë gjykata e shkallës së parë, pa shtyrje (neni 378).

Nëse ankesa është tërhequr në procedurën para gjykatës së shkallës së dytë, gjykata me anë të vendimit do të konstatojë se ankesa është tërhequr.

Neni 390

Gjykata e shkallës së dytë me anë të aktgjykimit do të refuzojë ankesën si të pabazë dhe do të aprovojë aktgjykimin e shkallës së parë, nëse e sheh se nuk ekzistojnë arsyet për shkak të të cilave kundërshtohet aktgjykimi, si dhe as arsyet për të cilat kujdeset sipas detyrës zyrtare.

Neni 391

Gjykata e shkallës së dytë me anë të aktvendimit do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë, nëse konstatohet se ekziston shkelja e konsiderueshme e dispozitave të procedurës kontestimore (neni 374) dhe do ta kthejë lëndën në gjykatën e njëjtë të shkallës së parë apo do t'ia dorëzojë gjykatës kompetente të shkallës së parë me qëllim të mbajtjes së seancës kryesore të re. Në këtë aktvendim gjykata e shkallës së dytë do të vendosë edhe cilat punë të realizuara, të, të përfshira në shkeljen e konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestimore, shfuqizohen.

Nëse në procedurën para gjykatës së shkallës së parë janë bërë shkelje të dispozitave nga neni 374 paragrafi 2 pika 2), 3), 5) dhe 10) të këtij ligji, gjykata e shkallës së dytë do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe të shfuqizojë padinë.

Nëse në procedurën para gjykatës së shkallës së parë është bërë shkelja e dispozitave nga neni 374 paragrafi 2 pika 9) të këtij ligji, gjykata e shkallës së dytë, duke pasur parasysh natyrën e shkeljeve, do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe do të kthejë lëndën te gjykata kompetente e shkallës së parë apo të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe të hedh poshtë padinë.

Gjykata e shkallës së dytë vendosë me aktgjykim nga neni 387, paragrafi 2 i këtij ligji ashtu që ankesën e refuzon si të pabazë dhe konfirmon kundërshtimin e aktgjykimit në kuptimin e aktvendimit mbi bazën e kërkesëpadisë, kurse e ndërpre në pjesën në të cilën është vendosur mbi lartësinë e kërkesëpadisë dhe në atë pjesë lënda i kthehet gjykatës së shkallës së parë në rigjykim.

Neni 392

Gjykata e shkallës së dytë me anë të aktvendimit do të shfuqizojë aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë dhe kthen lëndën në atë gjykatë për rigjykim nëse konsideron se për shkak të fakteve të reja dhe provave të reja (neni 372) me qëllim të caktimit të drejt të gjendjes faktike, duhet të mbahet seanca kryesore para gjykatës së shkallës së parë.

Gjykata e shkallës së dytë me anë të aktvendimit do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe të kthejë lëndën te gjykata e shkallës së parë për rigjykim dhe nëse për shkak të aplikimit të gabuar të së drejtës materiale gjendja faktike e saktë nuk ishte caktuar në mënyrë të paplotë, si dhe nëse është caktuar me ligj.

Neni 393

Nëse më anë të aktgjykimit të shkallës së parë është tejkaluar kërkesëpapia ashtu që është dhënë më shumë se është kërkuar, gjykata e shkallës së dytë do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë në pjesën në të cilën është tejkaluar kërkesëpapia.

Nëse me anë të aktgjykimit të shkallës së parë është tejkaluar kërkesëpapia ashtu që është vendosur mbi tjetrin, dhe jo mbi atë që është kërkuar me padi, gjykata e shkallës së dytë do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së parë dhe lëndën do ta kthejë në rigjykim.

Në rastin nga paragrafi 2 i këtij neni, nuk aplikohet dispozita e nenit 383 paragrafi 4 i këtij ligji.

Neni 394

Gjykata e shkallës së dytë me anë të aktgjykimit do të ndryshojë aktgjykimin e shkallës së parë nëse:

- 1) në bazë të shqyrtimit është vërtetuar gjendja faktike tjetër nga ajo në aktgjykimin e shkallës së parë;
- 2) gjykata e shkallës së parë gabimisht ka vlerësuar dokumentet apo provat e paraqitura, kurse vendimi i gjykatës së shkallës së parë është bazuar ekskluzivisht në ato prova;
- 3) gjykata e shkallës së parë nga faktet të cilat i ka nxjerrë ka paraqitur përmbyllje jo të drejtë mbi ekzistimin e fakteve tjera në të cilat është bazuar aktgjykimi;
- 4) konsideron se gjendja faktike në aktgjykimin e shkallës së parë është vërtetuar drejtë, por që gjykata e shkallës së parë gabimisht e ka zbatuar të drejtën materiale.

Neni 395

Gjykata e shkallës së dytë nuk mund të ndryshojë aktgjykimin në dëm të palës e cila është ankuar, nëse vetëm ajo e ka paraqitur ankesën.

Neni 396

Në arsyetimin e aktgjykimit, gjegjësisht të aktvendimit, gjykata e shkallës së dytë duhet t'i vlerësojë thëniet në ankesë që kanë qenë të rëndësishme vendimtare për dhënien e vendimit të saj. Sipas detyrës zyrtare.

Nëse me aktgjykim refuzohet ankesa, në arsyetimin e aktgjykimit gjykata nuk do të arsyetojë detalisht aktgjykimin në rast se pranon gjendjen faktike të vërtetuar me aktgjykimin e shkallës së parë, si dhe aplikimin e të drejtës materiale.

Nëse aktgjykimi i shkallës së parë shfuqizohet për shkak të shkeljeve të konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestimore, në arsyetim duhet të cekën dispozitat të cilat janë shkelur, prej çfarë përbëhen shkeljet dhe mungesat e vërejtur të cilat kanë ndikim në marrjen e vendimit të drejtë.

Nëse aktgjykimi i shkallës së parë shfuqizohet dhe lënda kthehet te gjykata e shkallës së parë për rigjykim për shkak të gjendjes faktike të vërtetuar gabimisht dhe në mënyrë të

paplotë, do të theksohen mungesat dhe arsyet pse faktet dhe provat e reja janë të rëndësishme për marrjen e vendimit të duhur.

Nëse aktgjykimi i shkallës së parë shfuqizohet dhe lënda kthehet në rigjykim, nëse për shkak të aplikimit të gabuar të së drejtës materiale gjendja faktike nuk është vërtetuar në mënyrë të plotë, gjykata e shkallës së dytë do të tregojë pse faktet dhe provat e reja kanë ndikim në marrjen e vendimit të duhur.

Neni 397

Gjykata e shkallës së dytë është e obliguar që t'ia kthejë shkresat gjykatës së shkallës së parë brenda afatit prej 30 ditëve nga dita e marrjes së vendimit.

Neni 398

Gjykata e shkallës së parë është e obliguar që brenda afatit prej 30 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit të gjykatës së shkallës së dytë të mbajë shqyrtimin në të cilin do të caktojë kornizën kohore për seancën kryesore të re para gjykatës së shkallës së parë .

Gjykata e shkallës së parë është e detyruar që të paraqesë të gjitha punët kontestuese dhe të shqyrtojë të gjitha çështjet kontestuese të cilat i ka cekur gjykata e shkallës së dytë në aktvendimin e saj.

Në seancën kryesore të re palët mund të paraqesin fakte të reja dhe të propozojnë prova të reja mbi kërkesën e njëjtë, vetëm nëse e bëjnë të mundur që pa fajin e vet nuk mund t'i paraqesin, gjegjësisht t'i propozojnë, gjegjësisht nëse paraqitësi i padisë nuk ishte pala apo nuk kishte pozitën e palës (ndërrhyrësi) deri në ndërprerjen e aktgjykimit, përveç nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Pala nuk ka të drejtë që në seancën e re kryesore të shqyrtojë ndryshimin e padisë, ashtu që do të ndryshojë përmbajtjen e kërkesës apo të theksojë kërkesë tjetër bashkë me atë ekzistues, kurse i cili nuk del nga gjendja e njëjtë faktike.

Nëse aktgjykimi shfuqizohet për arsye se aktgjykimin e ka dhënë gjykata jo kompetente, shqyrtimi i ri para gjykatës së shkallës së parë do të mbahet sipas dispozitave të cilat vlejnë për mbajtjen e seancës kryesore në rastin kur ndryshohet këshilli (neni 331).

2. Ankesa kundër aktvendimit

Neni 399

Kundër aktvendimit të shkallës së parë është e lejuar ankesa, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Nëse ky ligj qartë cakton se ankesa e posaçme nuk është e lejueshme, aktvendimi i gjykatës së shkallës së parë mund të kundërshtohet vetëm në ankesën kundër vendimit përfundimtar.

Kundër vendimit mbi caktimin e masës së përkohshme është e lejuar ankesa e posaçme, përvec nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë nuk është e lejuar ankesa, përveç kundër vendimit nga neni 186, neni 188 paragrafi 1, neni 189, neni 243 paragrafi 1, neni 257 paragrafi 1 dhe 2, neni 267 paragrafi 1 deri 3, neni 272, neni 333 paragrafi 1 dhe neni 334 paragrafi 1 i këtij ligji.

Në rast se aktvendimi nga paragrafi 4 i këtij ligji është dhënë nga këshilli i gjykatës apeluese mbi ankesën, kundër atij aktvendimi vendosë këshilli tjetër prej 3 gjyqtarëve të asaj gjykate.

Neni 400

Ankesa e dorëzuar në kohë të duhur përmbanë ekzekutimin e aktvendimit, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Aktvendimi kundër të cilit nuk lejohet ankesa e posaçme mund të ekzekutohet menjëherë.

Neni 401

Duke zgjidhur ankesën, gjykata e shkallës së dytë mund të:

- 1) hedh poshtë ankesën si të pakohshme, të paplotë apo të palejueshme (neni 378 dhe neni 399 paragrafi 1);
- 2) refuzojë ankesën si të pabazë dhe të konfirmojë aktvendimin e gjykatës së shkallës së parë;
- 3) ndryshojë vendimin apo ta ndërprejë dhe sipas nevojës lëndën ta kthejë në procedurë të përsëritur.

Neni 402

Në procedurën sipas ankesës njëjtë aplikohen dispozitat e këtij ligji të cilat kanë të bëjnë me ankesën kundër aktgjykimit, përveç dispozitës së nenit 383 paragrafi 4 i këtij ligji, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Kreu XXVIII MJETET E JASHTËZAKONSHME JURIDIKE

1. Revizioni

Neni 403

Kundër aktgjykimit të gjykatës së shkallës së dytë, palët mund të paraqesin revizion brenda afatit prej tridhjetë (30) ditësh nga dita në të cilën u është dorëzuar aktgjykimi.

Revizioni është gjithmonë i lejueshëm nëse:

- 1) është e rregulluar me ligj të posaçëm;
- 2) gjykata e shkallës së dytë e ka ndryshuar aktgjykimin dhe ka vendosur mbi kërkesat e palëve;

3) gjykata e shkallës së dytë e ka aprovuar ankesën, e ka shfuqizuar aktgjykimin dhe ka vendosur mbi kërkesat e palëve.

Revizioni nuk lejohet në kontestet pronëso-ro-juridike nëse vlera e lëndës së kontestit të pjesës së goditur nuk kalon kundërvlerën në dinarë prej 40.000 euro sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë.

Neni 404

Revizioni lejohet jashtëzakonisht për shkak të aplikimit të lejueshëm të së drejtës materiale dhe kundër aktgjykimin të shkallës së dytë e cila nuk kishte mundur të goditet me revizion, nëse sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme Kasacionale është e nevojshme që të shqyrtohen çështjet ligjore të interesit të përgjithshëm apo çështjet ligjore në interes të barazisë së qytetarëve, me qëllim të barazimit të praktikës gjyqësore, si dhe nëse është i nevojshëm interpretimi i ri i të drejtave (revizioni i posaçëm).

Mbi lejueshmërinë dhe bazën e revizionit nga paragrafi 1 i këtij neni vendosë Gjykata Supreme Kasacionale në këshillin prej pesë gjyqtarëve.

Neni 405

Mbi revizionin vendosë Gjykata Supreme Kasacionale.

Neni 406

Revizioni i paraqitur nuk përmbanë ekzekutimin e aktgjykimin të vlefshëm kundër të cilit është deklaruar.

Neni 407

Revizioni mund të paraqitet për shkak të:

1) shkeljes së konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374, paragrafi 2, pika 2) e këtij ligji;

2) shkeljet e konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374, paragrafi 2 pika 6), 8), 10) dhe 11) e këtij ligji, me kusht që janë të theksuara në ankesë, gjegjësisht që janë përfshirë në procedurë para gjykatës së shkallës së dytë;

3) shkeljeve të konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374, paragrafi 1 i këtij ligji i cili është përfshirë në procedurë para gjykatës së shkallës së dytë;

4) aplikimit të gabueshëm të së drejtës materiale;

5) kalimi i kërkesëpadisë vetëm nëse ajo shkelje është bërë në procedurë para gjykatës së shkallës së dytë.

Revizioni nuk mund të paraqitet për shkak të gjendjes faktike të vërtetuar në mënyrë të gabueshme apo të paplotë, përveç se në rastin nga neni 403 paragrafi 2 i këtij ligji.

Neni 408

Gjykata Supreme Kasacionale shqyrton aktgjykimin e goditur vetëm në atë pjesë në të cilën goditet me revizion dhe në kufijtë e arsyeve të cekura në revizion, duke u kujdesur sipas detyrës zyrtare për shkeljen nga neni 374, paragrafi 2, pika 2) i këtij ligji dhe për aplikimin e drejt të së drejtës materiale.

Neni 409

Revizioni i dorëzoget gjykatës e cila ka dhënë aktgjykimin e shkallës së parë.

Neni 410

Revizionin pas skadimit të afatit, të paplotë apo të palejueshëm e hedhin poshtë me anë të aktvendimit të gjykatës së shkallës së parë, pa mbajtjen e shqyrtimit.

Revizioni është i ndaluar nëse:

- 1) revizionin e ka paraqitur personi i cili nuk është i autorizuar për paraqitjen e revizionit;
- 2) revizioni nuk është paraqitur përmes avokatit, me përjashtim nëse pala është avokat;
- 3) revizionin e ka paraqitur personi i cili e ka tërhequr revizionin;
- 4) personi i cili e ka paraqitur revizionin nuk ka interes ligjor për paraqitjen e revizionit;
- 5) revizioni është paraqitur kundër aktgjykimit, kundër së cilës sipas ligjit nuk mund të paraqitet (neni 403 paragrafi 1 dhe 3), përveç nga neni 404 i këtij ligji.

Neni 411

Kopjen e revizionit në dorëzuar brenda afatit, të plotë dhe të lejueshme gjykata e shkallës së parë do t'ia dorëzojë palës së kundërt brenda afatit prej tetë ditëve nga dita e pranimit të revizionit.

Brenda 30 ditëve nga dita e dorëzimit të revizionit, pala e kundërt mund t'ia dërgojë gjykatës përgjigjen në revizion.

Pas pranimit të përgjigjes apo pas skadimit të afatit për përgjigje, gjykata e shkallës së parë do të dorëzojë revizionin dhe përgjigjen në revizion, me shkresat e lëndës, Gjykatës Supreme Kasacionale përmes gjykatës së shkallës së dytë, brenda afatit prej 15 ditëve.

Neni 412

Gjykata Supreme Kasacionale vendosë mbi revizionin pa shqyrtim.

Neni 413

Revizionin jashtë afatit të caktuar, të paplotë dhe të palejueshëm do ta hedhë poshtë Gjykata Supreme Kasacionale me anë të aktvendimit, nëse kjo, brenda kufijve të autorizimeve të veta (neni 410), nuk e ka bërë gjykata e shkallës së parë.

Neni 414

Gjykata Supreme Kasacionale me anë të aktgjyimit do ta refuzojë revizionin si të pabazë nëse vërtetohet se nuk ekzistojnë arsye për të cilat revizioni është paraqitur, si dhe arsye për të cilat kujdeset sipas detyrës zyrtare.

Gjykata Supreme Kasacionale nuk do ta arsyetojë detalisht aktgjykimin me të cilin revizioni refuzohet si i pabazë, nëse konkludon se kjo nuk është e nevojshme për arsye se në revizion përsëriten arsyet ankesore apo kur me arsyetimin e aktgjyimit me të cilin refuzohet revizioni nuk do të arrihej interpretimi i ri i të drejtave as interpretimi i barazuar i të drejtave.

Neni 415

Nëse vërtetohet se nuk ekziston shkelja e dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374, paragrafi 1 dhe 2 i këtij ligji për shkak të së cilës revizioni mund të paraqitet, Gjykata Supreme Kasacionale me anë të aktvendimit do të shfuqizojë në tërësi apo pjesërisht aktgjykimin e gjykatës së shkallës së dytë dhe të parë apo vetëm aktgjykimin e gjykatës së shkallës së dytë dhe lëndën do ta kthejë në rigjykim te gjykata e shkallës së parë dhe shkallës së dytë, gjegjësisht gjykatës tjetër kompetente.

Nëse në procedurë para gjykatës së shkallës së parë dhe shkallës së dytë janë bërë shkelje nga neni 374, paragrafi 2 pika 2) dhe 10) i këtij ligji, Gjykata Supreme Kasacionale do të shfuqizojë me anë të vendimit aktvendimet e dhëna dhe të hedh poshtë padinë.

Neni 416

Nëse Gjykata Supreme Kasacionale vërtetohet se e drejta materiale është aplikuar gabimisht, më aktgjykim do të aprovojë revizionin dhe të barazojë aktgjykimin e goditur.

Nëse Gjykata Supreme Kasacionale e gjen se për shkak të aplikimit të gabuar të së drejtës materiale gjendja faktike nuk është vërtetuar plotësisht dhe se për këtë arsye nuk ka kushte për barazimin e aktgjyimit të kundërshtuar, me anë të vendimit do të aprovojë revizionin, të ndërpresë në tërësi apo pjesërisht aktgjykimin e gjykatës së parë dhe shkallës së dytë apo vetëm aktgjykimin e gjykatës së shkallës së dytë dhe lëndën ta kthejë në rigjykim të këshilli i njëjtë apo i tjetër, i gjykatës së shkallës së parë, gjegjësisht shkallës së dytë.

Nëse Gjykata Supreme Kasacionale gjen se në rastin nga neni 403, paragrafi 2 i ligjit të ri, gjendja faktike është vërtetuar gabimisht apo në mënyrë jo të plotë, do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së dytë dhe do ta kthejë lëndën te gjykata e shkallës së dytë për vendim të përsëritur.

Neni 417

Nëse vërtetohet se me anë të aktgjyimit të shkallës së dytë është kaluar kërkesëpadia ashtu që është gjykuar më shumë se që është kërkuar, Gjykata Supreme Kasacionale do të shfuqizojë aktgjykimin e shkallës së dytë në pjesën në të cilët është tejkalluar kërkesëpadia.

Nëse me anë të aktgjyimit të shkallës së dytë është tejkalluar kërkesëpadia ashtu që është vendosur mbi tjetër, dhe jo mbi atë që është kërkuar me anë të padisë, Gjykata Supreme Kasacionale do të ndërpresë aktgjykimin e shkallës së dytë dhe lëndën e kthen në rigjykim.

Neni 418

Vendimi i Gjykatës Supreme Kasacionale i dorëzohet gjykatës së shkallës së parë përmes gjykatës së shkallës së dytë.

Neni 419

Nëse në nenin 403 deri 418 të këtij ligji nuk është rregulluar ndryshe, në procedurën me rastin e revizionit njëjtë zbatohen dispozitat e nenit 67, 70 dhe 355, nenit 369 paragrafi 2 dhe 3, neni 370, 371 dhe 376, neni 380 paragrafi 2 dhe 3, neni 381 paragrafi 2, neni 382 dhe neni 395 deri 398 i këtij ligji.

Neni 420

Palët mund të paraqesin revizion edhe kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë me të cilën procedura është përmbyllur në mënyrë të vlefshme.

Revizioni kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij ligji nuk është i lejuar në kontestet në të cilat nuk do të lejohej revizioni kundër aktgjykimit të vlefshëm.

Revizioni është gjithmonë i lejuar kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë me të cilën ankesa e paraqitur hidhet poshtë, gjegjësisht me të cilën konfirmohet vendimi i gjykatës së shkallës së parë mbi pushimin e ankesës së paraqitur kundër aktgjykimit të shkallës së parë, në pjesën me të cilën është vendosur mbi çështjen kryesore.

Revizioni është gjithmonë i lejuar kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë me të cilën konfirmohet vendimi i gjykatës së shkallës së parë mbi pushimin e revizionit të paraqitur kundër aktgjykimit të plotfuqishëm në konteste në të cilat revizioni nuk ishte i lejuar.

Revizioni është gjithmonë i lejuar kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë me të cilin hedhet poshtë propozimi për përsëritjen e procedurës dhe vendimi i gjykatës së shkallës së dytë me të cilin konfirmohet vendimi i gjykatës së shkallës së parë mbi pushimin e propozimit për përsëritjen e procedurës.

Në procedurën me rastin e revizionit kundër vendimit njëjtë zbatohet dispozitat e këtij ligji mbi revizionin kundër aktgjykimit.

2. Kërkesa për rishqyrtimin e aktgjykimit të prerë

Neni 421

Kundër aktgjykimit të vlefshëm të dhënë në shkallën e dytë Prokurori Publik Republikan mund t'i bëjë kërkesë Gjyqit Suprem Kasacional për rishqyrtimin e aktgjykimit të prerë.

Kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni mund të bëhet kundër aktgjykimit të prerë bëhet kundër aktgjykimit të vlefshëm me të cilin është shkëlur ligji në dëm të interesit publik.

Kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni mund të bëhet brenda afatit prej tre muajve nga dita e aktgjykimit të prerë.

Gjykata e shkallës së dytë, kundër aktgjykimit të së cilës është bërë kërkesa, është e detyruar që brenda afatit prej 30 ditëve nga dita e bërjes së kërkesës t'ia dorëzojë shkresat e lëndës Gjyqit Suprem Kasacional.

Neni 422

Kërkesa për rishqyrtimin e aktgjykimit valid përmbanë aktgjykime gjyqësore rishqyrtimi i të cilave propozohet, si dhe arsyet dhe sasinë në të cilën propozohet rishqyrtimi.

Nëse kërkesa për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm është jo e plotë, e pakuptimt, e palejueshme, nuk është në kohë të duhur apo nëse kërkesa nuk është bërë nga një person i autorizuar, Gjyqi Suprem Kasacional do ta pushojë me anë të vendimit.

Nëse Gjyqi Suprem Kasacional nuk pushon kërkesën për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm, do t'ia dorëzojë palëve mga procedura kontestimore në të cilën është dhënë aktgjykimi i vlefshëm, kundër së cilës është bërë kërkesa, të cilat mundën brenda afatit të caktuar nga gjykata, të dorëzojnë përgjigje në kërkesën për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm.

Neni 423

Gjyqi Suprem Kasacional vendosë mbi kërkesën për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm pa shqyrtim, kurse vendimin e kundërshtuar e shqyrton vetëm në kufijtë e kërkesës.

Neni 424

Gjyqi Suprem Kasacional mund të refuzojë apo të aprovojë kërkesën për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm.

Në rastin kur Gjyqi Suprem Kasacional aprovon kërkesën për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm, do të veprojë në pajtim me nenin 415 deri 417 të këtij ligji, kurse nëse kërkesa refuzohet, do të veprohet në pajtim me nenin 414 të këtij ligji.

Neni 425

Nëse kundër vendimit të njëjtë janë paraqitur edhe revizioni edhe kërkesa për rishqyrtimin e aktgjykimit të vlefshëm, Gjyqi Suprem Kasacional do të vendosë mbi ato goditje ligjore me anë të një vendimi.

3. Përsëritja e procedurës

Neni 426

Procedura e cila me vendimin e gjyqit është përmbyllur në formë të prerë, mund të përsëritet në propozim të palës nëse:

1) gjykata ishte e përbërë në mënyrë jo të rregullt apo nëse gjykonte gjyqtari i cili sipas ligjit duhet të ishte i përjashtuar apo me vendimin e gjyqit ishte i zënë apo nëse në marrjen e aktgjykimit merrte pjesë gjyqtari i cili nuk morri pjesë në seancën kryesore;

2) palës, me veprim të paligjshëm, e sidomos me lëshimin e dorëzimit, nuk iu mundësua diskutimi para gjykatës;

3) në procedurën si paditës apo i paditur merrte pjesë personi i cili nuk mund të jetë palë në procedurë apo nëse palën e cila është person juridik nuk e përfaqësonte person i autorizuar apo nëse palën e paftë në mënyrë procedurale nuk e përfaqësonte përfaqësuesi ligjor apo nëse përfaqësuesi ligjor, gjegjësisht avokati i palës nuk e kishte autorizimin e nevojshëm për udhëheqjen e procedurës kontestuese apo për punë të caktuara në procedurë, përveç se nëse udhëheqja e kontestit, të aprovuar më vonë;

4) vendimi i gjykatës bazohet në tregimin e rrejshëm të dëshmitarit apo ekspertit;

5) vendimi i gjykatës bazohet në dokumentin i cili është falsifikuar apo në të cilin është vërtetuar përmbajtja e rrejshme;

6) deri te vendimi i gjykatës ka ardhur përmes veprës penale të gjyqtarit, gjegjësisht gjykatësit porotë, përfaqësuesit ligjor apo avokatit të palës, palës kundërshtarë apo personit të tretë;

7) pala fiton mundësinë që të përdorë vendimin e prerë të gjyqtarit i cili më herët është marrë mes palëve të njëjta, mbi të njëjtën kërkesë;

8) vendimi i gjykatës bazohet në vendimin e dytë të gjyqtarit apo në vendimin e një organi tjetër, kurse ai vendim është ndryshuar, shfuqizuar, gjegjësisht pushuar me vendim të prerë;

9) më vonë para organit kompetent në mënyrë tjetër është zgjidhur me vendim të prerë, çështja e mëhershme (neni 12) në të cilën është bazuar vendimi gjyqësor;

10) pala kupton për fakte të reja apo gjen ose fiton mundësinë për të përdorur prova të reja në bazë të të cilave për palën ka mund të merret një vendim më i favorshëm po që se ato fakte apo prova të ishin përdorur në procedurën e mëhershme;

11) pala fiton mundësinë që të përdorë vendimin e Gjyqit evropian për të drejtat e njeriut me të cilin është vërtetuar shkelja e të drejtës njerëzore, kurse ajo ka mund të jetë me ndikim për marrjen e një vendimi më të favorshëm;

12) Gjykata Kushtetuese, në procedurën sipas ankesës kushtetuese, vërtetoi shkeljen apo refuzimin e të drejtës njerëzore apo të pakices dhe lirisë së garantuar me Kushtetutë në procedurën kontestimore, kurse kjo do të kishte mundur të jetë me ndikim për marrjen e vendimit më të favorshëm.

Neni 427

Për arsyet e cekura në nenin 426 pika 1) deri 4) të këtij ligji nuk mund të kërkohej përsëritja e procedurës, nëse ajo arsye ishte pa sukses e paraqitur në procedurën e mëparshme.

Për shkak të arsyeve të cekura në nenin 426 pikat 1) dhe 2) dhe pikat 7) deri 9) të këtij ligji, përsëritja e procedurës mund të lejohet vetëm nëse pala pa fajin e vet nuk ka mundur t'i paraqesë ato rrethana para së të përmbylej procedura e mëhershme me anë të vendimit të prerë gjyqësor.

Neni 428

Propozimi për përsëritjen e procedurës bëhet brenda afatit prej 60 ditëve, edhe atë:

1) në rastin nga neni 426 pika 1) dhe 2) e këtij ligji, nga dita kur vendimi i është dorëzuar palës;

2) në rastet nga neni 426 pika 3) e këtij ligji, nëse në procedurë si paditës apo i paditur ka marrë pjesë personi i cili nuk mund të jetë pala në procedurë, nga dita kur vendimi i është dorëzuar atij personi; nëse palën e cila është person juridik nuk e përfaqësonte person i autorizuar, apo nëse palën e paaftë në kuptimin kontestues nuk e përfaqësonte përfaqësuesi ligjor, nga dita kur vendimi i është dorëzuar palës, gjegjësisht përfaqësuesit të saj ligjor, kurse nëse përfaqësuesi ligjor apo avokati i palës nuk e kishte autorizimin e nevojshëm për udhëheqjen e kontestit apo për punë të caktuara në procedurë, nga dita kur pala e ka kuptuar këtë arsye;

3) në rastet nga neni 426 pika 4) deri 6) e këtij ligji, nga dita kur pala ka kuptuar për aktgjykimin e prerë në procedurën penale, kurse nëse procedura penale nuk mund të zhvillohet atëherë nga dita kur ka kuptuar për pushimin e kësaj procedure apo për rrethanat për të cilat procedura nuk mund të inicohet;

4) në rastet nga neni 426 pika 7), 8), 11) dhe 12) e këtij ligji, nga dita kur pala ka mundur të përdorë vendimin e prerë i cili është arsye për përsëritjen e procedurës;

5) Në rastin nga neni 426 pika 9) e këtij ligji, nga dita kur vendimi me të cilin organi kompetent e ka zgjidhur me vendim të prerë çështjen e mëparshme në të cilën vendimi është bazuar, i është dorëzuar palës;

6) në rastin nga neni 426 pika 10) e këtij ligji, nga dita kur pala ka mund të nxjerrë para gjykatës fakte të reja, gjegjësisht prova të reja.

Nëse afati nga paragrafi 1 i këtij ligji do të fillonte të zhvillohej para se vendimi të bëhet i prerë, ai afat llogaritet nga vlefshmëria e vendimit, nëse kundër saj nuk është paraqitur goditja ligjore, gjegjësisht nga dorëzimi i vendimit të prerë të gjykatës, të kumtuar në shkallën e fundit.

Pas përfundimit të afatit prej pesë vjetëve nga dita kur vendimi është bërë i prerë, propozimi për përsëritjen e procedurës nuk mund të dorëzohet, përveç nëse përsëritja kërkohet për arsyet e cekura në nenin 426 pika 11) dhe 12) të këtij ligji.

Pavarësisht nga paragrafi 3 i këtij neni, propozimi për përsëritjen e procedurës për arsyet e cekura në nenin 426 paragrafi 1 pika 2) të këtij ligji, nuk mund të bëhet pas përfundimit të afatit prej dhjetë vjetëve nga dita kur vendimi është bërë i prerë.

Neni 429

Propozimi për barazimin e procedurës i bëhet gjykatës e cila ka marrë vendim në shkallën e parë.

Në propozim duhet të cekën: baza ligjore sipas të cilës kërkohet përsëritja, rrethanat nga të cilat del se propozimi është bërë në afatin ligjor dhe provat me të cilat përputhen thëniet e propozuesve.

Nenin 430

Propozimet jashtë afatit kohor (neni 428), të paplota (neni 429 paragrafi 2) apo të palejueshme (neni 85 paragrafi 6 dhe neni 428), për përsëritjen e procedurës, do t'i hedhë poshtë gjykata e shkallës së parë me anë të vendimit pa mbajtjen e shqyrtimit.

Nëse gjykata nuk e hedhë poshtë propozimin, do t'ia dërgojë një kopje të propozimit palës kundërshtare sipas dispozitave të nenit 141, të këtij ligji, e cila ka të drejtë që brenda afatit prej 30 ditëve të përgjigjet në propozim. Kur gjykatës t'i arrijë përgjigja në propozim apo kur të kalojë afati për dhënien e përgjigjes, gjykata do të caktojë shqyrtimin për diskutimin mbi propozimin.

Neni 431

Shqyrtimi për diskutimin mbi propozimin për përsëritjen e procedurës mbahet para gjykatës së shkallës së parë.

Nëse ka nevojë që të mbahen më shumë se një shqyrtim nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata do të caktojë kornizën kohore.

Neni 432

Pas mbajtjes së shqyrtimit për diskutimin mbi propozimin, gjykata e shkallës së parë merr vendim mbi propozimin, përvec nëse arsyeja për përsëritjen e procedurës ka të bëjë ekskluzivisht me procedurën oara gjykatës së shkallës më të lartë (neni 433).

Me anë të vendimit me të cilin lejohet përsëritja e procedurës do të shfuqizohet vendimi i marrë në procedurën e mëhershme.

Gjykata e shkallës së parë do të caktojë seancën kryesore pasi të arrihet vendim i prerë me të cilin lejohet përsëritja e procedurës. Në seancën kryesore të re palët mund të paraqesin fakte të reja dhe të propozojnë prova të reja, ne pajtim me kornizën kohore të cilën e cakton gjykata.

Neni 433

Nëse arsyeja për përsëritjen e procedurës ka të bëjë vetëm me procedurën para gjykatës së shkallës së lartë, gjykata e shkallës së patë do t'ia dorëzojë lëndën gjykatës së shkallës së lartë me qëllim të marrjes së vendimit.

Mbi propozimin për përsëritjen e procedurës gjykata e shkallës së lartë vendosë pa shqyrtim.

Nëse gjykata e shkallës së lartë gjenë se është i arsyetuar propozimi për përsëritjen e procedurës dhe se nuk ka nevojë të mbahet seancë kryesore e re, do të shfuqizojë vendimet e marra në procedurën e mëparshme dhe do të marrë vendim të ri mbi çështjen kryesore.

Neni 433a

Përsëritja e procedurës para Gjyqit Suprem Kasacional mund të kërkohet vetëm për arsye të dhëna në nënin 426 pika 1), 6), 11) dhe 12) të këtij ligji nëse arsyeja për

përsëritje e procedurës ka të bëjë vetëm me procedurën para Gjyqit Suprem Kasacional.

Propozimi për përsëritjen e procedurës bëhet vetëm përmes gjykatës së shkallës së parë.

Nëse nuk e hedh poshtë propozimin (neni 430 paragrafi 1), gjykata e shkallës së parë do t'ia dërgojë palës kundërshtare për përgjigje.

Kur gjykatës t'i arrijë përgjigja në propozim apo kur skadon afati për dhënien e përgjigjes (neni 430 paragrafi 2), gjykata e shkallës së parë do t'ia dorëzojë shkresat Gjyqit Suprem Kasacional.

Nëse Gjyqi Suprem Kasacional gjenë se propozimi për përsëritjen e procedurës është i bazuar, do të shfuqizojë vendimin e mëhershëm dhe do të marrë vendim të ri mbi çështjen kryesore.

Vendimin e ri mbi çështjen kryesore Gjyqi Suprem Kasacional e merr pa shqyrtim.

4. Raporti mes propozimit për përsëritjen e procedurës dhe mjeteve tjera ligjore të jashtëzakonshme

Neni 434

Në rastet në të cilat pala paraqet revizionin dhe njëherit apo pas asaj bën kërkesë për përsëritjen e procedurës, gjykata me anë të vendimit do të vendosë se cilën procedurë do ta vazhdojë, e me cilën do të pushojë, duke marrë parasysh të gjitha rrethanat, e sidomos arsyet për të cilat që të dyja mjetet ligjore janë përdorur dhe provat të cilat i kanë propozuar palët.

Në rastet në të cilat pala bën propozim për përsëritje e procedurës dhe pas kësaj paraqet revizionin, gjykata sipas rregullës do të pushojë me procedurën e revizionit deri në përfundimin e procedurës me rastin e propozimit për përsëritjen e procedurës, përveç se nëse gjen se ekzistojnë arsye më serioze për të vepruar ndryshe.

Dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni njëjtë do të aplikohen edhe nëse prokurori publik bën kërkesë për rishqyrtimin e aktgjykimit të prerë, kurse pala para, në të njëjten kohë apo pas kësaj bën propozim për përsëritjen e procedurës.

Neni 435

Vendimin nga neni 434, paragrafi 1 i këtij ligji e bje gjykata e shkallës së parë nëse propozimi për përsëritjen e procedurës i arrinë gjykatës së shkallës së parë para se lënda me rastin e revizionit t'i dërgohet Gjyqit Suprem Kasacional. Nëse vendimi për përsëritjen e procedurës arrinë pasi që lënda për shkak të revizionit t'i dërgohet Gjyqit Suprem Kasacional, vendimin nga neni 434 paragrafi 1 i këtij ligji e merr Gjyqi suprem kasacional.

Vendimin nga neni 434 paragrafi 2 i këtij ligji e merr gjykata e shkallës së parë, përveç nëse lënda, në kohën kur revizioni të arrijë në gjykatën e shkallës së parë, me rastin e propozimit për përsëritjen e procedurës është dërguar në gjykatën e shkallës së lartë me qëllim që të erret vendimi (neni 433 paragrafi 1), në ç'rast vendimin e merr gjykata e shkallës së lartë.

Kundër vendimit të gjykatës nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni nuk lejohet ankesa.

Pjesa e tretë PROCEDURAT E POSAÇME

Kreu XXIX PROCEDURA NË KONTESTET NGA MARRËDHËNIET E PUNËS

Neni 436

Nëse në dispozitat e këtij kreu nuk është rregulluar ndryshe, në kontestet nga marrëdhëniet e punës njëjtë zbatohet dispozitat tjera të këtij ligji.

Neni 437

Në kontestet nga marrëdhëniet e punës procedurën në shkallën e parë e gjykon gjyqtari.

Neni 438

Në procedurat në kontestime nga marrëdhëniet e punës, e sidomos gjatë caktimit të afateve dhe seancave, gjykata kujdeset për nevojën e zgjidhjes urgjente të kontesteve punuese.

Neni 439

Gjatë procedurës gjykata mundet edhe sipas detyrës zyrtare të caktojë masa të përkohshme në pajtim me ligjin i cili rregullon ekzekutimin dhe sigurimin, me qëllim të pengimit të veprimit të dhunshëm apo me qëllim të eliminimit të dëmit të pakompenzueshëm.

Gjykata, vendimin mbi caktimin e masave të përkohshme sipas propozimit të palës do ta marrë brenda afatit prej tetë ditëve nga dita e bërjes së propozimit.

Kundër vendimit mbi caktimin e masave të përkohshme nuk lejohet ankesa e posaçme.

Neni 440

Gjykata në aktgjykimin me të cilën urdhëron ekzekutimin e ndonjë çështjeje, cakton afatin prej tetë ditëve për ekzekutimin saj.

Nëse i padituri nuk vjen në shqyrtimin për seancën kryesore, kurse është ftuar me thirrje të rregullt, gjykata do të mbajë shqyrtimin dhe do të vendosë në bazë të gjendjes faktike të vërtetuar.

Mbi pasojat e mungesës nga shqyrtimi për seancën kryesore nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata do ta paralajmërojë të paditurin në thirrjen për shqyrtim.

Neni 441

Revizioni është i lejuar në kontestime mbi problemet e themelimit, ekzistimit dhe pushimit të marrëdhënies së punës.

Kreu XXX

PROCEDURA NË KONTESTE ME RASTIN E KONTRATAVE KOLEKTIVE

Neni 442

Nëse në dispozitat e këtij kreu nuk është caktuar ndryshe, në kontestet për shkak të kontratave kolektive njëjtë aplikohen paragrafet tjera të këtij ligji.

Neni 443

Në procedurën në konteste për shkak të kontratave kolektive pjesëmarrësit në kontratat kolektive realizojnë mbrojtjen e të drejtave kur ndodhë problemi mbi çështjen e caktuar kontestuese në procedurën e konkludimit, gjegjësisht ndryshimit dhe plotësimit të kontratës kolektive, me kusht që kontesti mbi çështjen kontestuese nuk është zgjidhur në mënyrë paqësore apo përmes arbitrazhit të cilin e kanë edukuar pjesëmarrësit e kontratës kolektive në pajtim me dispozitat e ligjit të posaçëm.

Neni 444

Në procedurën në konteste me rastin e kontratave kolektive gjykata mund të pushojë me procedurën më së gjati deri në 30 ditë në mënyrë që palët të përpiqen që ta zgjidhin problemin në mënyrë paqësore.

Gjykata gjithmonë gjatë caktimit të afateve dhe shqyrtimeve në procedurë kontestimore për shkak të kontratave kolektive kujdeset për nevojën e zgjidhjes urgjente të këtyre kontesteve.

Neni 445

Me aktgjykimin në konteste, me rastin e kontratave kolektive gjykata kumton se cila është dispozita në kontratën kolektive me të cilën rregullohet çështja kontestuese nga kontrata kolektive. Kumtimi i aktgjykimit paraqet pjesë përbërëse të kontratës kolektive deri sa të jetë i vlefshëm.

Në aktgjykimin në të cilin urdhëron ekzekutimin e ndonjë çështjeje gjykata do të caktojë afatin për ekzekutimin e saj.

Aktgjykimi nga paragrafi 1 i këtij neni shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Serbisë".

Neni 446

Afati për paraqitjen e ankesës është tetë ditë.

Afati për marrjen e vendimit mbi ankesën është 60 ditë.

Neni 447

Ne rastet kontestimore për shkak të kontratave kolektive revizioni është i lejuar.

Kreu XXXI

PROCEDURA NË KONTESTE PËR SHKAK TË PENGIMIT TË POSEDIMIT

Neni 448

Po që se në këtë kapitull nuk ekzistojnë dispozita të posaçme, në kontestet për shkak të pengimit të posedimit zbatohen dispozitat tjera të këtij ligji.

Neni 449

Me rastin e caktimit të afateve dhe konvokimit të seancave gjykata gjithmonë i kushton kujdes nevojës së zgjidhjes së ngutshme të kontesteve për shkak të pengimit të posedimit.

Në procedurën e kontestit për shkak të pengimit të posedimit nuk aplikohen dispozitat e këtij ligji të cilat kanë të bëjnë me përgjigjen në padi dhe caktimin dhe mbajtjen e shqyrtimit përgatitor. Në thirrjen për seancën kryesore do të ceket, përveç tjerash, që gjykata, nëse i padituri mungon nga shqyrtimi për seancën kryesore, do të marrë vendim për shkak të mungesës.

Neni 450

Diskutimi mbi padinë për shkak të pengimit të posedimit do të kufizohet vetëm në diskutim dhe dëshmi të fakteve të gjendjes së fundit të posedimit dhe pengimit të paraqitur. Është përjashtuar diskutimi mbi të drejtën në posedim, mbi bazën juridike, ndërgjegjshmërinë e posedimit apo mbi kërkesat për kompensimit e dëmit.

Nëse i padituri nuk vjen në shqyrtim për seancën kryesore, kurse është thirrur në mënyrë të rregullt, gjykata do të merr vendim për shkak të mungesës, nën kushtet nga neni 351 i këtij ligji.

Neni 451

Gjatë procedurës gjykata mundet, sipas detyrës zyrtare dhe pa dëgjimin e e palës së kundërt të caktojë masa të përkohshme në pajtim me ligjin i cili rregullon ekzekutimin dhe sigurimin me qëllim të largimit të rrezikut urgjent të dëmit apo pengesës së dhunës apo largimin e dëmit të pakompenzueshëm.

Vendimin mbi caktimin e masave të përkohshme sipas propozimit të palës, gjykata do ta merr brenda afatit prej tetë ditëve nga dita e bërjes së propozimit.

Kundër vendimit mbi caktimin e masës së përkohshme nuk lejohet ankesë e posaçme.

Neni 452

Gjykata në vendimin në të cilin urdhëron palët që të përmbushin detyrat e tyre, do të caktojë afatin për plotësimin e tyre.

Afati për paraqitjen e ankesës kundër vendimit të gjyqit është tetë ditë.

Për arsye të justifikuara gjyqi mund të vendosë që ankesa të mos përmbajë zbatimin e vendimit.

Në procedurën sipas ankesës kundër vendimit të shkallës së parë në kontest, yë marrë për shkak të pengimit të posedimit, njëjtë aplikohen dispozitat e nenit 383, paragrafi 4 dhe neni 384 dhe 385 të këtij ligji.

Kundër vendimeve të marra në konteste për shkak të pengimit të posedimit revizioni nuk lejohet.

Neni 453

Paditësi humbë të drejtën që në procedurën zbatuese të kërkojë zbatimin e vendimit me të cilin të paditurit më anë të padisë për shkak të pengimit të posedimit i urdhërohet kryerja e një çështjeje të caktuar, nëse nuk ka kërkuar ekzekutim në afatin brenda 30 ditëve nga skadimi i afatit i cili është caktuar me anë të vendimit për zbatimin e asaj çështjeje.

Neni 454

Përsëritja e procedurës së prerë me vendim për shkak të pengimit të posedimit është e lejuar vetëm për arsytet e parapara në nenin 426 pika 1) deri 3) e këtij ligji brenda afatit prej 30 ditëve nga vendimi i prerë mbi pengimin e posedimit.

Kreu XXXII

DHËNIA E URDHËRPAGESËS

Neni 455

Kur kërkesëpadia ka të bëjë me kërkesë në të holla që është bërë e realizueshme, e që provohet me dokument të besueshëm që i është bashkëngjitur padisë në origjinal apo kopje të legalizuara, atëherë gjykata, me kusht që të bashkëngjitet prova mbi paralajmërimin për pagesën e arkëtimit të vonuara, do ta urdhëroj të paditurin që ta përmbushë kërkesëpadinë (urdhërpagesa).

Si dokumente të besueshme konsiderohen sidomos:

- 1) dokumentet publike;
- 2) dokumentet private në të cilat nënshkrimi i debitorit është vërtetuar nga organi përgjegjës për vërtetime;
- 3) kambialet dhe ceqet me faturë kthyesë nëse janë të nevojshme për themelimin e kërkesës;
- 4) ekstraktet nga librat e verifikuara afariste;
- 5) faturat;
- 6) dokumentet që sipas dispozitave të caktuara kanë domethënien e dokumenteve publike.

Gjykata e jep urdhërpagesën, edhe kur paditësi nuk e kërkon një gjë të tillë, po që se i gjen të plotësuar kushtet për dhënien e saj.

Nëse në bazë të dokumentit të besueshëm mund të kërkohet zbatimi në pajtim me ligjin me të cilin rregullohet zbatimi dhe sigurimi, gjykata do të lëshojë urdhërpagesë vetëm nëse paditësi e bën të mundur ekzistimin e interesit ligjor për lëshimin e urdhërpagesës. Nëse paditësi nuk e bën të sigurt ekzistimin e interesit ligjor për lëshimin e urdhërpagesës, gjykata do të hedhë poshtë padinë.

Neni 456

Nëse kërkesëpadia ka të bëjë me arkëtimin e vonuar në të holla, e cila nuk kalon kundërvlerën në dinarë prej 2.000 eurove sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë, gjykata do të lëshojë fletëpagesën kundër të paditurit edhe pse me padinë nuk janë bashkangjitur dokumentet e besueshme, kurse në padi është paraqitur baza dhe shuma e borxheve dhe janë shënuar provat në bazë të së cilave mund të vërtetohet saktësia e deklarimeve në padi.

Urdhërpagesa nga paragrafi 1 i këtij neni mund të lëshohet vetëm kundër debitorit kryesor.

Neni 457

Urdhërpagesa lëshohet pa mbajtjen e shqyrtimit.

Në urdhërpagesë gjykata do të caktojë se i padituri ka për detyrë që brenda tetë ditëve, kurse në kontestet lidhur me kambialin dhe çekun brenda tri ditëve, pasi t'i dorëzohet urdhërpagesa me shkrim ta përmbushë kërkesën e padisë bashkë me shpenzimet gjyqësore që i ka caktuar gjykata, ose që brenda të njëjtit afat ta paraqesë prapësimin kundër urdhërpagesës. Në urdhërpagesë gjykata e paralajmëron të paditurin se prapësimi i paraqitur me vonesë do të hedhet poshtë.

Urdhërpagesa i dërgohet palëve.

Bashkë me urdhërpagesën të paditurit i dërgohet edhe padia me shkresat që i janë bashkangjitur.

Neni 458

Në qoftë se gjykata nuk e aprovon propozimin për dhënien e urdhërpagesës, atëherë ajo do ta vazhdojë procedurën e përgjithshme sipas padisë.

Kundër aktvendimit me të cilin nuk aprovohet propozimi për dhënien e urdhërpagesës nuk lejohet ankimi.

Neni 459

I padituri mund ta goditë urdhërpagesën vetëm me anë të prapësimit. Po që se urdhërpagesa goditet vetëm në pikëpamje të vendimit mbi shpenzimet procedurale, atëherë vendimi i këtillë mund të goditet vetëm me anë të ankesës kundër aktvendimit.

Në pjesën në të cilën nuk është goditur me prapësim, urdhërpagesa bëhet e formës së prerë.

Neni 460

Prapësimin e vonuar, jo të plotë apo të palejueshëm gjykata e hedh poshtë pa mbajtur seancë gjyqësore.

Nëse prapësimet janë paraqitur në afatin e duhur, gjykata menjëherë do të caktojë shqyrtimin për seancën kryesore.

Gjatë seancës përgatitore palët mund të parashtrojnë fakte të reja dhe të propozojnë prova të reja, kurse i padituri mund të bëjë kundërshtime të reja në pikëpamje të pjesës së goditur të urdhërpagesës.

Në aktgjykimin mbi çështjen kryesore gjykata do të vendosë nëse urdhërpagesa mbahet në fuqi tërësisht apo pjesërisht ose anulohet.

Neni 461

Në qoftë se i padituri pretendon se nuk kanë qenë të plotësuara kushtet ligjore për dhënien e urdhërpagesës (neni 455 dhe 456), apo se ekzistojnë pengesa procedurale për procedim të mëtejshëm, atëherë gjykata së pari do të vendos mbi këtë pretendim. Në qoftë se konstaton se pretendimi i tillë është i bazuar, gjykata me aktvendim do ta prishë urdhërpagesën, dhe pasi të bëhet i formës së prerë ky aktvendim do të fillojë shqyrtimin e çështjes kryesore, po që se për një shqyrtim të këtillë ka vend.

Në qoftë se gjykata nuk e aprovon prapësimin nga paragrafi 1 i këtij neni, do të kalojë në shqyrtimin e çështjes kryesore, kurse aktvendimi i gjykatës do të inkorporohet në vendimin mbi çështjen kryesore.

Po që se lidhur me prapësimin, me të cilin pretendohet se kërkesëpadia ende nuk është bërë e realizueshme, gjykata konstaton se ajo është bërë e realizueshme pas dhënies së urdhërpagesës, por para së të ketë përfunduar shqyrtimi kryesor, gjykata do ta anulojë me aktgjykim urdhërpagesën dhe do të vendos mbi kërkesëpadinë (neni 343, parag.1).

Neni 462

Gjykata mund të shpallet inkompetente në pikëpamje territoriale vetëm deri në momentin e dhënies së urdhërpagesës. I padituri mund të pretendojë se gjykata që e ka dhënë urdhërpagesën është jokompetente në pikëpamje territoriale vetëm në prapësimin e paraqitur kundër urdhërpagesës.

Neni 463

Në qoftë se gjykata pas dhënies së urdhërpagesës shpallet jokompetente në pikëpamje lëndore, atëherë ajo e anulon urdhërpagesën dhe pasi të bëhet i formës së prerë aktvendimi mbi inkompetencën ia dërgon lëndën gjykatës kompetente.

Po që se gjykata pas dhënies së urdhërpagesës konstaton se është inkompetente në pikëpamje territoriale, ajo nuk do ta anulojë urdhërpagesën, por pasi të bëhet i formës së prerë aktvendimi mbi inkompetencën do t'ia dërgoj lëndën gjykatës për të cilën mendon se është e kompetencës territoriale.

Neni 464

Kur gjykata, në rastet e përcaktuara me këtë ligj, me aktvendim e hedhë poshtë padinë, atëherë ajo me të njëherit e anulon edhe urdhërpagesën.

Neni 465

Paditësi mund ta tërheqë padinë pa pëlqimin e të paditurit vetëm deri në momentin e paraqitjes së prapësimit. Po që së paditësi e tërheqë padinë, gjykata me aktvendim e anulon urdhërpagesën e dhënë.

Po që se i padituri deri në momentin e mbylljes së seancës për shqyrtim kryesor të çështjes heqë dorë nga të gjitha prapësimet e bëra, urdhërpagesa mbetet në fuqi.

Neni 466

Në procedurën për dhënien e urdhërpagesës para gjykatave tregtare, dokumenti në bazë të së cilit lëshohet urdhërpagesa, nuk duhet të jetë i bashkangjitur në origjinal apo në shkresën e vërtetuar.

Kopjen e dokumentit mund ta vërtetojë punëtori i autorizuar i personit juridik.

Kreu XXXIII PROCEDURA NË KONTESTET E VLERËS SË VOGËL

Neni 467

Nëse në dispozitat e këtij kreu nuk është rregulluar ndryshe, në procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla njëjtë aplikohen dispozitat tjera të këtij ligji.

Neni 468

Kontestet e vlerave të vogla, në kuptimin e dispozitave të këtij kreu, janë kontestet në të cilat kërkesëpadija ka të bëjë me arkëtimin në të hollat të cilat nuk kalojnë kundërvlerën në dinarë prej 3.000 eurove sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë.

Ndryshimi i kursit nga paragrafi 1 i këtij neni pas ngritjes së padisë nuk ndikon në zbatimin e rregullave të kësaj procedure.

Si konteste të vlerës së vogël konsiderohen edhe kontestet në të cilat kërkesëpadija nuk ka të bëjë me kërkesë në të holla, por në të cilat paditësi në padinë e tij ka theksuar se pranon që, në vend të përmbushjes së kërkesës jo në të holla, t'i paguhet shuma e të hollave që nuk kalon shumë nga paragrafi 1 i këtij neni (neni 33 paragrafi 1).

Kontest i vlerës së vogël konsiderohet edhe ai në të cilin objekt i kërkesëpadijes nuk është shuma e të hollave, por dorëzimi i sendit të lëvizshëm vlera e të cilit, e treguar në padi nga paditësi, nuk e kalon shumë nga paragrafi 1 i këtij neni (neni 33 paragrafi 2).

Neni 469

Nuk konsiderohen konteste të vlerës së vogël, në kuptimin e dispozitave të këtij kreu, kontestet lidhur me sendet e paluajtshme, kontestet nga marrëdhëniet e punës dhe kontestet për shkak të pengimit të posedimit.

Neni 470

Procedura mbi kontestet e vlerave të vogla do të realizohet edhe gjatë ankesave kundër fletëpagesës, nëse vlera e pjesës së kontestueshme të fletëpagesës nuk kalon kundërvlerën në dinarë prej 3.000 eurove sioas kursit të mesem të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë.

Neni 471

Procedura mbi kontestet e vlerave të vogla realizohet edhe para gjykatave më të ulta të shkallës së parë, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 472

Në procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla nuk i dërgohet padia paditësit për përgjigje.

Me thirrje për seancën kryesore të paditurit do t'i dërgohet padia.

Në këto konteste nuk caktohet dhe nuk mbahet shqyrtimi përgatitor.

Neni 473

Në thirrjen për seancën kryesore do të ceket, mes tjerash, se do të konsiderohet se paditësi e ka tërhequr padinë nëse nuk vjen në shqyrtim për seancën kryesore, se gjykata, nëse i padituri mungon nga shqyrtimi për seancën kryesore, do të marrë aktgjykimin për shkak të mungesës (neni 351). Gjykata do të paralajmërojë palët se në këtë procedurë duhet të paraqiten të gjitha faktet dhe provat deri në përmbylljen e shqyrtimit të parë për seancën kryesore, që në ankesën kundër aktgjykimit nuk mund të paraqiten fakte të reja dhe të propozohen prova të reja, si dhe që vendimi mund të kundërshtohet vetëm për shkak të shkeljes së dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 374 paragrafi 2 i këtij ligji dhe për shkak të zbatimit të gabueshëm të së drejtës materiale.

Neni 474

Në procedurën mbi kontestimet e vlerave të vogla, raporti mbi seancën kryesore, përveç të dhënave nga neni 116 paragrafi 1 i këtij ligji, përmban edhe:

- 1) deklaratat e palëve të cilët janë të rëndësishme, e sidomos ato të cilave, në tërësi apo pjesërisht, i pranohet kërkesëpadia, heqin dorë nga kërkesëpadia, ndryshon apo tërheqë padinë, apo heq dorë nga padia;
- 2) përmbajtjen e rëndësishme të provave të paraqitura;
- 3) vendimet kundër të cilëve lejohet ankesa dhe të cilat janë publikuar në seancën kryesore;
- 4) a ishin palët prezente gjatë publikimit të aktgjykimit dhe nëse janë, të mësohen nën cilat kushte mund të paraqesin ankesë.

Neni 475

Nëse paditësi nuk vjen në seancën kryesore, kurse është thirrur në mënyrë të rregullt, do të konsiderohet se e ka tërhequr padinë.

Nëse i padituri nuk vjen në shqyrtimin për seancën kryesore, por është thirrur me rregull, gjykata do të bjerë aktgjykimin për shkak të mungesës (neni 351).

Neni 476

Nëse paditësi ndryshon padinë ashtu që vlera e objektit të kontestit kalon kundërvlerën në dinarë prej 3.000 eurove sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë, procedura do të përmbillet në pajtim me dispozitat e këtij ligji mbi procedurën kontestuese të përgjithshme.

Nëse paditësi deri në përmbylljen e seancës kryesore e cila zhvillohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji mbi procedurën e përgjithshme kontestuese, zvogëlon kërkesëpadinë ashtu që më të mos kalojë kundërvlerën në dinarë të 3.000 eurove sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë, procedura e mëtejshme do të realizohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji mbi procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla.

Neni 477

Aktligji në procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla publikohet menjëherë pas përmbylljes së seancës kryesore.

Gjatë publikimit të aktgjykimit gjykata shkurtimisht do ta arsyetojë dhe ta mësojë palën mbi kushtet nën të cilat mund të paraqitet ankesa (neni 479).

Aktgjykimi i hartuar me shkrim në arsyetim përmban gjendjen faktike të vërtetuar, cekjen e fakteve në bazë të të cilave është vërtetuar ajo dhe rregullat mbi të cilat gjykata e ka bazuar aktgjykimin.

Neni 478

Në procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla është e lejuar ankesa e posaçme vetëm kundër vendimit me të cilin përmbillet procedura.

Vendime tjera kundër të cilëve sipas ligjit është e lejuar ankesa e posaçme, mund të kundërshtohen vetëm me anë të ankesës kundër vendimit më të cilin përmbillet procedura.

Vendimet nga pika 2 e këtij neni nuk i dërgohen palëve, por publikohen në shqyrtim dhe futen në përmbajtjen e shkruar të vendimit.

Neni 479

Aktgjykimi apo aktvendimi me të cilin përmbillet procedura kontestimore mbi kontestet e vlerave të vogla mund të goditet vetëm për shkak të shkeljes së konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestuese nga neni 374 paragrafi 2 i këtij ligji dhe për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

Me rastin e ankesës në procedurën kontestuese të vlerave të vogla nuk zbatohet dispozitat e nenit 392 të këtij ligji.

Kundër aktgjykimit të shkallës së parë, gjegjësisht vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, palët mund paraqesin ankesë brenda afatit prej tetë ditëve.

Afati për ankesë llogaritet nga dita e publikimit të aktgjykimit, gjegjësisht aktvendimit, dhe nëse aktgjykimi gjegjësisht aktvendimi i dorëzohet palës, afati llogaritet prej ditës së dorëzimit.

Në procedurën mbi kontestimin e vlerave të vogla, afati nga neni 345 paragrafi 2, neni 356, paragrafi 1 dhe neni 380, paragrafi 1 i këtij ligji, është tetë ditë.

Kundër vendimit të gjykatës së shkallës së dytë nuk lejohet revizioni.

Kreu XXXIV PROCEDURA NË KONTESTET TREGTARE

Neni 480

Dispozitat e këtij kreu zbatohen në të gjitha kontestet në të cilat gjykojnë gjykatat tregtare në pajtim me ligjin me të cilin rregullohet kompetenca reale e gjykatave (kontesti tregtar), nëse për disa konteste të caktuara nuk është rregulluar një lloj tjetër i procedurës.

Nëse me dispozitat e këtij kreu nuk është rregulluar ndryshe, në procedurën në kontestet tregtare njëjtë zbatohen dispozitat tjera të këtij ligji.

Neni 481

Për kontestet me qëllim të vërtetimit të ekzistimit apo mosegzistimit të kontratave, me qëllim të kryerjes së kontratës, në kontestet me qëllim të kompenzimit të dëmit gjatë moskryerjes së kontratës, përveç kompetencës territoriale ku sipas marrëveshjes së palëve, paditësi është i detyruar të zbatojë kontratën.

Për kontestet statutore të cilat shfaqen gjatë regjistrimit në regjistër, gjegjësisht fshirja nga regjistri, përveç gjyqit me kompetencë territoriale, kompetencë territoriale ka edhe gjykata sipas vendit të regjistruar në regjistër.

Për kontestet të cilat rrjedhin nga regjistrimi në regjistër, gjegjësisht heqja nga regjistri, kompetencë territoriale ka gjykata sipas vendit në regjistër.

Neni 482

Në shkallën e parë gjykon gjyqtari individual.

Kur gjykon në shkallën e dytë, këshilli i shkallës së dytë përbëhet nga 3 gjyqtarë.

Neni 483

Puna kontestuese e përfaqësuesit mund të pushohet vetëm nëse është në pyetje pohimi apo mohimi nga kërkesëpadia.

Neni 484

Në kontestet tregtare, sipas rregullës fatet kontestuese sipas rregullës tregohen me dokumente.

Neni 485

Revizioni në kontestet tregtare nuk është i lejuar nëse vlera e objektit të kontestuar të pjesës së goditur të aktgjykimit të prerë nuk kalon kundërvlerën në dinarë prej 100.000 euro sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë.

Neni 486

Në procedurë në kontestet tregtare, vlejné afatet e ardhshme:

1) afati prej 30 ditëve për paraqitjen e propozimit për kthimin në gjendje të mëparshme nga neni 110 paragrafi 3 i këtij ligji;

2) afati prej tetë ditëve për ekzekutimin e një pune, kurse për punët të cilat nuk kanë të bëjnë me të holla gjykata mund të caktojë afat më të gjatë.

Neni 487

Në procedurën në kontestet tregtare, kontestet e vlerave të vogla janë kontestet në të cilat kërkesëpadia ka të bëjë me arkëtimin e të hollave shuma e të cilit nuk kalon kundërvlerën në dinarë prej 30.000 eurove sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë.

Si konteste të vlerave të vogla konsiderohen edhe kontestet në të cilat kërkesëpadia nuk ka të bëjë me arkëtimin në të holla, kurse paditësi në padi e ka cekur se pranon që në vend të plotësimit të një kërkesë të caktuar të pranojë një shumë të caktuar të të hollave shuma e të cilës nuk kalon shumën nga paragrafi 1 i këtij neni (neni 33, paragrafi 1).

Si konteste të vlerave të vogla konsiderohen edhe kontestet në të cilat lëndë e kërkesëpadiisë nuk janë të hollat, kurse vlera e lëndës së kontestit të cilën e ka cekur paditësi në padi, nuk kalon shumën nga paragrafi 1 i këtij neni (neni 33, paragrafi 2).

Në procedurën mbi kontestet e vlerave të vogla padia nuk i dorëzohet të paditurit për përgjigje.

Kreu XXXV PROCEDURA NË KONTESTET KONSUMATORE

Neni 488

Në procedurat në kontestet të cilat dalin nga raporti kontraktues i konsumatorit dhe tregtarit (kontestet konsumatore) njëjtë aplikohen dispozitat tjera të këtij ligji, nëse në dispozitat e këtij kreu apo me anë të ligjit të posaçëm nuk është rregulluar ndryshe.

Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, dispozitat e këtij kreu nuk do të zbatohen në kontestet të cilat shfaqen me rast të vdekjes, lëndimit trupor apo dëmtimit të shëndetit, dhënies së shërbimeve shëndetësore apo juridike dhe bartjen e të drejtave në palëvizshmëri.

Nëse për shkak të kompleksitetit të lëndës së kontestit, apo fakteve të propozuara kontesti konsumator nuk mund të diskutojë në pajtim me dispozitat e këtij kreu, gjykata do të marrë vendim që procedura të vazhdohet sipas rregullave të procedurës së përgjithshme kontestuese.

Kundër vendimit nga paragrafi 3 i këtij neni nuk lejohet ankesa.

Neni 489

Në procedurën mbi kontestet konsumatore padia nuk dërgohet për përgjigje.

Me thirrjen për seancën kryesore paditësit do t'i dërgohet edhe padia.

Në procedurën mbi kontestet konsumatore nuk caktohet dhe nuk mbahet shqyrtimi përgatitor.

Shqyrtimi për seancën kryesore caktohet dhe mbahet më së voni brenda afatit prej 30 ditëve prej ditës së pranimit të padisë në gjykatë.

Neni 490

Në thirrjen për seancën kryesore do të theksohet, përveç tjerash, se do të konsiderohet se paditësi e ka tërhequr padinë nëse nuk vjen në shqyrtimin për seancën kryesore, se gjykata. Nëse i padituri mungon nga shqyrtimi për seancën kryesore, do të mbajë shqyrtimin dhe do të marrë vendim në bazë të gjendjes faktike të vërtetuar. Gjykata do ta paralajmërojë palët që në këtë procedurë duhet që të gjitha faktet dhe provat të paraqiten deri në përmbylljen e shqyrtimit të parë për seancën kryesore, që në ankesë kundër aktgjykimit nuk mund të paraqesin fakte të reja dhe të propozojnë prova të reja, si dhe që vendimi mund të kundërshtohet vetëm për shkak të shkeljes së dispozitave të procedurës kontestuese nga neni 374 paragrafi 2 i këtij ligji dhe për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

Neni 491

Nëse paditësi nuk vjen në shqyrtimin për seancën kryesore, por është thirrur me rregull, do të konsiderohet se e ka tërhequr padinë.

Nëse i padituri nuk vjen në shqyrtimin për seancën kryesore, por është thirrur në mënyrë të rregullt, gjykata do të mbajë një shqyrtim dhe do të vendosë në bazë të gjedhjes faktike të vërtetuar.

Neni 492

Aktgjykimi të kontestet konsumatore publikohet menjëherë pas përmbylljes së seancës kryesore. Gjatë publikimit të aktgjykimit gjykata shkurtimisht do të arsyetojë dhe edukojë palën mbi kushtet nën të cilat mund të paraqesë ankesë (neni 493).

Aktgjykimi i hartuar me shkrim në arsyetimin e vet përmban gjendjen faktike të vërtetuar, shënimin e provave në bazë të të cilave është vërtetuar ajo, dhe rregullat mbi të cilat gjykata e ka bazuar aktgjykimin.

Në procedurën mbi kontestet konsumatore është e lejuar ankesa e posaçme vetëm kundër vendimit me të cilin përmbillet procedura.

Vendimet tjera kundër të cilave sipas këtij ligji është e lejuar ankesa e posaçme, mund të goditen vetëm me ankesë kundër vendimit me anë të së cilës përmbillet procedura.

Aktvendimet nga paragrafi 4 i këtij neni nuk i dorëzohen palëve, por publikohen në shqyrtim dhe futen në përmbajtjen e shkruar të vendimit.

Neni 493

Aktgjykimi apo aktvendimi me të cilin përmbillet kontesti në procedurën mbi kontestet konsumatore mund të goditet vetëm për shkak të shkeljes së konsiderueshme të dispozitave të procedurës kontestuese nga neni 374, paragrafi 2 i këtij ligji për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

Kundër aktgjykimit të shkallës së parë, gjegjësisht aktvendimit nga paragrafi 1 i këtij neni palët mund të paraqesin ankesë në afatin brenda tetë ditëve.

Afati për ankesë llogaritet prej ditës së publikimit të aktgjykimit, gjegjësisht aktvendimit, kurse nëse aktvendimi, gjegjësisht aktvendimi i është dërguar palës, afati llogaritet prej ditës së dërgimit.

Në procedurën mbi kontestet konsumatore afati nga neni 345 paragrafi 2 dhe neni 356 paragrafi 1 i këtij ligji është tetë ditë.

Neni. 494-505*

(Ka pushuar të jetë i vlefshëm me vendim të GJK)

Pjesa katër DISPOZITAT KALUESE DHE PËRMBYLLËSE

Neni 506

Procedurat e filluara para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të realizohen sipas dispozitave të Ligjit mbi procedurës kontestuese ("Gazeta Zyrtare e RS", nr. 125/04 i 111/09).

Nëse në procedurat nga paragrafi 1 i këtij ligji pas hyrjes në fuqi, aktgjykimi, gjegjësisht aktvendimi me të cilin është përmbjllur procedura është shfuqizuar dhe është kthyer në rigjykim, procedura e përsëritur do të realizohet sipas dispozitave të këtij ligji.

Neni 507

Ditë që hyn në fuqi ky ligj pushon të vlejë Ligji mbi procedurën kontestuese ("Gazeta Zyrtare e RS", nr. 125/04 i 111/09).

Ditën që hyn në fuqi ky ligj pushon të vlejë neni 203 i Ligjit familjar ("Gazeta Zyrtare e RS", numër 18/05).

Neni 508

Ky ligj hyn në fuqi më 1. Shkurt të vitit 2012.

*Anëtarët e pavarur të Ligjit mbi ndryshimet dhe plotësimet
e Ligjit mbi Procedurën Kontestuese*

("Gazeta Zyrtare e RS", nr. 55/2014)

Neni 23[s1]

Procedura e cila është filluar sipas Ligjit mbi Procedurën Kontestuese ("Gazeta Zyrtare e RS", nr. 72/11, 49/13 - GJK dhe 74/13 - GJK), kurse nuk është përmbyllur para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të realizohet sipas dispozitave të këtij ligji.

Procedurat e shkallës së parë të filluara para gjykatave themelore në të cilat vlera e lëndës së kontestit mundëson paraqitjen e revizionit sipas dispozitave të këtij ligji, do të përmbyllet para këtyre gjykatave.

Revizioni është i lejuar në të gjitha procedurat në të cilat vlera e lëndës së kontestit tejkalon kundërvlerën në dinarë të 40.000 eurove, gjegjësisht 100.000 euro në kontestet tregtare, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Serbisë në ditën e ngritjes së padisë, dhe të cilët nuk janë të zgjidhura me vendim të prerë deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 24[s1]

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Serbisë".